

Spustenie Akadémie prevencie proti šikane v Partizánskom
V utorok 10. septembra bol v Partizánskom oficiálne spustený spoločný projekt ZMOS a Úradu komisára pre deti s názvom Akadémia prevencie proti šikane → strana 21

Svetový deň cestovného ruchu oslávime v Prešove
Letná kampaň KOČR Severovýchod Slovenska s názvom LEGENDARIUM vyvrcholí v sobotu 21. septembra 2024. Podujatie bude spojené s oslavami Svetového dňa cestovného ruchu. → strana 23

Dolný Kubín sa stal cez víkend centrom parašportu
V Dolnom Kubíne sa počas víkendu konali Športové hry telesne znevýhodnenej mládeže, ktoré tento rok nadobudli medzinárodný rozmer pod názvom Slovak Abilitysport Youth Games 2024. → strana 28

OBEČNÉ noviny

TÝŽDENNÍK MIEST A OBCÍ

37-38

Slovensko má za sebou neľahké dni. Po vyčerpávajúcich horúčavách prišli výdatné dažde a kvôli povodňam museli ľudia opúšťať svoje domovy. Škody sa ešte iba rátajú...

Snímka: TASR

Treba viac financovať samosprávy, inak sa zastaví rozvoj regiónov

Štát by mal dať samosprávam viac financií, inak hrozí, že sa zastaví rozvoj v regiónoch pre rok 2025. Samosprávy upozorňujú na to, že každý mesiac dostávajú o 50 % menej financií z verejného rozpočtu a z tohto dôvodu sú nútené prijať rôzne opatrenia, ako napríklad vypnúť verejné osvetlenie v nočných hodinách či zvýšiť poplatok za komunálny odpad. Na tlačovej besede o tom informovali zástupcovia Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

„Plne sme si vedomí aj toho, že tá konsolidácia jednoducho musí prísť, ale situácia v samosprávach je vážna a treba si uvedomiť, že podľa štatistického parametra 25 % obyvateľov Slovenska nemá žiadnu finančnú rezervu. Samozrejme, že nás štát nabádal na to, aby sme zvyšovali napríklad daň z nehnuteľností, respektíve aby sme si finančne pomohli takzvanými priamymi daňami,“ uviedol

podpredseda ZMOS, predseda Komory miest a primátor Liptovského Hrádku Branislav Tréger.

Na kritickú situáciu v regiónoch upozornil aj prvý podpredseda ZMOS a starosta obce Ratkovce Martin Červenka, ktorý zaznamenal počas leta najmä výpadok finančných prostriedkov pri organizovaní kultúrnych podujatí. Bez pomoci podnikateľov a súkromných organizácií podľa neho nie je

možné financovať nielen aktivity obcí a miest, ale najmä ich základné fungovanie.

Nedostatok peňazí vplyva aj na chod obce Nižný Hrušov, pričom jej starosta a podpredseda Komory obcí Ján Fenčák priblížil, že do konca augusta zaznamenali výpadok vo výške 37 000 eur. Spresnil, že ak štát vo väčšej miere finančne nepodporí samosprávy, tak v budúcnosti sa zastaví rozvoj v regiónoch.

Samosprávy už dlhší čas upozorňujú na zlú finančnú situáciu, ktorá sa netýka len menších obcí, ale aj veľkých miest. Tie musia prijímať radikálne opatrenia, ktoré negatívne ovplyvňujú investičný rozvoj, poskytovanie základných služieb, plnenie povinností samospráv, nezamestnanosť aj chod miestnych úradov.

→ str. 2

Z vystúpení delegátov na 36. sneme Združenia miest a obcí Slovenska

→ strana 6

Predčasné dôchodky zatrasli rozpočtom

→ strana 10

Podporme vidiecku turistiku a agroturistiku na Slovensku

→ strana 12

Odborná príloha Združenia pre lepšiu správu bytových domov

→ strana 15

Rokovanie na Úrade vlády k dofinancovaniu samospráv neprinieslo želané výsledky

Predseda Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) Jozef Božík a prvý podpredseda ZMOS Martin Červenka sa v stredu 18. septembra zúčastnili rokovania na Úrade vlády SR, ktoré sa týkalo otázok dofinancovania samospráv. Napriek viac ako dvojhodinovej diskusii rokovanie neprinieslo želané výsledky pre mestá a obce.

→ str. 2

Rokovanie na Úrade vlády k dofinancovaniu samospráv neprineslo želané výsledky

(Dokončenie zo str. 1)

„Situácia je vážna a podľa všetkých dostupných informácií sa bude ešte zhoršovať. Konsolidovať budeme musieť všetci,“ uviedol predseda ZMOS Jozef Božik. Viac informácií bude spolu s Martinom Červenkom prezentovať na najbližšej Rade ZMOS, ktorá sa uskutoční budúci týždeň. Jozef Božik zároveň informoval, že v októbri plánuje zvolať mimoriadnu prezenčnú Radu ZMOS, na ktorej by mali byť prítomní aj ministri, ktorí sa za jednotlivé politické strany podieľali na príprave konsolidáčného balíčka. Aktuálne sa dohadujú konkrétne termíny. Samosprávy už dva roky pracujú na konsolidácii svojich vnútorných nákladov a k rozpočtom pristupujú maximálne zodpovedne. Sústreďovali sa na znižovanie výdavkov a postupné zvyšovanie miestnych

daní a poplatkov, aby pokryli rastúce finančné nároky. Pri príprave rozpočtov sa riadili negatívnymi prognózami, ktoré sa, žiaľ, potvrdzujú.

„Obozretnosť a konzervatívny prístup nám pomohli udržať stabilitu rozpočtov, ale už sme na hranici možností. Bez pomoci štátu budú dopady na väčšinu samospráv čoraz citeľnejšie,“ varoval Jozef Božik. „Obmedzenie služieb a zníženie dotácií bude čoskoro viditeľné na každom kroku... Dobré už bolo,“ doplnil. ZMOS bude naďalej intenzívne rokovať s vládou, aby sa našli spôsoby, ako zmierniť negatívne dopady na mestá a obce, a aby sa zachovala kvalita života občanov. Rokovanie sa uskutočnilo v stredu 18. septembra 2024 na Úrade vlády SR.

(Zdroj: ZMOS)

Treba viac financovať samosprávy, inak sa zastaví rozvoj regiónov

(Dokončenie zo str. 1)

„Viacerí stoja pred rozhodnutím, ako ďalej financovať bežný chod samospráv. Nemajú na zaplatenie faktúr za elektriku, plyn, dohadujú si rôzne splátkové kalendáre a žiaľ, už nemajú možnosť ani ísť čerpať nejaké ďalšie úvery, aby si to mohli proste jednoducho preuverovať nejakým spôsobom. Čiže stav samosprávy je kritický a potrebujeme riešiť naše bežné potreby, bežný chod obce, ale nezabudnime aj na to, že ak nám štát nepomôže, tak sa nám zastaví čerpanie eurofondov a náš ďalší rozvoj do budúcnosti,“ dodal Ján Fenčák.

Obce a mestá očakávajú pomoc od štátu, pričom od Ministerstva financií SR dostali prísľub, že sa tomu bude venovať. Stabilnejšiemu financovaniu samospráv by mohlo podľa opozičného Kresťanskodemokratického hnutia (KDH) pomôcť aj zavedenie daňového mixu, teda výberu z dane fyzických osôb, ale aj časti z dane právnických osôb.

(Zdroj: TASR, Foto: ZMOS)

Štát a odbory sa dohodli na valorizácii plátov o 5 % od roku 2026. ZMOS a SK8 nesúhlasili

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) a SK8 (samosprávne kraje) odmietli dohodu na valorizácii plátov o 5 päť percent od roku 2026.

Na utorkovom štvrtom kole kolektívneho vyjednávania 17. septembra sa predstavitelia štátu a Konfederácia odborových zväzov dohodli na valorizácii plátov v štátnej a verejnej službe o 5 percent od 1. januára 2026. V budúcom roku dostanú zamestnanci v štátnej a verejnej službe odmenu 800 eur.

ZMOS zastúpené predsedom Jozefom Božikom a zástupcovia SK8 odmietli dohodu. „Nakoľko rokovania s ministerstvom financií neprinesli riešenia chýbajúcich zdrojov v rozpočtoch miest, obcí a samosprávnych krajov,“ zdôraznil predseda ZMOS Jozef Božik.

Ten v priestoroch Úrade vlády SR v Bratislave v utorok 17. septembra 2024 jasne niekoľkokrát zopakoval, že chýbajúca viac ako jedna miliarda eur za ostatné dva roky plus ďalších aktuálne chýbajúcich minimálne 50 miliónov eur do konca kalendárneho roka, vytvára obrovský tlak na rozpočtové hospodárenie územných samospráv.

„Pokiaľ sa nenájde riešenie tejto vážnej situácie, mestá, obce a kraje nebudú mať z čoho vyplatiť jednorazové odmeny v budúcom roku

a ani zvyšovať platy v nasledujúcich rokoch,“ upozornil predseda

ZMOS Jozef Božik.

(Zdroj: ZMOS)

Zlá finančná situácia samospráv ohrozuje aj šport

Zásadné otázky rozvoja projektov národnej športovej infraštruktúry sa riešili na zasadnutí správnej rady Fondu na podporu športu, ktoré sa uskutočnilo v Spišskej Novej Vsi.

Zasadnutia správnej rady sa vo štvrtok 19. septembra 2024 zúčastnil aj jej člen, predseda Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) Jozef Božik.

„Informoval som o veľmi zlej finančnej situácii miest a obcí. Jasne som upozornil, že konsolidácia verejných zdrojov priniesie obrovské dopady na fungovanie miest a obcí. Vzhľadom na veľmi zlú ekonomickú situáciu samospráv, môže v priebehu budúceho roka dôjsť k ochromeniu podpory detského a mládežníckeho športu v našich mestách a v obciach,“ varoval predseda ZMOS Jozef Božik.

Uviedol, že ohrozené je aj fungovanie približne stovky futbalových klubov. „Obrovské problémy budú mať mestá, ktoré prevádzkujú zimné štadióny a plavárne, ktoré sú ekonomicky najnáročnejšie,“ uviedol Jozef Božik, ktorý tiež pozitívne hodnotil aktuálnu výzvu Fondu na podporu športu pre obce do 3000 obyvateľov s alokáciou 5 miliónov eur.

V závere tohto roka by mala byť vyhlásená výzva pre veľké infraštruktúrne projekty.

(Zdroj: ZMOS)

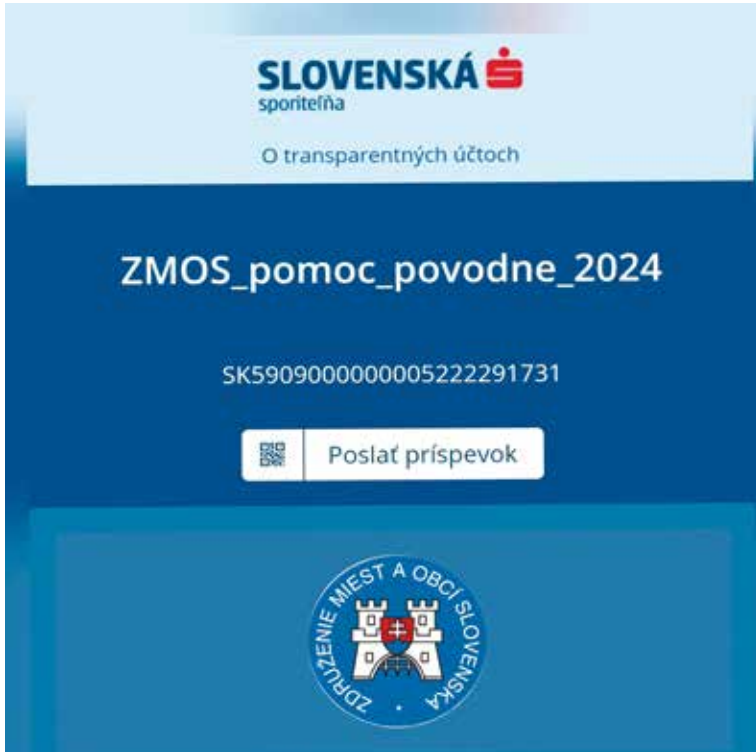
Zriadili sme transparentný účet na pomoc samosprávam postihnutým povodňami

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) zriadilo transparentný účet vzájomnej solidarity medzi samosprávami na pomoc tým mestám a obciam, ktoré boli postihnuté povodňami v Bratislavskom, Trnavskom, Žilinskom a Trenčianskom kraji.

Vytvorenie účtu schválila Rada ZMOS na svojom online rokovaní na návrh predsedu ZMOS Jozefa Božika.

Tento transparentný účet umožňuje samosprávam navzájom podporovať svojich kolegov, ktorí sa momentálne vyrovnávajú s následkami povodní. Na účet však môže prispieť aj ktokoľvek iný, kto chce vyjadriť solidaritu a pomôcť. Finančné prostriedky budú rozdelené cielene, efektívne a transparentne, aby sa rýchlo a účinne dostali tam, kde sú najviac potrebné.

Predseda ZMOS Jozef Božik, dnes na rokovaní vyzval kolegov starostov a primátorov, aby sa do iniciatívy zapojili symbolickým príspevkom vo výške jedného centa na obyvateľa. „V prípade šesťtisícovej samosprávy je to čiastka šesťdesiat eur. V prípade dvadsiatisícového mesta je to dvesto eur. Rada ZMOS zároveň odsúhlasila, že z rozpočtu ZMOS prispějeme za všetky členské obce do 500 obyva-

teľov, čo činí sumu približne tritisíc eur. Tieto malé obce tak nemusia prispievať, pokiaľ sa nerozhodnú konať inak," dodal Božik.

Financie budú spravované transparentne. Každý darca môže vidieť, kto prispel na pomoc a ako budú peniaze rozdelené. O prerozdelení prostriedkov z transparentného účtu rozhodne kolektívny orgán ZMOS, na základe odporúčaní predsedov regionálnych združení miest a obcí v postihnutých územiach, ktorí najlepšie poznajú aktuálnu situáciu a potreby vo svojich regiónoch.

Vo viac ako šesťdesiatke miest a obcí v Bratislavskom, Trnavskom, Žilinskom i Trenčianskom kraji povodne zasiahli najmä oblasti v blízkosti riek a potokov. Mnohé verejné budovy, domácnosti a cestná infraštruktúra boli zaplavené a zničené. Voda vážne poškodila viaceré komunikácie a zosuvy pôdy ohrozili bežný život v obciach, pričom niektoré oblasti boli núte-

né evakuovať obyvateľov. Miestne samosprávy robia všetko, čo je v ich silách, aby situáciu zvládli, no škody sú rozsiahle a vyžadujú si okamžitú pomoc.

Našou prioritou je rýchla obnova a stabilizácia postihnutých území miest a obcí. Transparentný účet je verejne prístupný a prispieť môže každá samospráva aj ktokoľvek z verejnosti, kto chce pomôcť mestám a obciam postihnutým povodňami. Každý príspevok, nech je akokoľvek veľký, prispieje k rýchlej obnove a pomôže zmierniť škody spôsobené touto prírodnou katastrofou.

Vaša solidarita pomáha budovať silnejšie komunity a spoločne môžeme obnoviť normálny život v postihnutých oblastiach.

Číslo transparentného účtu s názvom ZMOS_pomoc_povodne je SK59 0900 0000 0052 2229 1731.

Jozef BOŽIK,
predseda ZMOS

Trnavský štadión bude patriť podujatiu Deň rešpektu a športu

Na futbalovom štadióne Antona Malatinského v Trnave sa v pondelok 23. septembra 2024 uskutoční podujatie Deň rešpektu a športu. Pripomenie dôležitosti prevencie proti nenávisťným prejavom na deťoch a šikane.

Na tlačovej konferencii o tom informovali organizátor a riaditeľ projektu Integrácia Slavomír Krafcák, predseda združenia Samosprávne kraje Slovenska (SK8) Jozef Viskupič, predseda Združenia miest a obcí Slovenska Jozef Božik a futbalista FC Spartak Trnava Michal Ďuriš.

„O necelý týždeň budeme v Trnavskom kraji hostiť podujatie, ktorým symbolicky povieme nie nenávisťným prejavom. Deň rešpektu a športu bude o zábave, ale predovšetkým o spoločnom úsilí vytvoriť bezpečnejšie, takpovediac zdravšie prostredie pre našu najmladšiu a mladú generáciu," zdôraznil Jozef Viskupič.

Jozef Božik priblížil, že na tribúnach budú žiaci a študenti z celého Slovenska. „Toto podujatie má na jeden deň spojiť celé Slovensko a dať priestor všetkým deťom a mladým ľuďom, aby vedeli, že ak sa stretávajú s nenávisťou, ak sa stretávajú s tým, že sú nejakým spôsobom dávaní nabok, ak im niekto ubližuje, nie sú v tom sami," dodal.

Na tribúnach futbalového štadióna by malo byť takmer 10.000 stredoškôľakov a približne 8000 žiakov druhého stupňa základných škôl. Vlakmi by malo pricestovať na podujatie podľa Slavomíra Krafcáka približne 3000 detí z východného a stredného Slovenska. V rámci športovej časti sa uskutoční duel medzi osobnosťami projektu Integrácia a bývalými osobnosťami futbalovej reprezentácie. Na ihrisku budú mať zastúpenie aj deti. Tímy povedú tréneri Dušan Radolský a Ján Kocian.

V polčase a po futbalovom zápase sa uskutočnia hudobné vystúpenia. Podujatie budú naživo vysielat na základných a stredných školách naprieč republikou. Možnosť byť súčasťou tohto projektu vníma pozitívne aj futbalista trnavského Spartaka Ďuriš. „Koho by sme mali chrániť viac ako deti," podotkol.

(Zdroj: TASR, Foto: ZMOS)

Budeme spolupracovať najmä oblasti podpory a rozvoja branno-športových aktivít v základných školách

Memorandum o vzájomnej o spolupráci podpísal predseda ZMOS Jozef Božik a generálny riaditeľ sekcie personálnych a sociálnych činností Ministerstva obrany SR Martin Rímeš.

„Predmetom Memoranda je vzájomná spolupráca najmä v oblasti podpory a rozvoja branno-športových aktivít na základných školách po celom Slovensku," uviedol predseda ZMOS Jozef Božik. Odborná spolupráca medzi ZMOS-om a rezortom obrany sa

prejaví pri vzdelávacích aktivitách a odborných podujatiach zameraných na podporu a pripravenosť žiakov základných škôl. Udeje sa tak prostredníctvom rôznych branno-športových aktivít, ktoré prispievajú k rozvoju ich fyzických schopností, tímovej práce a zák-

ladných zručností ochrany života.

„Pôjde o organizáciu branno-športových dní, tímové cvičenia a hry, prednášky, letné denné a pobytové tábory a branno-športové súťaže," ozrejmil predseda ZMOS Jozef Božik.

(Zdroj: ZMOS)

Opustil nás dlhoročný starosta Hviezdoslavova Ján Ozogány

So zármutkom prijalo Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) správu o úmrtí bývalého starostu Hviezdoslavova Jána Ozogányho.

Opustil nás 17. septembra 2024 vo veku nedožitých 85 rokov. Obec Hviezdoslavov viedol úctyhodných 20 rokov.

ZMOS vyjadruje úprimnú sústrasť pozostalým a obyvateľom obce.

ZMOS a národné výstavisko Agrokomplex o spolupráci pri organizovaní výstav

Predstavitelia Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) 18. septembra rokovali so zástupcami národného výstaviska Agrokomplex o spolupráci pri organizovaní výstav.

„Išlo by najmä o výstavy, ktoré sú zamerané na komunálnu techniku a spoluprácu so samosprávami. Predbežne sme sa dohodli na dvoch konkrétnych podujatiach, pri ktorých by bol ZMOS partnerom,“ povedal po rokovaní v utorok 17. septembra 2024 predseda ZMOS Jozef Božik. ZMOS na rokovaní zastupovala aj riaditeľka Kancelárie ZMOS Zuzana Špačeková,

za národné výstavisko Agrokomplex sa stretnutia zúčastnil jeho generálny riaditeľ Jozef Pavle a zástupca riaditeľa pre obchod a služby Ondrej Vaňo.

Spolupráca medzi ZMOS-om a národným výstaviskom Agrokomplex by sa mala pretaviť do podpisu memoranda o spolupráci.

(Zdroj: ZMOS)

Postupy pri nakladaní s majetkom obce by sa mali upraviť

Záujemcovia o kúpu majetku obce na základe obchodnej verejnej súťaže alebo pri priamom predaji majetku obce by mohli mať možnosť podávať návrhy, respektíve doručovať cenové ponuky v podobe, ktorú si sami zvolia, teda buď listom, alebo elektronicky.

Vyplyva to z novely zákona o majetku obcí, ktorú vo štvrtok posunuli poslanci Národnej rady (NR) SR do druhého čítania. Návrh predložil Ján Ferenčák (Hlas-SD). Upraviť tak chce niektoré postupy pri nakladaní s majetkom obce.

Povinné doručovanie cenových ponúk elektronicky je podľa predkladateľa problematické, a to "najmä z dôvodu, že obec pri nakladaní so svojím majetkom nie je v postavení orgánov verejnej moci".

V novele sa navrhuje, aby obec zabezpečila mlčanlivosť o údajoch z podaných návrhov, respektíve doručeníh cenových ponúk až do uplynutia lehoty na ich predkladanie.

Aplikačné problémy si podľa

návrhu vyžiadali aj novú úpravu krátkodobého nájmu majetku obce, respektíve nájmu hnutelnej veci, ktorej zostatková hodnota je nižšia ako 3500 eur, v prípade, ak súčasne ide o nájom majetku na verejnosprospešný účel.

„V platnej právnej úprave absentuje aj osobitná úprava nájmu takého majetku obce, ak podľa osobitných predpisov poskytnutie verejných prostriedkov obci na obstaranie majetku alebo v súvislosti s ním bolo podmienené prenechaním tohto majetku do nájmu za nižšie nájomné,“ vysvetlil poslanec.

Novela by v prípade definitívneho schválenia mohla byť účinná od 1. januára 2025.

(TASR)

ZMOS a Slovenská lekárska komora podpíšu memorandum

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) a Slovenská lekárska komora (SLK) chcú spolupracovať na zlepšení dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti. Pri presadzovaní požiadaviek chcú postupovať spoločne, v krátkom čase by preto mali podpísať memorandum.

Na brífingu 17. septembra o tom informoval predseda ZMOS Jozef Božik a prezident SLK Jaroslav Šimo. Za najväčší problém považujú nedostatok všeobecných lekárov a pediatrov.

„Je mimoriadne dôležité, aby sme spolupracovali a spoločne presadzovali požiadavky na vytváranie podmienok na dostupnú a kvalitnú zdravotnú starostlivosť. Aby nebola len z ríše sci-fi, ale každodennou realitou, ako to bolo pred 15 až 20 rokmi,“ skonštatoval Jozef Božik.

Zdravotná starostlivosť v mestách a obciach sa podľa neho neustále zhoršuje. Stav označuje za akútny, keďže na Slovensku chýba minimálne 245 pediatrov a takmer 500 všeobecných lekárov. Zdravotnú starostlivosť je potrebné zabezpečiť nielen cez fakultné nemocnice v krajských mestách, ale aj nemocnice v okresných mestách a polikliniky menších miest a obcí.

Za jeden z kľúčových nástrojov považuje napríklad legislatívne zefektívnenie reprofiliácie lekárov, teda aby odborník na jednu oblasť mohol pôsobiť ako všeobecný lekár. O konkrétnych riešeniach zatiaľ hovorí nechcú, informovať však chcú v najbližšej budúcnosti. Na spoluprácu chcú vyzvať aj rezorty zdravotníctva a školstva.

Prezident SLK pripomenul, že zdravotná starostlivosť nemôže

byť poskytovaná len vo veľkých zdravotníckych centrách. Za veľký problém označuje jej poskytovanie napríklad v menej zaujímavých regiónoch či pohraničných oblastiach. „Občania nemôžu byť znevýhodnení tým, že zdravotnú starostlivosť budú mať ďaleko od svojho bydliska,“ zdôraznil Jaroslav Šimo s tým, že jej dostupnosť musí byť distribuovaná rovnomerne po celom Slovensku.

Rázne zmeny však treba podľa neho aj vo financovaní zdravotnej starostlivosti, ktorá by mala byť financovaná len z prostriedkov verejného zdravotného poistenia. „Liekom“ je viacdrožové financovanie a zapojenie regionálnej a miestnej samosprávy do daného systému. To sa však dá len za pred-

pokladu, že samosprávy budú v lepšej finančnej kondícii.

V niektorých oblastiach sa podľa neho treba vrátiť k systému, ktorý v minulosti fungoval, a to aj k spokojnosti pacientov. Zlými zmenami bol však systém do značnej miery narušený, čo spôsobilo krízovú situáciu. Pri formovaní ambulancie siete či siete nemocníc treba preto podľa neho počúvať hlas samospráv, s ktorými je nutné zmeny konzultovať. Nemôžu to podľa neho diktovať ministerskí úradníci, ktorí nemajú praktické skúsenosti so systémom zdravotníctva. „Musíme pracovať na vízii do budúcnosti,“ dodal Jaroslav Šimo.

(Zdroj: TASR)
(Foto: ZMOS)

Predseda ZMOS Jozef Božik rokoval predsedom Konferencie biskupov Slovenska Bernardom Boberom

Predseda ZMOS Jozef Božik rokoval s predsedom Konferencie biskupov Slovenska Bernardom Boberom, ktorý je košický arcibiskup-metropolita.

„Stretnutie sa uskutočnilo z dôvodu pripravovanej aktivity, ktorú som inicioval z dôvodu dôležitosti úcty a rešpektu k hodnotám 17. novembra, kedy si pripomínáme 35. výročie Nežnej revolúcie. Tá priniesla slobodu a demokraciu. Neoddeliteľnou súčasťou slobody a demokracie boli náboženské slobody a miestna demokracia. Svetový život samosprávy a duchovný život veriacich má spoločného menovateľa: tým je občan nášho mesta, alebo našej obce,“ povedal predseda ZMOS Jozef Božik po stretnutí, ktoré sa v priestoroch Košickej arcidiecézy konalo vo štvrtok 19. septembra 2024.

Predmetom stretnutia bola príprava deklaratívneho dokumentu, akcentujúceho význam rozvoja miestnej demokracie a náboženských slobôd, ktoré nám priniesla Nežná revolúcia zo 17. novembra

1989.

„Som rád, že v zásadných hodnotových otázkach máme k sebe

ľudsky i občiansky veľmi blízko,“ dodal predseda ZMOS Jozef Božik.

(Zdroj: ZMOS)

Z rokovania vlády SR

48. SCHÔDZA VLÁDY SR, 11. SEPTEMBER 2024

Vláda prerokovala:

- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 507/2023 Z. z. o dorovnávacíj dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín a o doplnení zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Predkladateľ: minister financií.

Schválený.

- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Predkladateľ: ministerka zdravotníctva.

Schválený.

- návrh na vyslovenie súhlasu vlády Slovenskej republiky s uzatvorením Dodatku č. 1 k Zmluve o predaji a kúpe lietadla Leonardo AW189 v. č. 49039 uzatvorenej 15. decembra 2022.

Predkladateľ: minister vnútra.

Schválený.

- návrh na zrušenie niektorých úloh vyplývajúcich z uznesení vlády Slovenskej republiky.

Predkladateľ: minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka

Schválený s pripomienkami

- informáciu o pokroku v implementácii Plánu obnovy a odol-

nosti Slovenskej republiky v gescii Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Ministerstva hospodárstva SR.

Predkladateľ: podpredseda vlády pre Plán obnovy a odolnosti a využívanie eurofondov.

Vzatý na vedomie

- informáciu k stavu implementácie fondov Európskej únie v gescii Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstva hospodárstva SR a Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry.

Predkladateľ: minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie.

Vzatý na vedomie.

- aktualizáciu akčného plánu opatrení s cieľom zabezpečiť vyčerpanie finančných prostriedkov

z Programu rozvoja vidieka 2014-2022.

Predkladateľ: minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka.

Vzatý na vedomie.

- návrh na zmeny v zložení Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky.

Predkladateľ: minister spravodlivosti a predseda Legislatívnej rady vlády SR.

Schválený.

- návrh na určenie Technickej univerzity v Košiciach ako priamo určeného prijímateľa prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na vybudovanie nového superpočítača.

Predkladateľ: minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie.

Schválený.

- návrh na príspevok pozostalým po obeti pri likvidácii požiaru v Ludrovskej doline.

Predkladateľ: minister vnútra.

Schválený.

- systémové riešenie bezpečnosti osôb v objektoch základných a stredných škôl a v ostatných rizikových objektoch s prístupom verejnosti.

Predkladateľ: minister vnútra.

Schválený.

Vláda vzala na vedomie:

- informáciu o vyhlásení výzvy Obnov Dom MINI II Plánu obnovy a odolnosti.

Predkladateľ: podpredseda vlády a minister životného prostredia.

49. SCHÔDZA VLÁDY SR, 18. SEPTEMBER 2024

Vláda prerokovala:

- návrh účasti delegácie Slovenskej republiky na 10. zasadnutí strán Dohovoru o ochrane a využití medzinárodných tokov a medzinárodných jazier, Lubľana, Slovinsko, 23.-25. októbra 2024.

Predkladateľ: podpredseda vlády a minister životného prostredia.

Schválený.

- návrh na zrušenie niektorých úloh vyplývajúcich z Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2024.

Predkladateľ: minister práce, sociálnych vecí a rodiny.

Schválený.

- návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška úhrady diaľničnej známky za užívanie vymedzených úsekov diaľnic.

Predkladateľ: minister dopravy.

Schválený.

- návrh na vymenovanie plk. Mgr. Lubomíra Soláka, prezidenta Policajného zboru do hodnosti generála a plk. Mgr. Branislava Zuriana, riaditeľa Úradu inšpekčnej služby do hodnosti generála.

Predkladateľ: minister vnútra.

Poznámka: Čiastočne nesprístupňovaný - Materiál sa nezverejňuje v zmysle § 9 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií (Ochrana osobnosti a osobných údajov).

Schválený.

- návrh na zrušenie a zmenu niektorých úloh z uznesení vlády Slovenskej republiky.

Predkladateľ: vedúci Úradu vlády SR.

Schválený.

- návrh zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií.

Predkladateľ: minister financií.

Schválený s pripomienkami.

- návrh na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií.

Predkladateľ: minister financií.

Schválený.

- návrh zákona o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Predkladateľ: minister financií.

Schválený s pripomienkami.

- návrh na skrátené legislatívne konanie o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Predkladateľ: minister financií.

Schválený.

Utajené materiály

- návrh na odvolanie z funkcií vedúcich diplomatických misií SR.

Predkladateľ: minister zahranič-

ných vecí a európskych záležitostí.

Stupeň utajenia: Vyhradené.

Schválený.

- návrh na poverenie funkciou vedúceho diplomatickej misie SR.

Predkladateľ: minister zahraničných vecí a európskych záležitostí.

Stupeň utajenia: Vyhradené.

Schválený.

- návrh na poverenie funkciou vedúceho diplomatickej misie SR.

Predkladateľ: minister zahraničných vecí a európskych záležitostí.

Stupeň utajenia: Vyhradené.

Schválený.

- informácia o hroziacich právnych rizikách SR.

Predkladateľ: minister financií.

Stupeň utajenia: Vyhradené.

Vzatý na vedomie.

Vláda vzala na vedomie:

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: podpredsedníčka vlády a ministerka hospodárstva.

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: minister práce, sociálnych vecí a rodiny.

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti

50. SCHÔDZA VLÁDY SR, 16. SEPTEMBER 2024

Vláda prerokovala:

- informáciu k aktuálnej povodňovej situácii

Predkladateľ: predseda vlády

Vzatý na vedomie

SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie.

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: minister dopravy.

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku v gescii Ministerstva životného prostredia SR.

Predkladateľ: podpredseda vlády a minister životného prostredia.

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti zaradených do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: ministerka zdravotníctva.

- informáciu o plnení uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 705 z 12. decembra 2023 v bode F.42.

Predkladateľ: ministerka zdravotníctva.

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: ministerka kultúry.

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: minister školstva, výskumu, vývoja a mládeže.

- informáciu o plnení mílnikov a cieľov z Komponentu 9 Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: podpredseda vlády pre Plán obnovy a odolnosti a využívanie eurofondov.

- informácia o plnení mílnikov a cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré sú zaradené do 5. žiadosti o vyplatenie finančného príspevku.

Predkladateľ: minister vnútra

Podľa materiálov ÚV SR sprac.: (st) Krátené.

Premiér: Vláda bude maximálne ústretová pri odškodnení samospráv

Vláda bude maximálne ústretová regionálnym i miestnym samosprávam pri finančnom odškodnení po povodniach. Na situáciu bude reagovať „konkrétnymi finančnými rozhodnutiami“. Vyhlásil to premiér Robert Fico (Smer-SD) po pondelkovom mimoriadnom rokovaní vlády. Škody sú podľa neho veľké, no zo strany štátu zvládnuteľné. Doplnil, že vláda bude reagovať aj na konkrétne požiadavky samospráv v súvislosti s rozvodnením malých riek či potokov.

„Dohodli sme sa, že príslušné samosprávne orgány v spolupráci s vládou urobia čo najrýchlejšie zoznam poškodených objektov, nehnuteľností. Budeme na to reagovať, či už cez mechanizmy, ktoré máme, napríklad na ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny, tak ako sme to urobili pri zemetrasení na východnom Slovensku. Máme peniaze z európskych fondov a predovšetkým vláda má vždy nejakú malú rezervu, ktorú vie použiť,“ ozrejmil premiér. Samosprávam garantoval maximálnu ústretovosť.

Malé rieky a potoky sa podľa Fica dostávajú do situácie, kde ich nikdy nevideli a vláda bude na tieto miestne pomery reagovať. V najbližšom čase budú výjazdové zasadnutia vlády v Bratislavskom aj Trnavskom kraji, kde bude vláda reagovať na konkrétne požiadavky samospráv v súvislosti s malými tokmi. „Ak môžeme, urobíme opatrenia, aby sme minimalizovali podobné udalosti, ktoré dnes vidíme,“ doplnil. V najbližších hodinách sa očakáva kulminácia riek Morava a Dunaj,

podľa premiéra je vysoko pravdepodobné, že by nemalo dôjsť k ďalšiemu ohrozeniu majetku a životov. „Máme určitú mieru ohrozenia, to najhoršie ešte nie je za nami,“ skonštatoval. Spolupráca medzi štátom a samosprávami, ako aj medzi dobrovoľnými a profesionálnymi zložkami je podľa premiéra na vysokej úrovni. Ocenil tiež, že už minulý týždeň po prvotných informáciách prijali relevantné inštitúcie rozhodnutia, ktoré umožnili naštartovať mechanizmy v boji proti povodňam.

Slovensko podľa premiéra vyjadruje hlbokú solidaritu so všetkými krajinami, ktoré si prešli a prechádzajú katastrofou. Vyjadril tiež pripravenosť pomôcť. V pondelok bude Fico hovoriť s poľským premiérom Donaldom Tuskom. „Predpokladám, že budeme hovoriť o určitej miere pružnosti pri využívaní európskych fondov. Tam, kde sú fondy stále k dispozícii štátom a nečerpajú sa, že by sme ich vedeli použiť práve na protipovodňové opatrenia alebo na náhradu škôd, ktoré boli spôsobené veľkými povodňami,“ uzavrel.

(TASR)

Z VYSTÚPENÍ DELEGÁTOV NA 36. SNEME ZDRUŽENIA MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

František Kašický, starosta obce Častá

Keď príde k nejakej kríze, keď v regiónoch vzniknú nejaké problémy, sú to mestá a obce, ktoré túto situáciu riešia

Ctené dámy, vážení páni, mám dve poznámky. Jedna sa bude týkať civilnej ochrany a tá druhá sa bude týkať vzdelávania v rámci nášho združenia.

Využívam túto príležitosť aj preto, že mnohí z vás sa na nás – sekciu civilnej ochrany a bezpečnosti – obracali s rôznymi požiadavkami týkajúcimi sa riešenia krízových situácií v obci.

Chcem poďakovať predsedovi Jozefovi Božikovi za to, že vytvoril priestor na to, aby takáto sekcia na ZMOS mohla vzniknúť. Vždy, keď príde k nejakej kríze, keď v regiónoch vzniknú nejaké problémy, sú to mestá a obce, ktoré túto situáciu riešia v spolupráci s dobrovoľnými hasičskými zbormi i štátu. Vždy však ten prvý, ktorý je v takto prípade ten najdôležitejší, je starostka, starosta, primátorka, primátor.

V rámci sekcie sme vo veľmi úzkom kontakte s príslušnou sekciou na ministerstve vnútra. Aj dnes, počas nášho rokovania, sa

viacerí obracali na nás s požiadavkou na vypracovanie jednoduchého, stručného a pragmatického manuálu na riešenie týchto záležitostí.

V tomto smere máme nastavenú aj našu spoluprácu s príslušnou sekciou ministerstva vnútra a výsledkom by mal byť manuál slúžiaci obciam a mestám. A ak

máte záujem, podieľať sa na jeho príprave, obráťte sa na nás a radi vašu spoluprácu prijme.

Druhá moja poznámka sa týka vzdelávania. V úvode náš predse- da spomenul veľmi úzku spoluprácu s univerzitami a vedeckými kapacitami, ktorých máme záujem dostať do rozhodovacích procesov v rámci nášho združenia.

Chcem využiť túto situáciu, poďakovať a zablahoželať ďalšej dvadsiatke primátorov a starostov obcí, ktorí tento rok ukončili štúdium a získali titul MBA v oblasti štátnej správy a samosprávy. Je veľmi pozitívne, že okrem externých vedeckých kapacít budeme mať i vlastných primátorov a starostov s kvalitným vzdelaním. Využívam

túto príležitosť aby som im znovu zablahožela a tých ďalších povzbudil k tomu aby si svoje vzdelanie aj touto formou povzbudili.

Ďakujem vedeniu ZMOS aj za podporu našej sekcie civilnej ochrany a bezpečnosti a za podporu našich vzdelávacích programov.

Ďakujem veľmi pekne.

Jozef Božik, predseda ZMOS

Záverečný príhovor prvého dňa rokovania 36. snemu ZMOS

Ctené kolegyně a kolegovia, dovoľte mi reagovať na príhovory, ktoré tu odzneli.

Začnem OZV, teda organizáciami zodpovednosti výrobcov. Túto tému sme prerokovávali za účasti predstaviteľov tých najvyšších poschodí odpadového hospodárstva aj s ministrom životného prostredia p. Tarabom. Pravdou je, že systém odpadového hospodárstva je na Slovensku nespravodlivý. Bavili sme sa aj o modeli, ktorý funguje v Českej republike, kde je jedna organizácia, štátna a teda regulovaná. Obce a mestá tam nemajú také problémy, ako máme u nás na Slovensku. Najmä nie také, aké vo chvíli, keď jeden z veľkých reťazcov cez dumpigové ceny získal niektoré OZV, ktoré potom ohrozili fungovanie triedeného zberu na území na ktorom žije 700-tis. obyvateľov. Toto je príklad, ktorý trochu zatriasol celým Slovenskom a kvôli ktorému začala rokovania aj na úrovni ZMOS.

Pripravuje sa nová legislatíva, ktorá by mala garantovať aby na tomto trhu fungovali len seriózni partneri. Nevyhýba sa ani tomu,

aby sa to v budúcnosti prostredníctvom štátu aj monopolizovalo. Bola by tu len jedna organizácia a v rôznych pádoch sme skloňovali najmä Environmentálny fond. Bol by to práve tento fond, ktorý by garantoval ekonomické hospodárenie z hľadiska triedeného odpadu tak, aby zanikli rôzne vydieračské praktiky keď namiesto požadovaných 17-18 eur na občana sme na úrovni 13-14 eur na občana. Tejto téme sa ZMOS pravidelne venuje a podobne sa jej venuje aj sekcia životného prostredia.

Ide naozaj o vážnu tému. Príspevok, ktorý tu na túto tému odznel, bude zachytený v našej zápisnici, bude aj podnetom pre záverečné hlasovanie i predmetom rokovania Sekcie životného prostredia ZMOS v ministrom životného prostredia.

Ide o dlhodobý problém, ktorý bol eskalujúci konaním spoločnosti Lídl, ktorá si vybrala novú OZV s nízkymi cenami a tá potom tieto nízke ceny ponúkala ďalším zberovým spoločnostiam.

Pokiaľ ide o materské školy chcem zdôrazniť, že Rada ZMOS

už o tejto problematike rokovala najskôr online, potom aj prezenčne a za účasti ministra školstva pána Druckera. Vieme, že k nejakej dohode došlo, Vieme, že ten objem peňazí, ktorý nám vezmú, je na úrovni 800 miliónov eur. V našich rozpočtoch však budú pokračovať aj ďalej v kolónke prenesený výkon štátnej správy – podobne, ako je to pri základných školách, kde máte právo

viazať 10 alebo 20 % prevádzkovú alebo mzdový normatív. Nie je to výmysel ZMOS ani naša angažovanosť. Pravdou je, že už vláda p. Ódora nás informovala o tom, že pôjde touto cestou. Pán minister Drucker nám ešte ponúka okrem materských škôl, ktoré sú predmetom mílnikov plánu obnovy a odolnosti, aj školské kluby detí.

Kde začala táto iniciatíva? Zo skúseností, ktoré mám za ten rok

a 4 dni pôsobenia vo funkcii predsedu si myslím, že kľúčovú rolu zohral odborový zväz školstva, ktorý bývalú vládu presvedčil o tom aby pedagogickí zamestnanci materských škôl sa dostali pod kuratelú štátu. Je to môj odhad a moja dedukcia z toho, čo som navnímal v rámci verejného priestoru sociálneho partnerstva. Problémom údajne malo byť to, že ten objem peňazí, ktorý mal byť vyplácaný pedagógom materských škôl sa údajne v prípade niektorých miest a obcí nenaplnil. Vy viete, že pri kalkulačnom vzorci z hľadiska originálnych kompetencií sme na školstvo mali vynakladať 40 %. To bol kalkulačný vzorec z prvého decénia tohto storočia a tisícročia. Podotýkam však, že už na konci toho prvého decénia to už bolo inak a v súčasnosti je to už ďaleko viac, ako tých 40 %. Vláda je však pripravená to urobiť práve preto, že k mílnikom sa vyjadřila minulá vláda a táto vláda v tom pokračuje, pretože miliarda eur už bola čiastočne rozpustená alebo sa používa na dodatočné kapacity v rámci materských i základných

škôl. A pravdou je aj to, že my tie peniaze musíme vrátiť. Neboli sme to my, kto takto vyrokovať tú pozíciu a tie mílniky s Európskou komisiou. My dnes len znášame to, čo predchádzajúca vláda vyrokovala s tým, že je tam aj dovetok, že okrem materských škôl sa to týka aj školských klubov detí.

Zaznela aj informácia, že súkromní zriaďovatelia nám zostávajú. Nie je to pravda, nezostávajú – ani súkromní, ani cirkevní. Dokonca ich peniaze ani nebudú našimi rozpočtami pretekať ako prietokovým ohrievačom. Tieto peniaze bude štát, pravdepodobne cez okresné úrady v sídle kraja, posilať priamo zriaďovateľom.

A práve tu nastáva aj problém. Napríklad nášmu najväčšiemu členovi, ktorým je mesto Prešov a má najväčšie percento súkromných a cirkevných zariadení, tieto peniaze zmiznú z rozpočtu mesta. A keďže nepôjdu ani systémom prietokového ohrievača z hľadiska bežných príjmov, tak ich nebudú môcť použiť na testovanie výšky percenta maximálnej zadĺženosti, ktorá je v zákone definovaná na úrovni 60 %. Takže niektoré samosprávy budú ohrozené tým, že nebudú mať pôvodne kalkulované príjmy, pretože tie peniaze išli aj súkromným a cirkevným materským školám a školským klubom detí. A práve toto je tá kľúčová zmena.

Ale od budúca – a s tým možno súhlasiť – bude enormný tlak na zvyšovanie plátov. Hovoril som som so zamestnávateľmi – pánom Beljajevom, Kiralvargom a ďalšími – ohľadne minimálnej mzdy. My sme súhlasili s minimálnou mzdou hoci aj nám prinesie pri základnej sadzbe zo 60 % priemernej mzdy mínus zhruba 2 milióny eur. Inými slovami navyše dostaneme 9 miliónov. Ale aj naše náklady budú vyššie – na našich zamestnancov vynaložíme 11 miliónov. Bavili sme sa o tom na Rade ZMOS i na Predsedníctve ZMOS a dospeli sme k názoru, že byť apriori proti rastu minimálnej mzdy je veľmi citlivá

záležitosť, pretože aj veľká skupina našich zamestnancov pracuje za minimálne mzdy alebo len niečo máličko nad minimálnou mzdou. A byť v ich očiach asociálni sme si jednoducho nemohli dovoliť.

Teda sme to podporili. Ale keď som sedel na rokovaní u pána ministra Tomáša, tak sa ma pán Kiralvarga spýtal, že čo sme my za zamestnávateľov, keď súhlasíme so zvýšením minimálnej mzdy. A čo sme my za partnerov, keď takto konáme. Zuzka Špačeková hovorí, že v ponímaní sociálneho dialógu v rámci tripartity sme hybridom. Ja hovorím nie, my sme ambivalentní, medicínsky povedané dichotomickí. Sme zamestnávateľia, ale obhajujeme aj našich zamestnancov. Tak som sa ho na oplátku spýtal ja: Koľko firiem na Slovensku, ktoré sú u vás združené, prevádzkuje neziskové a stratové služby? Viem, že napríklad U. S. Steel dáva aj na materské školy, ale my pracujeme komplexne.

Pravdou je, že najväčším sponzorom slovenského športu je samospráva. Darom sa pán Kováčik bude biť do prs že má 1500 futbalových klubov, keď kluby okrem prvej ligy financujeme my, samosprávy. Dokonca i tie zvýšené poplatky, ktoré si Slovenský futbalový zväz účtuje, platíme my. A tak sa pýtam, že kedy a či príde aj nejaká spätná väzba?

Dotujeme množstvo stratových činností vrátane cintorínov a domov smútku. Spýtal som sa pána prezidenta RÚZ koľko cintorínov prevádzkujú a koľko domov smútku opravujú. Ako prispievajú na verejné osvetlenie a koľkí ich členovia ho aj prevádzkujú? Koľkí kosia tie státisíce štvorcových metrov verejnej zelene?

Odpovedal som, aby veľmi opatrne narábali so slovami o tom, akí sme my partneri na strane zamestnávateľov.

Predtým som bol na rokovaní k vyššiemu kolektívnemu vyjednávaniu na úrovni vlády a odborov verejnej správy. Požiadavka bola aby sme od 1. septembra zvýšili platu o 10 % a od 1. januára 2025

o ďalších 10 %. Keď sa táto téma otvorila tak som sa ako prvý prihlásil o slovo a vyhlásil, že kategoricky odmietame zvyšovanie plátov vo verejnej správe pokiaľ sa nevyrieši dofinancovanie samosprávy. Chýba nám približne 500 miliónov eur – z čoho máme tie platy zvyšovať? Tie peniaze reálne v rozpočtoch samospráv nie sú. Vtedy odbory na mňa zaútočili, konkrétne zástupkyňa justície, so slovami, že čo sme my, samospráva, zač, keď neobhajujete nás, zamestnancov verejnej správy.

Tak som tej pani vysvetlil: zastupujete tu približne 4-tisíc ľudí a my, v samospráve, ich máme viac ako 100-tisíc. My prevádzkujeme činnosti, ktoré sú vysoko stratové. Ja viem, vy za to nemôžete, ale ani my za to nemôžeme, že tento štát je z hľadiska konsolidácie financií tak zadĺžený. Nevedia nám vyčleniť peniaze, ktoré nám vzali. V roku 2021 nám vtedajšia vláda vzala trištvrte miliardy. V roku 2022 sme protestovali, že ak touto cestou pôjdeme, tak najviac budú trpieť samosprávy. A samosprávy už trpia. Už vtedy

sme vedeli, že rok 2023 ťažký a rok 2024 ešte ťažší. A dnes to už všetko znášame.

Najvyšší kontrolný úrad ústami svojho predsedu Lubomíra Andrassyho aj na pôde ZMOS viackrát povedal, že nie je možné aby štát svoju pomoc občanom riešil na úkor samospráv. To by predsa mal pochopiť každý politik, či je z Trnavy, z Bratislavy alebo Košíc či Pezinka, že ak sa zoberie samosprávam, tak sa zoberie tej inštitúcii, ktorá sa od narodenia až po prirodzenú smrť sa stará o 70 % potrieb obyvateľov. Od matricy pri narodení cez materskú a základnú školu... načo vám to hovoriť, veď v tom dennodenne žijeme spolu. A toto budeme vždy hovoriť a aj opakovať.

Je úplne jedno, či tu teraz ešte niekto z vlády sedí. Keď chodíme na rokovania, tak tam nejdeme ako nejakí baránkovia, ktorým sa niečo povie a oni spokojne odídu. My sa za každú jednu vec vieme aj pohádať, aj zvýšiť hlas. Tak to bolo za pána Hegera aj za pána Odóra. A tak to bude aj za pána Roberta Fica.

Keď so dostal slovo na vláde v Handlovej, tak som sa nijako nestýchal. Otvorene som na vláde na hornej Nitre povedal, že my budeme zbytočne riešiť moderné technológie, investície, europrojekty, keď my tu nemáme lekárov, zdravotný personál. Stále zdôrazňujem, že pokiaľ nejde o zdravie a o život, tak nejde o nič. My sme tí, ktorí sú s tou problematikou denne konfrontovaní, lebo keď nám odíde lekár, lebo ide do dôchodku, tak ľudia nadávajú. A kde? Predsa na obecnom či mestskom úrade.

My sa nemôžeme dať a ani sa nedáme. To, že som bol v úvodnom príhovore pokojný a zmierlivý, tak je to aj preto, že tento štát sa naozaj nachádza vo veľmi ťažkej situácii. Veď mi povedzte kedy od atentátu na Olafa Palmeho v roku 1986 vo Švédsku v Európe alebo v Európskej únii striedalo na premiéra? Áno, sme vo veľmi vážnej situácii.

Viem, koľko je tu problémov, ale nebudem hľadať vinníka. Ne-

budem rozmýšľať o tom, čo sa stalo pred piatimi, desiatimi, päťnástimi rokmi. My si musíme urobiť deliacu čiaru a povedať si ako pôjdeme ďalej. Tak v zdravotníctve ako aj v školstve, sociálnych veciach, atď.

Chcem vás ubezpečiť za seba i za mojich kolegov, ktorí sedia za predsedníckym stolom i v sále, že všetci spolu na rokovaníach zo všetkých svojich síl reprezentujeme ZMOS a za našu spoločnú vec aj bojujeme. Sú však veci, ktoré už nezvrátime.

Nezvrátime napríklad to, že máme najnižšiu natalitu od roku 1919. Kládne sa na nás požiadavka budovať materské školy a zvyšovať ich kapacity, aby každé dieťa, ktoré bude mať tri roky sa do materskej školy dostalo. A to aj napriek tomu, že prognóza podľa gynekológov a pôrodníkov je opačná. Už dnes bieme, že natalita, aj napriek marginalizovaným komunitám, bude postupne klesať. Dnes budujeme nové kapacity a možno, tak ako v 90-tych rokoch, ich neskôr budeme slávnostne zatvárať. A môžem za to ja? Alebo Braňo? Nie, ale vláda si tak povedala.

Problém bol v tom, že vtedy bola samospráva menej vypočutá. Nemala tú váhu. Dnes je to však už inak. Ten protest, dámy a páni, vlni 22. februára pred parlamentom dokázal, že sa vieme zmobilizovať a urobiť niečo, čo má obrovský potenciál rastu čo sa týka podpory obyvateľstva a signalizáciu pre centrálnych politikov, že samosprávu musia brať vážne.

Máme nový formát snemu a zajtra tu budú štátni tajomníci. Každému z nich môžete povedať čo sa vám páči i nepáči. Sú tam už sedem mesiacov a to znamená, že už aj odpočet môže byť vyznieť ako toto sa podarilo a toto sa nepodarilo.

Každý z nás by chcel mať krajšie zajtrajšky – veď nám boli prislúbené.

Viem, že to, čo sa dohodlo s rezortom práce, nie je najideálnejšie. S pánom ministrom sme na oslavách vstupu do Európskej únie, na

(Dokončenie zo str. 7)

ktorom sa zúčastnilo celé Predsedníctvo ZMOS, rozprávali o tom, že výdavky z našich mestských a obecných rozpočtov nesmú byť vyššie ako je jedna dvanástina podielovej dane, ktorú my dostaneme na seniora, ktorý je umiestnený u neverejného poskytovateľa. Mesačne maximálne jedna dvanástina. Máte na starkého 300 eur – maximálne jedna dvanástina – 25 eur. Máte na neho 400 eur – zas len jedna dvanástina – niečo okolo 33 eur. Tento prístup by bol najspravodlivejší, ale nepochodili sme. Nepochodili sme, lebo aj tá váha ingerencie neverejných poskytovateľov bola na nejakej úrovni.

Hovoriť chcem aj o ďalšej veci – či ten zákon prijať hneď, alebo ho oddialiť do 1. januára 2025. V súčasnosti ak aj neverejný poskytovateľia žiadajú peniaze a súdia sa, tak nevyhrávajú. Navyše - to nie je naša povinnosť a my tie peniaze ani nemáme. Že nám reálne chýba

500-miliónov eur nie je výmysel. Zobral nám ich ten pán, ktorý bol najskôr premiérom a potom ministrom financií. A to je pravda, to je nespochybniteľné.

Žiaľ, nespochybniteľné je aj to, že štát je tak zadlžený, že nám žiadna vláda tých 500-miliónov nechce dať. Každý milión, každá stovka miliónov je pre samosprávu existenčne veľmi dôležitá.

A v tomto smere robíme maximum.

Formát snemu, aj vďaka Kancelárii ZMOS, je trochu iný. Zajtra bude naozaj pracovný. Budú tu štátni tajomníci, výkonní ľudia z rezortov a vy im povedzte to, čo vás trápi, čo vás hnevá i to, čo vás teší. Práve o tom je ten snem ZMOS – aby sme sa tu spoločne stretli a vyslali signál.

V prípade tých materských škôl a školských klubov detí sa obávam, že sa to už nebude dať zmeniť. Ale ak by sme mali my každý rok pedagógom zvyšovať

platy o 10 %, dostali by sme sa do stavu, že nie 40, nie 50, ale 60 % výnosu dane z príjmov fyzických osôb by išlo na školstvo. A čo by sme potom robili? Rast platov sme zastavili v septembri i v januári s dovetkom, že samospráva je vtedy ochotná podporiť rast platov, keď bude reálne dofinancovaná.

Zatiaľ to však tak nie je i keď tu už máme nejaké záblesky. Prvá vec je tá, že daňový bonus už nebude 140 eur ale 100 eur. Čiže tých 40 eur sa vráti do dane z príjmov fyzických osôb. V celkovom rozpočte to robí približne 150-miliónov eur. A navyše tých 100 eur by malo byť testovaných. Vela sa o tom nehovoriť, ale v praxi to znamená, že človek, ktorý zarába priemernú mzdu a má k tomu ešte nejaké zdroje navyše, tak nech má ten bonus 100 eur. Ale čím je ten plat vyšší, rádovo v stovkách, možno tak na úrovni 3,5-tisíc eur, by daňový bonus už nemusel byť. Ak rodič zarobí

takýto pekný plat, takéto platy máme aj viacerí v tejto sále, tak už tých 140 eur alebo 100 eur nepotrebujeme a vieme to inak dať našim rodinám a našim deťom. A aj to samospráve pomôže. O týchto veciach rokujeme s cieľom, aby objem peňazí tečúcich do samosprávy sa navyšoval.

Riešime aj dane. Martin Chren by o tom vedel veľa porozprávať. Zaoberali sme sa aj tým, aby inflačný koeficient bol zapracovaný do budúceho zákona a aby vás vaši poslanci politicky nevydierali v prípade že zvyšujete daň z nehnuteľností. Aby bola priamo v zákone zakotvená povinnosť premietnuť inflačný koeficient do výšky dane z nehnuteľností.

Rozoberali sme aj situáciu, že niektorí ľudia majú viac nehnuteľností. V jednej bývajú a ostatné prenajímajú. Aj tam sme našli spôsob ako to riešiť, ale nebudem teraz o tom hovoriť, ešte nie je všetko dohodnuté a bude to predmetom rokovaní Rady ZMOS.

Stále hľadáme spôsoby ako do roku 2025 dostať do systému financovania samospráv viac zdrojov. Je to spoločné úsilie nás všetkých. Vy o tom diskutujete na svojich regionálnych snemoch, my to máme na programe Rady ZMOS i Predsedníctva ZMOS. Je to téma, ktorú skloňujeme vo všetkých pádoch a na každom rokovaní.

Kvitujeme, že vláda chodí do regiónov. Viem, že nielen my z vedenia ZMOS, ale každý z vás, keď sa dostane na výjazdové rokovanie vlády, vystupuje unizono v záujme samosprávy.

Viem aj to, že sa nám všetko nedarí až na 100 % a že ani my nie sme na 100 % úspešní. Ale existujú aj argumenty, ktoré musíme rešpektovať – situácia v štáte je pomerne hrozivá a sme spoločne na jednej lodi.

Nedávno som sa stretol s riaditeľmi 13 vodárenských spoloč-

ností, ktorí mi rozprávali priam bizarné prípady o tom, ako nevedia premietnuť výšku platov do oprávnených nákladov vodárenských spoločností. O tom, ako sa majetok vodárenských spoločností odpisuje 80 rokov. S Petrom Marušincom a Martinom Červenkom sme diskutovali o tom, ako to dostať do normálu – ved my, majitelia, nevieme garantovať opravy a rekonštrukcie starých vodovodov. Ak sa to nezmení, tak do desiatich rokov nebudeme vedieť garantovať dodávku pitnej vody pre obyvateľov.

Na pôde ZMOS som sa dozvedel, že 21 rokov nebolo spoločné rokovanie vedenia ZMOS a zástupcov vodárenských spoločností. Angličania hovoria, že lepšie neskôr ako nikdy, čo v našom prípade znamená, že aj tých 21 rokov na niečo bolo... a dnes sa púšťame aj do tohto neľahkého problému.

A tých problémov je oveľa viac. Rokujeme so všeobecnými lekármi a tí nám povedia, že do desiatich rokov polovica Slovákov nebude mať všeobecného lekára. Čo k tomu dodať?

Tých problémov, ktoré nás v našom štáte ťažia, je tak veľa, že dnes sa pýtať kto je za to vinný spred desiatich, pätnástich, dvadsiatich rokov jednoducho nemá zmysel. Dámy a páni, každý jeden z nás má na tom svoj podiel viny. Možno už len preto, že sa robili chyby, že sme boli dôverčiví a že sme verili. A navyše aj politici sú len ľudia z mäsa a kostí a robia aj chyby.

Myslím, že nám nezostáva nič iné, ako urobiť za minulosťou hrubú deliacu čiaru. Mali sme tu pandémie, následne infláciu. Všetci vieme čo sa na Slovensku dialo a ako sa náš štát zadlžil. Nezostáva nám nič iné ako prijať i nepopulárne opatrenia a spoločne sa usilovať prekonať to a pohnúť sa ďalej.

Ďakujem za pozornosť.

Zaznamenal: (st)

Historický úspech: Korňa a Čičmany strieborné v Európskej cene obnovy dediny 2024

Strieborné ocenenie v Európskej cene obnovy dediny 2024 získali obce Korňa a Čičmany. Ide o historický úspech pre Slovensko.

V piatok 13. septembra 2024 si v rakúskej obci Stadtschlaing počas slávnostného galavečera prevzali ocenenia starostka obce Korňa Marianna Bebčáková a starostka Čičmian Iveta Michalíková.

Európskemu oceneniu predchádzalo víťazstvo v národnej súťaži Dedina roka 2023, ktorú vyhlasuje Slovenská agentúra životného prostredia. Tou sa stala kysucká Obec Korňa, Čičmany boli ocenené v kategórii Dedina ako klenotnica.

Následne obe obce navštívili komisiári európskej súťaže, ktorí rozhodli, že Korňa a Čičmany sa umiestnia v striebornom pásme. Takéto vysoké ocenenie sa v histórii súťaže ešte slovenským obciam nepodarilo!

K veľkému úspechu a výbornej reprezentácii Slovenska blahoželá aj Združenie miest a obcí Slovenska.

(Zdroj + foto: SAŽP)

XII. kongres

Lepšia správa 2024

12. - 13. november 2024

Hotel Grand Víglaš****

„Celok je väčší ako súčet jeho častí.“

otázky výkonu správy pre mestské bytové podniky a zástupcov vlastníkov

odborné tematické diskusné fóra pre mestá a obce

energetika samospráv, energetické komunity bytových domov a bezpečnosť

otázky bytovej politiky a riešenia správy budov

Predčasné dôchodky zatriasli rozpočtom, zámer znížiť deficit zostáva zatiaľ nenaplnený

Tohtoročný štátny rozpočet dosiahol ku koncu prvého polroka schodok 4 mld. eur. Medziročne došlo k zhoršeniu hospodárenia štátu o viac ako miliardu eur. Najväčšiu záťaž pre rozpočet predstavujú výdavky poskytované Sociálnou poisťovňou na starobné, predčasné starobné, ako aj 13. dôchodky či ich valorizáciu. Už dnes je však zrejme, že suma 1,6 miliardy eur na to nebude stačiť keďže za prvých šesť mesiacov sa z tohto balíka minulo viac ako 80 %.

Konštatuje to v správe o vývoji rozpočtového hospodárenia za prvých šesť mesiacov roka 2024 Najvyšší kontrolný úrad (NKÚ) SR. Napriek pozitívnym hospodárskym vyhlídkam súčasná vláda čelí tlaku fiškálnej konsolidácie. „Kľúčové bude z pohľadu našich analytikov, odborníkov z kontrolného úradu, nájsť rovnováhu medzi nevyhnutným znížením deficitu a stabilizovaním verejného dlhu a významnými výdavkami pre podporu dôležitých investičných projektov. Výzvou pre vládu je taktiež prehodnotenie výdavkov pre vybrané skupiny obyvateľov, pričom čísla ukazujú, že výrazne podporovanou skupinou sú seniori,

chýba pritom vyváženosť s mladými rodinami či ľuďmi, ktorí sa nie vlastnou vinou ocitli v sociálnej pasci,“ približuje šéf NKÚ Lubomír Andrassy.

Podľa makroekonomickej prognózy rezortu financií z júna 2024 má slovenská ekonomika rásť v tomto roku medziročne o 2,5 %, pričom hlavným motorom rastu má byť silná spotreba domácností a rast reálnych miezd. Spotrebiteľská inflácia však znižuje svoje tempo už od jari minulého roka. Tento pokles je do značnej miery spôsobený stabilizáciou cien energií, ktoré v uplynulých rokoch výrazne prispievali k jej rastu, ako aj znížením kolísania cien potravín. Celková inflácia sa má v tomto

roku pohybovať na úrovni 2,7 %. Pozitívny výber daní a odvodov je ovplyvnený lepším makroekonomickým vývojom, ale taktiež legislatívnymi zmenami, ktoré boli prijaté v závere roka 2023. Medzi kľúčové opatrenia patria najmä zvýšenie spotrebnej dane na tabakové výrobky, zavedenie dane zo sladených nápojov či predĺženie solidarneho príspevku pre ropný priemysel. Tieto zmeny prispievajú k nárastu daňových príjmov a pomáhajú zmierniť dopady na verejný rozpočet v čase, keď rastie tlak na konsolidáciu verejných financií. Počas prvých šiestich mesiacov nastali aj významné zmeny v právnom rámci upravujúcom rozpočtové riadenie na národnej úrovni,

aj na úrovni Európskej únie. Kontrolný úrad bude pozorne sledovať implementáciu a aplikáciu nových pravidiel v praxi.

Analytici NKÚ pripomínajú, že podľa rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026 sa vláda zaviazala znížiť deficit na 5,97 % HDP v roku 2024, vychádzajúc z predpokladu, že deficit za rok 2023 bude na úrovni 6,52 % HDP. Podľa návrhu štátneho záverečného účtu za rok 2023 však dosiahol deficit v minulom roku 4,9 % HDP, a teda zámer znížiť deficit v tomto roku o 0,5 % zostáva zatiaľ nenaplnený. Očakáva sa, že celkový deficit slovenskej verejnej správy v tomto roku bude podľa aktuálnych prognóz na úrovni 7,7 mld. eur, čo predstavuje 5,85 % HDP.

Národná autorita pre oblasť externej kontroly upozorňuje na skutočnosť, že výdavky na dôchodky si držia v tomto roku vysoké tempo rastu. Prispievajú k tomu hlavne predčasné starobné dôchodky, najmä po 40 odpracovaných rokoch, minuloročné, ako aj tohoročné valorizácie dôchodkov a aj 13. dôchodky. Pri téme predčasných dôchodkov analytici NKÚ identifikovali tiež riziko spojené nielen so značnou záťažou rozpočtu, ale aj so zvyšovaním nedostatku ľudí na trhu práce. Trh práce zaostáva za očakávaniami z rozpočtu, pričom v tomto roku sa očakáva pokles zamestnanosti o desatinu percenta. Dôvodom bol v 1. polroku 2024 veľký záujem o odchod do predčasných starobných dôchodkov. Najvýraznejší prepad je v priemysle a v kvalifikovaných službách. Analytici NKÚ vo svojej správe pripomínajú, že zamestnávateľia stále zápasia s nedostatkom pracovnej sily. To sa darí mierne kompenzovať zvýšenou zamestnanosťou cudzincov, ktorých u nás pracuje viac ako 107-tisíc. Za 1. polrok 2024 ich pribudlo takmer 7-tisíc, pričom odídenci z Ukrajiny tvoria takmer 40 % z celkového počtu zamestnaných cudzincov.

V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka sa čerpanie zdrojov určených na dôchodkový systém zvýšilo o takmer miliardu eur a pre tento rok nebude rozpočtovaný transfer finančných prostriedkov na úrovni 1,6 mld. eur dostatočný, keďže za prvých šesť mesiacov tohto roka sa z neho minulo už 81 %. Zámerom pritom bolo práve zabezpečiť rezervu finančných prostriedkov pre zachovanie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne. Výdavky na starobné dôchodky v 1. polroku 2024 presiahli 4,7 mld. eur a medziročne sa zvýšili o 17 %. Výrazne narástli aj výdavky na predčasné starobné dôchodky (PSD), medziročne až o 289 % a dosiahli za prvých šesť mesiacov takmer

239 mil. eur. Do roku 2022 bola pritom priemerná výška starobných dôchodkov zvyčajne vyššia ako priemerná výška PSD. Záťaž pre verejné financie predstavuje aj neustále zadlžovanie zdravotníckych zariadení. Za 1. polrok 2024 sa záväzky 13 univerzitných a fakultných nemocníc zvýšili o 160 mil. eur, a dosiahli úroveň 1,18 mld. eur. Nemocnice majú najväčšie záväzky voči Sociálnej poisťovni, a to vo výške 483,3 mil. eur, ale tiež voči svojim dodávateľom v sume 373,7 mil. eur.

Ako uvádzajú analytici NKÚ, výdavky Plánu obnovy a odolnosti boli v 1. polroku 2024 čerpané na úrovni viac ako 92 mil. eur, teda 7,6 % z rozpočtovanej sumy na rok 2024. Do konca roka tak zostáva vyčerpať ešte 1,1 mld. eur. Podľa údajov rezortu financií má dôjsť k zintenzívneniu čerpania, ktoré sa odhaduje na 1,5 mld. eur, čo je takmer o štvrtinu viac ako schválený rozpočet. Pozitívnym impulzom k čerpaniu prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti na realizáciu investícií by mohol byť posun v prípade výstavby Univerzitnej nemocnice sv. Martina v Martine, ako aj Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici. Pri oboch projektoch došlo v 1. polroku 2024 k podpisom zmlúv o dielo so zhotoviteľmi a v júli boli oba tieto projekty zaradené medzi strategické investície. NKÚ však poukazuje na riziko neefektívneho vynakladania verejných zdrojov, keďže Útvár hodnoty za peniaze nebude vykonávať hodnotenie štúdií uskutočniteľnosti týchto strategických dopravných investícií.

Čerpanie zdrojov EÚ v rámci nového programového obdobia 2021 – 2027 je stále nedostatočné, pričom sa naša krajina nachádza už vo štvrtom roku obdobia oprávnenosti. Do polovice tohto roka bolo z Programu Slovensko vyhlásených 152 výziev v objeme 5,7 mld. eur. Čerpanie k tomuto termínu však predstavuje len 284,5 mil. eur (2,3 % z alokácie), čo je podľa NKÚ viac ako kritická úroveň. „Prvým finančným mílnikom je koniec roka 2025, keď bude potrebné vyčerpať prostriedky v minimálnej výške 1,5 mld. eur. Vzhľadom na menej ako 14% mieru plnenia plánu čerpania je zrejme, že ak nedôjde k dynamizácii čerpania, hrozí riziko prepadu časti alokácie. Preto je veľmi dôležité, aby nielen zodpovedné ministerstvá či prijímatelia, ale aj vláda spustila krízový manažment a na mesačnej báze vyhodnocovala plnenie časových, finančných i manažérskych mílnikov,“ konštatuje šéf národných kontrolórov.

(NKÚ)

ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE SR V 1. POLROKU 2024

FINANCIIE

odhad deficitu VS na rok 2024:

5,85 % = 7,7 mld. eur
HDP

58,4 % odhad hrubého dlhu VS na rok 2024

výška limitu verejných výdavkov na rok 2024:

57 717 010 807 eur

FONDY EÚ

PROGRAM SLOVENSKO:
kumulatívne vyplatené prostriedky:

284,5 mil. eur

2,3 %
z celkovej alokácie

14 % plnenie prvého finančného mílnika ku koncu 2025 (v zmysle pravidla N+3)

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

7,8 mld. eur
upravený rozpočet na rok 2024

15 štúdií uskutočniteľnosti dopravných investícií nebude hodnotiť ÚHP

9,5 % čerpanie rozpočtu v 1. polroku 2024

0,75 % čerpanie v kapitole MZ SR zo zdroja POO

2 % čerpanie v kapitole MO SR

ZÁVÄZKY NEMOCNÍC

1,18 mld. eur úroveň záväzkov 13 univerzitných a fakultných nemocníc

160 mil. eur nárast v 1. polroku

SOCIÁLNA POISŤOVŇA

81 % vyčerpaný transfer zo štátneho rozpočtu

4,94 mld. eur výdavky na starobné dôchodky a predčasné starobné dôchodky

V Žilinskom kraji spolupracujú na lepšom ovzduší

V Žilinskom kraji bolo zorganizované stretnutie pre samosprávy ku príprave Programu na zlepšenie kvality ovzdušia, ktoré pripravil Okresný úrad v sídle kraja spolu so Slovenskou agentúrou životného prostredia a Žilinským samosprávnym krajom.

Stretnutie sa konalo 11. júla 2024 na úrade Žilinského samosprávneho kraja so zástupcami samospráv Žilinského kraja, kde bol odprezentovaný stav kvality ovzdušia v dotknutom území. Zúčastnení boli oboznámení s hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia, a to s vykurovaním domácností, ktoré najviac ovplyvňuje stav ovzdušia v danej lokalite.

Na stretnutí bol zástupcom samospráv predstavený Program na zlepšenie kvality ovzdušia. Zástupcovia samospráv boli taktiež informovaní o znečisťujúcich látkach, ich monitorovaní a o možných účinkoch na zdravie. Tieto znečisťujúce látky sú na území Žilinského kraja monitorované Slovenským hydrometeorologickým ústavom (SHMÚ) šiestimi automatickými monitorovacími stanicami. Informácie o monitorovaní boli odprezentované spolu s modelovaním rizikových obcí, ktoré boli určené metódou integrovaného posúdenia. Samosprávam, ktoré boli SHMÚ zaradené do zoznamu rizikových obcí v Žilinskom kraji a posúdené ako rizikové obce 2. a 3. stupňa, vyplýva povinnosť prijímania opatrení

Stretnutie na úrade Žilinského samosprávneho kraja k príprave PZKO.

na zníženie emisií a SHMÚ určilo v zóne Žilinského kraja 185 obcí. Opatrenia, ktoré sú rozdelené na prioritné, podporné a prierezové

sú primárne zamerané na zníženie emisií z lokálnych kúrenísk a boli predstavené aj v Katalógu opatrení (Ministerstvo životného pro-

stredia SR). Slovenská agentúra životného prostredia predstavila spracovaný Osvetový balíček pre obce, ktorý bol poslaný samosprávam po celom Slovensku. Osvetový balíček ponúka samosprávam informačné materiály, rozhlasové spoty, video spoty a ďalšie formy osvety. Osveta v rámci zásad správneho vykurovania je jedným z kľúčových riešení znižovania emisií znečisťujúcich látok, a tým aj zlepšenia kvality ovzdušia v obciach.

Stretnutie bolo ukončené diskusiou, počas ktorej sa zúčastne-

ní zaujímali hlavne o opatrenia, ktoré by mohli realizovať vo svojej obci, o možnostiach monitorovania znečisťujúcich látok, ako aj o podpore obnoviteľných zdrojov a ďalšie.

V Zóne Žilinský kraj má znečistenie ovzdušia klesajúci trend, no pre európske smernice, ktoré stanovujú prísnejšie limity potrebujeme spolupracovať na riešení, aby sme spoločne dosiahli nulový negatívny vplyv na životné prostredie do roku 2050.

(Zdroj: SAŽP)

Energetická efektívnosť budov a úspory energie. Ako premeníme európsku legislatívu na rozvoj Slovenska?

Platforma Budovy pre budúcnosť (BPB) organizuje konferenciu s názvom Energetická efektívnosť budov a úspory energie. Ako premeníme európsku legislatívu na rozvoj Slovenska?

Podujatie je zamerané na tému novoprijatých európskych smerníc – smernicu o energetickej hospodárnosti budov (Energy Performance of Buildings Directive – EPBD) a smernicu o energetickej efektívnosti (Energy Efficiency Directive – EED) a ich dopady na ekonomiku, konkurencieschopnosť a domácnosti na Slovensku.

Dátum: 2. októbra 2024

Čas: od 13:00 do 17:30

Miesto: Einpark Offices, Bratislava

Slovensko čaká v najbližšom období niekoľko významných zmien v oblasti obnovy budov. Tieto rozhodnú, ako bude sektor vyzerať minimálne do roku 2035. Už tento a budúci rok bude vláda prijímať kľúčové rozhodnutia pri transponovaní revidovaných smerníc EÚ o energetickej efektívnosti a energetickej hospodárnosti budov.

Cieľom Európy je výrazne zvýšiť tempo a hĺbku obnovy existujúcich budov a zabezpečiť, aby sa znížovanie emisií v sektore budov dostalo na správnu trajektóriu. Hlavnými nástrojmi smernice sú obnova budov, vytvorenie stabilného prostredia pre investovanie do sektoru a uľahčenie Európanom šetriť energie. Práve finančné mechanizmy majú uľahčiť obyvateľom zmeny, ktoré zo smerníc vyplývajú. Ich dobré nastavenie je kľúčové pre úspešnosť cieľov, ale aj na efektívne využitie financií, ktoré sú v konečnom dôsledku pomocou ľuďom so znižovaním nákladov za

energie a zlepšením kvality bývania.

Podarí sa vláde na Slovensku implementovať opatrenia tak, aby sme naskočili na trajektóriu zmien, zlepšili tempo obnovy budov a pripravili Slovensko na dekarbonizovaný fond budov?

PROGRAM

13.00 – 13.30 - Otvorenie konferencie – Key note speech

- Róbert Puci, predseda Výboru NR SR pre hospodárske záležitosti.
- Vladimír Šucha, vedúci zastúpenia Európskej komisie na Slovensku.

13.30 – 14.30 - Panelová diskusia 1: Energetická efektívnosť ako príležitosť

- Veronika Jiříčková, Energy Efficiency Po-

- licy Officer DG ENER, Európska komisia
- Kamil Šaško, štátny tajomník Ministerstva hospodárstva SR
- Zuzana Špačeková, ústredná riaditeľka kancelárie ZMOS
- Lívia Vašáková, riaditeľka pre vzťahy s verejnosťou spoločnosti ZSE, bývalá podpredsedníčka vlády pre plán obnovy a odolnosti a využívanie eurofondov
- 14.30 – 15.00 coffee break**
- 15.00 – 16.00 Panelová diskusia 2: Obnova budov má zelenú, využijeme to?**
- Ivan Štefunko, poslanec NR SR, Výbor pre hospodárske záležitosti
- Alena Ohradzanská, riaditeľka odboru stavebníctva Ministerstva dopravy SR
- Ján Ferenčák, predseda Výboru pre NR SR

pre európske záležitosti, primátor Kežmarku

- Pavol Kováčik, prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska

16.00 – 16.15 coffee break

16.15 – 17.15 - Panelová diskusia 3: Ako financovať obnovu okrem európskych peňazí?

- Alena Sabelová, štátna tajomníčka Úradu podpredsedu vlády pre Plán obnovy a odolnosti a využívanie eurofondov
- Marek Giba, generálny riaditeľ Envirofond
- Vazil Hudák, poradca ministra Ministerstva vnútra SR
- Andrej Viceník, člen predstavenstva VÚB
- 17.15 – 17.30 Záver konferencie**
- Peter Robl, predseda Správnej rady Budov pre budúcnosť

Registračný poplatok:

- 49 eur - pre nečlenov BPB
- 29 eur - pre členov BPB a členov našich členov

Platba možná len na faktúru.

Podujatie organizuje platforma Budovy pre budúcnosť pod záštitou Úradu podpredsedu vlády pre Plán obnovy a odolnosti a využívanie eurofondov SR, Ministerstva dopravy SR a Ministerstva hospodárstva SR.

Partneri podujatia – Západoslovenská energetika, Prvá stavebná sporiteľňa a VÚB banka.

(Zdroj: ZMOS)

Podporme vidiecku turistiku a agroturistiku na Slovensku

Vidiecka turistika v európskom priestore je významným faktorom ekonomického, hospodárskeho a kultúrneho rozvoja vidieckych regiónov. Slovensko má všetky historické, prírodné, kultúrne aj ľudské predpoklady pre rozvoj vidieckej turistiky. Významnú úlohu pri podpore vidieckej turistiky zohrávajú samosprávy obcí. Slovenský zväz vidieckej turistiky agroturistiky / SZVTA/ v letných mesiacoch 2024 uskutočnil prieskum súčasného stavu vidieckej turistiky na Slovensku na ktorom sa zúčastnil Ing. František Mach, čestný predseda a zakladateľ SZVTA, ktorého sme požiadali o rozhovor.

● V ktorých regiónoch, obciach a ubytovacích zariadeniach vidieckej turistiky a agroturistiky ste prieskum uskutočnili?

- Počas prieskumu sme navštívili viaceré zariadenia na Spiši, pri Levoči biofarma Odorica pani Zuzany Homolovej, agroturistický areál pána Františka Hadušovského v Zehre, ubytovacie zariadenie pána Štefana Sýkoru v Spišskom Podhradí a Autocamping pána Ing. Ernesta Rusnáka v Levoči. Na Orave sme prieskum vykonali v ubytovacom zariadení Zelený dom Ing. Dariny Tomajkovej vo Vitanovej, v obci Zuberec v ubytovacom zariadení Ing. Júliusa Hudeca a Ing. Michala Borsíka, majiteľa penziónu U Michala, v poľnohospodárskom družstve Agrovex v Novoti, kde sme hovorili s priekopníkom agroturistiky na Orave Ing. Jozefom Kondelom. Okrem uvedených subjektov sme rokovali na Liptove v Pribyline s Miroslavom Bolvanským – penzión Tempo Tatry, na kopaniciach v Podkylave s Ing. Vojtechom Tlčíkom – penzión Adam v Podkylave a Štefanom Pirím z Park hotel v Hokovciach pri Dudinciach. V obci Veľké Teriakovce pri Rimavskej Sobote sme rokovali na Salaši pod Maginhradom s MVDr. Patrikom Keľom a exministrom Ing. Zsoltom Simonom. V priebehu prieskumu sme

navštívili mesto Zakopané v Poľsku, obec – skanzen Vlkolínec pri Ružomberku, obec Pribylina, Čičmany a Podhajska.

● Poznatky z prieskumu hodnotíte pozitívne či negatívne?

- V nadväznosti na pandémiu Covid-19, energetickú a potravinovú krízu, vojnu na Ukrajine sa vidiecka turistika nachádza v útlme, nedosahuje ešte pred covidovú úroveň. Podľa názoru respondentov ceny ubytovacích, stravovacích a doplnkových služieb sú na Slovensku vysoké, nastal pokles domácich i zahraničných návštevníkov na slovenskom vidieku. Turisti uprednostňujú zahraničné pobyty pri mori, naši turisti míňajú peniaze v zahraničí. Stretli sme sa s kritikou, že náš štát dotuje leteckú dopravu, čo znevýhodňuje domáci cestovný ruch. Na slovenskom vidieku sa vytratila klientela z Čiech, Maďarska a Poľska, blízke zahraničie uprednostňuje pobyty v Poľských Tatrách, kde sú nižšie ceny ako na Slovensku. Napríklad stredisko Zakopané obsadili turisti z arabského sveta. Jedným z obmedzujúcich faktorov je aj vývoj kurzu eura oproti menám okolitých štátov. Na Orave sme vo vidieckych penziónoch zaznamenali ceny za ubytovanie s polpenziou od 35 Eur do 55 Eur. Chýba medzirezortná koordinovaná spolupráca

Ing. František Mach, čestný predseda a zakladateľ SZVTA

na podporu rozvoja slovenského vidieka.

● Odpovedajú vyššie ceny v SR aj úrovni služieb a infraštruktúry?

- Na slovenskom vidieku sú potravinové púšte, ľudia nemajú možnosť kúpiť základné potraviny, chýba zdravotná starostlivosť, nedostatok obvodných a detských lekárov, zlá infraštruktúra na vidieku, chýba sieť vodovodov, kanalizácii, cestná sieť a podobne. Navrhujeme zriadiť medzirezortnú pracovnú skupinu pre rozvoj vidieka na úrovni vlády.

Vlkolínec

Uvedené opatrenia sú významné pre ďalší rozvoj vidieckej turistiky na Slovensku. Na rentabilitu služieb v CR negatívne vplyva rast cien energií, ktoré tvoria významnú časť nákladov. Majitelia vidieckych zariadení CR v prvej generácii podnikateľov investovali obrovské úsilie a značný objem vlastných financií a to bez podpory štátu. Na druhej strane respondenti pozitívne hodnotia zriadenie MCRŠ SR, očakávajú ďalšie zákony na podporu cestovného ruchu na Slovensku, ktoré budú lepšie riešiť infraštruktúru na dedinách, zvlášť zákona o Fonde na podporu CR, ktorý je v súčasnosti v medzirezortnom pripomienkovom konaní. Podľa podnikateľov treba podporovať malé, jednoduché, administratívne nenáročné projekty na riešenie aktuálnych problémov na vidieku do 10 tisíc Eur, nepodporovať megaprojekty, ktoré vyžadujú miliónové čiastky na ich realizáciu pre vyvolených a priaznivcov politických strán. Podnikatelia vo vidieckom CR v spolupráci s obcou, prípadne v koordinácii v regióne, najlepšie vedia, čo v danej obci, mikroregióne chýba.

● Vyššie uvedená situácia zrejme má vplyv aj na záujem pracovať v turistických službách.

- Po obmedzeniach v cestovnom ruchu počas Covidu-19 veľa pracovníkov zo zariadení vidieckej turistiky odišlo pracovať do iných odvetví, aj do zahraničia, prejavuje sa nedostatok pracovných síl v cestovnom ruchu. Pracovníci zistili, že majú možnosť sa úspešne etablovať v iných rezortoch, nemajú záujem sa vracieť do zariadení cestovného ruchu, kde sú najslabšie platené pozície v národnom hospodárstve. Úlohou MCRŠ SR bude prijať zákony na stabilizáciu ľudí v CR podob-

ne ako v minulosti sa uskutočnili opatrenia na stabilizáciu lekárov, zdravotných sestier, učiteľov a podobne. Stretli sme sa s kritikou aj daňového systému. Výška nezdaniteľného minima, resp. úroveň stanovená pre platenie odvodov do sociálneho a zdravotného poistenia je demobilizačná. Ubytovatelia na slovenskom vidieku pozitívne hodnotia zavedenie rekreačných poukazov, preplácanie časti nákladov na ubytovanie počas dovolenky zamestnávateľom. Zamestnávatelia však majú pochybnosti preplácať dovolenku pre starých rodičov, ak vlastní zamestnanci nemajú možnosť vyčerpať rekreačný poukaz.

● S akými novinkami ste sa stretli v atraktívnych turistických obciach na Slovensku?

- Prijemným prekvapením návštevy obce Vlkolínec bol organizovaný sprievodca pre domácich a zahraničných turistov. Vstupné do obce je 4 eurá, zvlášť sa platí za výklad sprievodcu v obci a v muzeálnych domoch. Obce významné z hľadiska CR nemajú a pri súčasnom nastavení financovania malých obcí ani nebudú mať vlastné zdroje na zlepšenie služieb, prípadne vybudovanie nevyhnutnej infraštruktúry. Potvrdilo sa nám to aj pri návšteve Čičmian, keď turisti po prehliadke historických objektov odchádzajú bez toho, že by utratili svoje financie. Bude treba na úrovni krajov a zrejme aj štátu venovať atraktívnym obciam viac prostriedkov na zlepšenia infraštruktúry a zlepšenie ponuky služieb. Inak budú tieto obce, ktoré sú často turistickým lákadlom vymierať.

● Samosprávy obcí spolupracujú s podnikateľmi v turizme a pomáhajú im?

- Na úrovni obcí, regiónov chýba spolupráca podnikateľských

Čičmany

subjektov v cestovnom ruchu, zaostáva činnosť komisií CR, propagácia obcí, regiónu, aby ubytovatelia zabezpečili služby pre turistov. Chýba spolupráca OOCR s podnikateľmi a ubytovateľmi na slovenskom vidieku, s MAS na domácich a zahraničných výstavách CR. Podobne ako sú financované OOCR zo štátneho rozpočtu treba podporiť financovanie činnosti profesionálnych organizácií, hlavne v oblasti propagácie a výstav, ako je napríklad Slovenský zväz vidieckej turistiky, agroturistiky /SZV-TA/, ktorý v oblasti poradenstva podporuje už roky aj európsky zväz Rural Tour. Podporiť vzdelávanie, propagáciu podnikateľov na slovenskom vidieku by malo pomôcť zabezpečiť MCRŠ SR. Pri podnikaní na vidieku je veľké administratívne zaťaženie, prekvitá byrokracia, klientelizmus. Príkladom je povoľovanie predaja z dvora na agroturistických zariadeniach o čom nás presvedčila podnikateľka Zuzana Homolová z Levoče a podnikateľ v Častej, ktorý už rok čaká na povolenie predávať svoje roľnícke produkty v kamennej predajni. Predaj z roľníckeho dvora majú dobré skúsenosti v Rakúsku, žiaľ na Slovensku je táto téma nevyriešená, potravinárska inšpekcia vyžaduje plnenie zložitých, náročných podmienok na schválenie predaja z dvora.

● Čo odporúčate zainteresovaným organizáciám cestovného ruchu pre jeho zlepšenie?

- Cestovnému ruchu na Slovensku by prospel Národný projekt. Takéto národné projekty úspešne realizovali napr. ministerstvá hospodárstva, alebo MIRRI. Mô-

žeme uviesť príklad úspešného Národného projektu Podpory rozvoja kreatívneho priemyslu na Slovensku, ktorý počas rokov 2017 - 2023 prerozdelený vyše 12 miliónov € na podporu podnikateľov. S malými úpravami by sa dal celý projekt „preklopiť“ na podporu podnikateľov v cestovnom ruchu. Podobne by sa dal na podmienky Slovenska prevziať/pretransformovať úspešný projekt Rural Tourism, do ktorého sa zapojili niektoré subjekty na Slovensku. Veľkou výzvou pre nové MCRŠ SR vytvoriť priaznivé podmienky pre cestovný ruch. Určite by sa dal využiť synergický efekt naprieč viacerými ministerstvami na lepšiu koordináciu aktivít, ktoré zahŕňajú propagáciu, vzájomnú informovanosť, spoluprácu, využívanie moderných technológií a dobrej praxe (MIRRI, Ministerstvo kultúry, ...). Propagácia MCRŠ SR sa realizuje aj vďaka novej web stránke ministerstva. Je pozitívne, že stránka zohľadňuje jednotný dizajn manuál štátnych webových stránok. Stačilo by však niekoľko konzultácií s odborníkmi, aby bola stránka ešte lepšia.

Pokladáme za vhodné pozvať zástupcov rezortných ministerstiev na výjazd a prehliadku agroturistických zariadení. Je pravda, že „trh“ reguluje ceny, ale ceny za služby a tovar od našich dodávateľov sú súčasne nezdôvodniteľné, vysoké, bez dôvodu na zvýšenie! Toto je dôvod, prečo odchádzajú klienti do Poľska a iných regiónov Európy.

● Čo odporúčate samosprávam a podnikateľom v cestovnom ruchu?

- V prvom rade zintenzívniť spoluprácu samospráv obcí

Ing. Jozef Kondela predseda družstva v Novoti

s okresnými oddeleniami CR. Podľa vzoru Vlkolínca odporúčame, aby v jednotlivých regiónoch pracoval kvalifikovaný sprievodca pre domácich aj zahraničných turistov, ktorý by bol financovaný z Fondu na podporu CR. Chýba viac propagácie o regiónoch. Pravidelná informácia vo verejných oznamovacích reláciách by mohla pomôcť poznať náš vidiek. Potvrdzuje to skúsenosť z Agropenziónu v Podkylave, ktorý

navštívila skupina Slovákov žijúcich v USA už viac ako 40 rokov. Keď odchádzali s krásnymi spomienkami a dojmami poznamenali: „Slovenský vidiek je viac hodný, je to spiaci medveď. Čo robia pracovníci veľvyslanectiev po svete? Venujte do propagácie čo najviac peňazí, oplatí sa to!“ Viac by sa malo investovať do vzdelania, školenia podnikateľov na vidieku. Mladí ľudia sa začínajú vracieť na vidiek, hľada-

jú svoje korene, rodiská svojich predkov a aj možnosť zamestnania. Máme u nás pozitívne skúsenosti.

V obciach treba vybudovať infostánky s informáciami o okolí a o ubytovateľoch /voľné izby atď./, resp. poskytnúť pomoc pri výrobe internetových stránok pre ubytovateľov. Obciam je vhodné pomôcť pri organizovaní voľného času pre turistov. napr. verejné sauny, kultúrny program, diskotéky a pod., lebo na dedinách, kde nie je organizovaný voľný čas turista nemá žiadne vyžitie vo voľnom čase. Obciam by pomohlo budovať bežecké trate v ich okolí, alebo poskytnúť skúter a benzín a zaplatiť človeka čo by sa o to staral. Ak sú vhodné podmienky pre zimné športy, v blízkosti obcí, resp. ubytovacieho zariadenia, pre zlepšenie jeho využitia by pomohli malé lyžiarske strediská pre snowbordu a lyže pre deti, tým by sa odľahčili veľké lyžiarske strediská.

V obci Podhájska žije asi tisíc obyvateľov, celková kapacita ubytovacích služieb je asi 6 tisíc postelí, no z tohto počtu až okolo štyri pätiny poskytujú ubytovacie služby „na čierne“. Obec nemá finančné zdroje na budovanie turistickej infraštruktúry v veľké problémy jej vznikajú pri získavaní administratívnych povolení vypúšťania termálnej vody do prírody.

Problémom na slovenskom vidieku sme zaregistrovali veľa, dúfame že nové MCRŠ SR ich bude postupne riešiť s podporou ďalších MPRV SR, MK SR, MŽP SR a ďalších. Naším želaním je, aby ľudia neodchádzali z vidieka do miest bývať a hľadali prácu v zahraničí. Našou výzvou je „Prosperujúci vidiek je silný štát.“

● Ďakujem za rozhovor a propagáciu vidieckej turistiky na Slovensku.

Rudolf HASPRA

RVC Martin RVC Nitra RVC Rovinka

RVC Senica RVC Trenčín

RVC Trnava

DIÁR SAMOSPRAVY 2025

- Jedinečný svojho druhu
- Užitočný pomocník
- Vhodný darček pre partnerov samosprávy

DIÁR OBSAHUJE:

- niekoľko pomôcok k systému verejnej správy;
- **KALENDÁRIUM 2025:** ročné, týždenné, denné, 1 týždeň=dvojstrana;
- **ADRESÁRE:** Regionálnych vzdelávacích centier - členov AVS, ministerstiev, úradov samosprávnych krajov, profesijných združení samosprávy, RZ ZMOS, ústredných orgánov, a i;
- **CITÁTY** a zrnká múdrosti;
- priestor na základné údaje o obci/meste, inštitúcií, iné údaje;
- praktické pomôcky: abecedný zoznam mien, osobný adresár, poštové a telefónne smerové čísla,
- štátne sviatky, školské prázdniny, dôležité telefónne čísla a iné;
- **VOLNÉ LISTY NA POZNÁMKY** z pracovných rokovanií, porád a pod.;
- prehľadný kalendár na rok 2026.

VYUŽITIE:

- primátorom a starostom; poslancom obecných/mestských zastupiteľstiev;
- zamestnancom obecných a mestských úradov; ďalších inštitúcií zriadených obcou/mestom;
- ako vhodný darček pre partnerov obce/mesta a iné.

FORMÁT:

- 240 x 170 mm (o niečo väčší ako formát A5);
- pevná viazaná väzba s dvomi záložkami

CENA:

- **10 € / 1 ks** (platba až po prevzatí publikácie na základe faktúry)
- **RAZBA ERBU OBCE na obálku diára na objednávku**
Cena 1 €/ks; **minimálny počet kusov razby je 5**, (ak ste už erb u nás razili, nie je potrebné poslať)

OBJEDNÁVKY:

Zaslať priebežne čo najskôr, max. **do 13. 9. 2024**

cez **elektronickú objednávku** na
<https://www.avs-rvc.sk/avs-2/publikacie-a-studijne-materialy/>
 resp. cez RVC Martin, Nitra, Rovinka, Senica, Trenčín a Trnava

DISTRIBÚCIA:

- distribúcia koniec októbra/začiatok novembra 2024;
- pri zaslaní poštou účtujeme poštovné a balné.

ASOCIÁCIA VZDELÁVANIA SAMOSPRAVY
 Námestie S.H.Vajanského 1, 036 01 MARTIN
 avs@avs-rvc | www.avs-rvc.sk

ĎAKUJEME ZA OBJEDNÁVKU,
 VÁŽIME SI VAŠU PRIAZEŇ

IČO: 37902938
 DIČ: 2021744340

SK46 5600 0000 0011 1354 5001

Poľnohospodárstvo budúcnosti

Prichádza nová éra, ktorá prináša inovatívne a ekologické služby v poľnohospodárstve a jemu príbuzných odvetviach. Pomocou dronov a najnovších technológií dokáže posunúť hranice efektivity a výrazne znížiť operatívne náklady subjektov v danom odvetví.

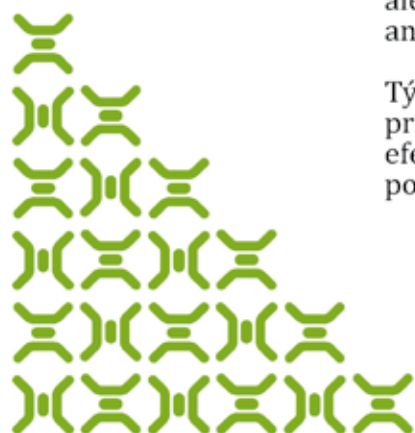
Ponúkame služby **mapovania plôch**, kde sa sústreďujeme na precízne zameranie rozmerov parciel s presnosťou (do 1 centimetra) do prehľadnej ortofoto mapy pre ďalšie použitie.

Špecializujeme sa aj na **monitorovanie pôdy a rastlín** za účelom zberu dát, analýzy celkového zdravia pôdy a porastu a presného identifikovania ohnisk nákazy škodcami.

Poskytujeme aj služby **dronovej aplikácie**, ktorá umožňuje plošný **postrek** (napr. listovej výživy), ale aj ciele a variabilné postrekovanie na základe analýzy dát získaných pri monitoringu.

Týmto prístupom šetríme náklady na postrek, vodu, pracovnú silu a pohonné hmoty, pričom zvyšujeme efektívnosť rýchlosťou a včasnou aplikáciou postreku v ohniskách nákazy.

Viac na www.polnodrony.sk

Odborná príloha Združenia pre lepšiu správu bytových domov

JUDR. MGR. MAREK PERDÍK, PREDSEDA ZLSBD

Apartmán a ateliér z pohľadu výkonu správy bytových domov

V súvislosti s výkonom správy sa na nás obracia čoraz viac správcov bytových domov s otázkou, ako postupovať v prípade, ak sa v budove, ktorú spravujú, nachádzajú v menšom alebo väčšom apartmáne či ateliéry.

Je potrebné mať v apartmánovom dome správcu? Musí správca budov, v ktorých sa nachádzajú výlučne nebytové priestory a nemajú charakter bytového domu, spĺňať podmienky podľa zákona č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov? V tomto článku sa tiež pozrieme na zaujímavé situácie z praxe súvisiace s apartmánmi v budovách.

Apartmán, ateliér, apartmán zapísaný na liste vlastníctva ako byt a trvalý pobyt

Pojmy apartmán a ateliér nemajú v súčasnosti v slovenskom právnom poriadku legálnu definíciu. Definícia pojmu apartmán bola v minulosti upravená vo vyhláske Ministerstva hospodárstva č. 277/2008 Z. z., ktorou sa stanovovali kvalifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaradovaní do kategórií a tried, ktorá bola však v platnosti iba do 18.02.2021. Od tohto momentu legálna definícia pojmu apartmán v právnom poriadku absente. Pojem ateliér sa dokonca spomína aj v samotnom zákone č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len ako „BytZ“), avšak legálne definovaný nie je.

V praxi tieto pojmy zvyknú spôsobovať chaos v tom, o aký priestor vlastne ide. **Vo väčšine prípadov sú totiž apartmán i ateliér nebytovými priestormi**, a takto sú označené v kolaudačnom rozhodnutí stavebného úradu a zapísané v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva, čo nespôsobuje obzvlášť veľké nejasnosti z pohľadu výkonu správy. Avšak, v súčasnej dobe, kedy nových developerských projektov neustále pribúda, **sa stretávame s tým, že apartmány sú v rozhodnutí stavebného úradu označené ako priestor určený na bývanie** a zapísané

v katastri nehnuteľností a na liste vlastníctva ako byty. Ako teda pristúpiť k týmto priestorom a aký dopad má ich prítomnosť v bytovom dome na výkon správy bytového domu?

V prvom rade je nevyhnutné sa zaoberať tým, ako vôbec môže táto situácia **pri apartmánoch** nastať, t. j., že na liste vlastníctva ich nájdeme ako byty. Problém nastáva pri územnom plánovaní. Dôvodom, prečo je priestor v **územnom pláne** určený ako nebytový priestor – apartmán, môže byť viaceré, napríklad územný plán mesta či danej zóny vyžaduje určitý pomer bytov k nebytovým priestorom v danom území, prípadne zabezpečenie parkovacích miest k bytom. Takisto býva priestor označený ako apartmán i vtedy, keď nespĺňa normy na bytové jednotky (napr. rozmery miestností, dĺžka svietenia denného svetla do priestoru a pod.). Ak ide o prípad, že územný plán povoľuje iba určitý pomer bytov a nebytových priestorov, môže nastať práve vyššie uvedená situácia, že síce ide o apartmán, ale stavebný úrad vydá **kolaudačné rozhodnutie**, v ktorom už bude takýto priestor označený ako **„priestor určený na bývanie“**, pretože tento priestor v zásade bude spĺňať všetky technické normy. Potencionálnych majiteľov apartmánu zvykne samozrejme zaujímať, či je možné si v apartmáne prihlásiť **trvalý pobyt**.

V súvislosti so zápisom apartmánu, pri ktorom je v rozhodnutí stavebného úradu uvedené, že je určený na bývanie, do katastra nehnuteľností a nahlásenia trvalého pobytu, je vhodné spomenúť vyjadrenie katastra nehnuteľností uvedené v katastrálnom bulletin č. 3/2007 ako odpoveď na otázku č. 31: „Podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri

nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, v katastri nehnuteľností sa evidujú byty a nebytové priestory. Pojem byt je definovaný v zákone NR SR č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov ako vec určená na bývanie. **Nakoľko katastrálny zákon nepozná pojem apartmán, zapíše do katastrálneho operátu apartmán ako byt – vec určená na bývanie, aj keď ide o sezónne bývanie, označený podľa údajov katastra t. j. číslom bytu, číslom poschodia v dome súp. č. stavby, na pozemku parc. č. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a podiel na pozemku, resp. príslušenstvom pozemku, alebo iné právo k pozemku. Z uvedného vyplýva, že apartmán zapíše do katastra ako byt.** V tomto prípade je teda možné si v apartmáne nahlásiť aj trvalý pobyt podľa § 3 ods. 2 zákona o hlásení pobytu občanov.

Ateliér na rozdiel od apartmánu býva označený za nebytový priestor z dôvodu nesplnenia podmienok na bytovú jednotku, a to kvôli nedosiahnutiu limitu denného svetla, hygienických podmienok či prípadne hlukových noriem. Vtedy je samozrejme, že bude označený aj na liste vlastníctva ako nebytový priestor. V ateliéri nie je možné mať tým pádom ani trvalý pobyt.

Výkon správy apartmánového domu alebo inej budovy

V praxi je už bežnou realitou, že sa v budove nachádza viac nebytových priestorov, apartmánov, ateliérov, než bytov, prípadne iba nebytové priestory, či iba

apartmány. Apartmánové domy sa často vyskytujú pri rekreačných zariadeniach a v turistami vyhľadávaných oblastiach. Je potrebné, aby tieto budovy, ktoré v podstate nemajú charakter bytového domu, mali správcu podľa BytZ?

Podľa § 2 ods. 1 BytZ sa bytom rozumie „miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť ako samostatné bytové jednotky“.

Podľa § 2 ods. 2 BytZ bytovým domom je „budova, v ktorej je viac ako polovica podlahovej plochy určená na bývanie a má viac ako tri byty a v ktorej byty a nebytové priestory sú za podmienok ustanovených v tomto zákone vo vlastníctve alebo spoluvlastníctve jednotlivých vlastníkov a spoločné časti domu a spoločné zariadenia tohto domu sú súčasne v podielovom spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov“.

Na tomto mieste je potrebné uviesť, že výkon správy v budovách pramení i zo samotnej existencie spoločných častí a zariadení (strechy, chodby, obvodové múry, schodišťa, výťahy a iné), ktorých spoluvlastníkmi sú vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome alebo inej budove, ktorá nemá charakter bytového domu.

V zmysle § 6 ods. 1 BytZ „správu domu vykonáva spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome (ďalej len „spoločenstvo“) alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba, s ktorou vlastníci bytov a nebytových priestorov uzatvoria zmluvu o výkone správy (ďalej len „správca“). Vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome sú povinní zabezpečiť správu domu spoločenstvom alebo správcom. Povinnosť

správy domu vzniká dňom prvého prevodu vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru v dome“.

Podľa § 24 ods. 1 BytZ „ustanovenia tohto zákona týkajúce sa bytového domu sa vzťahujú aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu, ak je v nich najmenej jedna tretina podlahovej plochy určená na bývanie a majú najmenej štyri byty. Ustanovenia tohto zákona sa primerane vzťahujú aj na iné budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu s výnimkou § 29 a 29a ods. 1; na správcu týchto budov sa nevzťahuje osobitný predpis,“ pričom osobitným predpisom sa rozumie zákon č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov.

Na základe vyššie uvedených zákonných ustanovení teda možno dôjsť k záveru, že **potreba správy vzniká aj pri budovách, ktoré nemajú charakter bytového domu**, ak je v nich jedna tretina podlahovej plochy určená na bývanie a majú najmenej štyri byty (napr. polyfunkčné budovy, kde sa nachádzajú byty i nebytové priestory rôzneho druhu), alebo aj v iných budovách, ktoré nemajú charakter bytového domu (sem možno zaradiť práve budovy, v ktorých sa nachádzajú iba nebytové priestory, napr. spomínané **apartmánové domy**).

Pri správe iných budov, teda tých, v ktorých je menej tretina podlahovej plochy určená na bývanie a nie sú v nich najmenej štyri byty, sa však podľa uvedeného ustanovenia neuplatňujú ustanovenia § 29 a §29a ods. 1 BytZ a požiadavky na správcu podľa zákon č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov.

Veríme, že tento článok Vám bol užitočný a objasnil túto komplikovanejšiu problematiku správy budov, ktoré nemajú charakter bytového domu.

Vypovedanie zmluvy o výkone správy

Zmluva o výkone správy je alfou a omegou právneho vzťahu medzi vlastními bytov a nebytových priestorov na jednej strane a správcom bytového domu na strane druhej. Jej uzatvorením vzniká na neurčitý čas širokospektrálny spotrebiteľsko-dodávateľský vzťah medzi správcom ako poskytovateľom plnení a vlastními ako subjektom požívajúcim tieto plnenia.

Nakoľko sa jedná o zmluvný vzťah uzatvorený na dobu neurčitú, tento trvá až dokým jedna zo zmluvných strán nerozhodne o jeho zrušení zákonom aprobovaným spôsobom. Základným spôsobom zrušenia platnosti a účinnosti zmluvy o výkone správy je v zmysle bytového zákona práve jej vypovedanie.

Bytový zákon oprávňuje vlastníkov bytov a nebytových priestorov vypovedať zmluvu o výkone správy. Vychádzať je nutné z ustanovenia § 8a ods. 6 bytového zákona, v zmysle ktorého „Zmluva o výkone správy sa uzatvára so správcom písomne na neurčitý čas. Vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome môžu vypovedať zmluvu o výkone správy len na základe rozhodnutia podľa § 14b ods. 1 písm. e)“. Zmluvu o výkone správy však vlastníci môžu vypovedať len spoločne. Jednotlivo túto možnosť nemajú, nakoľko § 8a ods. 1 BZ jasne ustanovuje, že „vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nemôže zmluvu o výkone správy vypovedať“.

Kedy môžu vlastníci vypovedať zmluvu o výkone správy?

V praxi je inštitút výpovede zmluvy o výkone správy využívaný najmä v tých prípadoch, kedy vlastníci nie sú s aktuálnym správcom spokojní. Nespokojnosť s výkonom správy bytového domu môže prameniť z mnohých dôvodov. Správca sústavne porušuje svoje povinnosti, ignoruje žiadosti a návrhy vlastníkov, nerieši ich podnety, neumožňuje vlastníkom vykonávať svoje práva, neumožňuje vlastníkom nahliadať do dokladov týkajúcich sa správy domu, účtuje si neprimerane vysoké poplatky, prípadne nevykonáva predmet svojej činnosti v súlade s predstavami a požiadavkami vlastníkov. Vlastníci však môžu zmluvu o výkone správy vypovedať aj bez udania či samotnej existencie dôvodu, napríklad ak sa rozhodnú, že iný správca im kvalitatívne a osobnostne vyhovuje viac ako ten súčasný.

Vypovedanie zmluvy o výkone správy však nie je v praxi také jednoduché, ako sa na prvý pohľad môže javiť. Lusknutie prstov alebo subjektívny prejav vôle niektorého z vlastníkov nestačí. Aj keď je možné zmluvu vypovedať aj bez udania dôvodu, bytový zákon určuje určité prekážky, ktoré musia byť prekonané, aby bola výpoveď platná a účinná.

Súhlas vlastníkov v zmysle § 14b ods. 1 písm. e) BZ

Tak, ako o skoro každej podstatnej otázke týkajúcej sa bytového domu ako celku, aj o vypovedaní zmluvy o výkone správy sa rozhoduje demokratickým spôsobom a to rozhodovaním vlastníkov buď na schôdzi, alebo formou písomného hlasovania. Na prijatie rozhodnutia o vypovedaní zmluvy o výkone správy sa vyžaduje prijatie rozhodnutia **nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov**. V bytovom dome s 39 vlastními sa teda vyžaduje súhlasný prejav vôle aspoň 20-tich. Či je toto zákonom stanovené kvórum vzhľadom na rozsiahlosť zásahu do samotného výkonu správy bytového domu dostačujúce alebo nie, to je skôr otázka na zákonodarcu. Samotné prijatie rozhodnutia však na účely nastúpenia právnych účinkov výpovede nie je dostačujúce. Po prijatí rozhodnutia a písaní zápisnice sa ešte vyžaduje doručenie tohto prejavu vôle správcovi.

Doručenie prejavu vôle

Moment doručenia prejavu vôle správcovi je veľmi dôležitý najmä z dôvodu, že bytový zákon s ním spája určenie začiatku plynutia trojmesačnej výpovednej lehoty, ktorej uplynutím zaniká funkcia správcu. V zmysle ust. § 8a ods. 6 BZ: „Výpovedná lehota je tri mesiace, ak sa zmluvné strany v zmluve o výkone správy

nedohodnú inak. Výpovedná lehota začína plynúť od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede.“ Z citovaného ustanovenia si teda vieme vyvodit, že pokiaľ je výpoveď správcovi doručená dňa 15. apríla, výpovedná lehota začína plynúť 1. mája a uplynie 1. augusta, kedy zároveň zaniká funkcia správcu bytového domu, pokiaľ si samozrejme vlastníci a správca neurčia v zmluve inú lehotu.

Právny poriadok teda vymedzuje základu premisu podmienok platnosti a účinnosti výpovede, avšak ani táto na prvý pohľad jednoznačná formulácia nám nedáva odpoveď na všetky otázky. Ešte pred rozobratím právnych účinkov doručenia výpovede si musíme jednoznačne zdefinovať samotný pojem „doručenia“.

Na účely vymedzenia pojmu „doručenie“ si dovoľme uviesť do pozornosti právnu vetu vyslovenú v uznesení Najvyššieho súdu SR z 28.01.2011, sp. zn. 5Cdo 129/2010: „Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručennú je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručennú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho

vede zo strany správcu, nakoľko s takýmto prejavom nie sú spojené žiadne právne účinky.

Z teórie občianskeho práva je zrejme zásada, že **prejav vôle je potrebné posudzovať podľa obsahu, nie podľa formy**. Táto zásada je vyjadrená aj v § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého „Právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.“ Pokiaľ teda obálka, ktorá sa doručuje správcovi obsahuje len samotné výsledky hlasovania, ktorým bolo prijaté rozhodnutie vypovedať zmluvu o výkone správy, je takýto právny úkon **nepochybne potrebné považovať za prejav vôle vlastníkov smerujúci k ukončeniu zmluvného vzťahu so správcom**, pričom účelom tohto prejavu vôle je jednoznačne vypovedať zmluvu o výkone správy.

Z uvedeného je teda zrejme, že moment doručenia výsledkov hlasovania o vypovedaní zmluvy je potrebné považovať za **moment doručenia výpovede, ktorý sa zároveň viaže na začiatok plynutia výpovednej lehoty**. Výpovedná lehota začína plynúť prvého dňa mesiaca nasledujúceho po doručení. Ak teda vlastníci doručia rozhodnutie o vypovedaní zmluvy správcovi dňa 15. apríla, výpovedná doba začína plynúť 1. mája a uplynie 1. augusta. Vôbec pritom nie je podstatné, či bola spolu s rozhodnutím doručená aj listina označená ako „výpoveď“, alebo nie, nakoľko ako sme si spomenuli vyššie, na to, aby nastali účinky doručenia je postačujúce, ak má správca objektívnu možnosť oboznámiť sa s výsledkami hlasovania, napríklad priamo na schôdzi vlastníkov.

Z uvedeného je teda zřejmý záver, že doručenie listiny označenej ako „výpoveď“ nie je podstatným na účely určenia začiatku plynutia výpovednej lehoty, nakoľko právne účinky doručenia je nutné spájať s doručením **prejavu vôle vypovedať zmluvu o výkone správy, bez ohľadu na jeho formu**, aj keď vzhľadom na obchodnú prax správcov ako podnikateľských subjektov môžeme doručenie tejto listiny z dôvodu predídania prípadného vzniku sporov odporučiť. Pokiaľ však zmluva o výkone správy výslovné ustanovuje formu doručenia výpovede, je nutné riadiť sa úpravou obsiahnutou v zmluve.

dispozície.“

Dôležitá je najmä posledná časť vyššie citovanej právnej vety. Objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle možno v súlade s vyššie citovaným uznesením NS SR rozumieť napríklad aj skutočnosť, že správca je prítomný priamo na schôdzi vlastníkov, na ktorej bolo prijaté rozhodnutie vypovedať zmluvu o výkone správy, alebo odoslanie výsledkov hlasovania správcovi e-mailom.

Nie je výpoveď ako výpoveď

Pri doručení výpovede sa teda stretávame so zásadným problémom, čo je potrebné považovať za „výpoveď“ v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 8a ods. 6 BZ nakoľko ustanovenia bytového zákona nám odpoveď na túto otázku nedávajú. Musí byť správcovi doručená listina označená ako „výpoveď“, ktorej prílohou je aj rozhodnutie vlastníkov, alebo je postačujúce doručiť správcovi samotné rozhodnutie vlastníkov (napr. výsledky hlasovania), bez nutnosti poslať aj listinu výslovné označenú ako „výpoveď“?

V prvom rade musíme vychádzať zo skutočnosti, že vypovedanie zmluvy o výkone správy je **jednostranným právnym úkonom**, čo môžeme usudzovať z toho, že bytový zákon v žiadnom ustanovení nevyžaduje súhlasný prejav vôle druhej strany, napríklad akceptovanie výpo-

Opačné garde – doručenie a plynutie výpovednej lehoty

Možnosť vypovedať zmluvu o výkone správy nemajú v zmysle ustanovení bytového zákona len vlastníci, ale aj samotný správca. Zo strany správcu je sice tento inštitút v praxi využívaný omnoho zriedkavejšie, avšak pre správcov je dôležité mať o ňom vedomosť a to najmä pokiaľ sa vyskytne prípad, kedy vlastníci absolútne nemajú záujem spolupracovať so správcom, dlhodobo ignorujú zvolávanie schôdzí, neuhrádzajú zálohové platby a odmeny súvisiace s výkonom správy, alebo sa vyskytnú iné prekážky na strane vlastníkov, ktoré správcovi znemožňujú riadne vykonávať správu bytového domu.

Bytový zákon výslovne neupravuje podmienky vypovedania zmluvy zo strany správcu, avšak táto možnosť vyplýva z ustanovenia § 8a ods. 8, v zmysle ktorého „Ak správca vypovedá zmluvu o výkone správy, nemôže ukončiť výkon správy, ak vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome nemajú ku dňu skončenia výpovednej lehoty uzavretú zmluvu o výkone správy s iným správcom alebo nie je založené spoločenstvo.“

Pri výpovedi danej správcom je však určenie momentu doručenia výpovede ešte o čosi problematickejšie, ako je to pri výpovedi danej vlastníckmi. Ak bytový zákon upravuje problematiku doručovania výpovede danej vlastníckmi len veľmi okrajovo, problema-

tiku doručovania výpovede danej správcom neupravuje vôbec. K záverom je možné dopracovať sa len použitím analógie. Nakoľko v zmysle ust. § 8a ods. 1 BZ je správca „povinný schválenú zmluvu a pri jej zmene úplné znenie zmluvy doručiť každému vlastníckovi bytu a nebytového priestoru

v dome“, analogicky si môžeme z uvedeného vyvodit', že povinnosť doručovania určitého právneho úkonu každému vlastníckovi vyjadrená v citovanom ustanovení sa vzťahuje aj na doručenie výpovede danej správcom. Uvedené samozrejme platí len vtedy, pokiaľ nie je v zmluve o výkone

správy výslovne dohodnutý iný spôsob doručenia výpovede danej správcom, napríklad že výpoveď sa považuje za doručení jej doručení zástupcovi vlastníckov.

Zásadný problém s doručení výpovede zo strany správcu je najmä v tom, že pri každom

vlastníckovi môže byť rôzna objektívna možnosť oboznámenia sa s právnym úkonom výpovede. Niektorým vlastníckom môže byť výpoveď doručená priamo na schôdzi, pričom voči týmto vlastníckom začína trojmesačná výpovedná lehota plynúť od tohto momentu. Ďalším vlastníckom zase môže začať výpovedná lehota plynúť momentom vhoďenia obálky do poštovej schránky a iným napr. zaslaním výpovede na e-mailovú adresu. V dôsledku uvedeného môže nastať stav, kedy jednému vlastníckovi uplynie výpovedná lehota 1. apríla, ďalšiemu vlastníckovi v tom istom bytovom dome 1. mája a iným možno až 1. júna. Takto vzniknutý právny stav je však v značnom rozpore so samotným inštitútom správy bytového domu, nakoľko pri výkone správy sú viazaní všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov spoločne a nerozdielne a ani samotný bytový zákon nepredpokladá možnosť výkonu správy v rozhodujúcom čase len vo vzťahu k niektorým vlastníckom.

Správca by mal pri doručovaní výpovede v praxi zabezpečiť, aby bola výpoveď doručená všetkým vlastníckom v rovnakom čase, napr. hromadným e-mailom, prípadne vyvesením oznámenia o vypovedaní zmluvy na mieste obvyklom v bytovom dome. Týmto postupom sa predídne nielen zbytočným komplikáciám, ale aj prípadným sporom vzniknutých práve z dôvodu nejednoznačnosti určenia momentu, ktorým začína plynúť výpovedná lehota vo vzťahu k jednotlivým vlastníckom.

Prehlasovaní vlastníci by mali zvýšiť opatrnosť

Inštitút prehlasovaného vlastníka je na prvý pohľad úplne jasným právom určitej skupiny vlastníckov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome.

Upravuje ho paragraf 14a v odseku 8 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej ako „BytZ“), v zmysle ktorého „Prehlasovaný vlastníck bytu alebo nebytového priestoru v dome má právo obrátiť sa do 30 dní od oznámenia výsledku hlasovania na súd, aby vo veci rozhodol, inak jeho právo zaniká. Ak sa vlastníck bytu alebo nebytového priestoru v dome nemohol o výsledku hlasovania dozvedieť, má právo obrátiť sa na súd najneskôr do troch mesiacov od oznámenia výsledku hlasovania, inak jeho právo zaniká. Prehlasovaný vlastníck bytu alebo nebytového priestoru v dome sa môže zároveň na príslušnom súde domáhať dočasného pozastavenia účinnosti rozhodnutia vlastníckov bytov a nebytových

priestorov podľa osobitného predpisu. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa potrebná väčšina podľa § 14b nedosiahne, rozhoduje na návrh ktoréhokolvek vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome súd.“

V praxi sa vedú polemiky o tom, kto má postavenie prehlasovaného vlastníka, napr.:

1. ak by ho mal mať každý vlastníck, ktorý sa hlasovania ani len nezúčastnil, tak by to bolo nespravodlivé voči tým vlastníckom, ktorí si plnia právo a povinnosť hlasovaním rozhodovať o veciach,
2. ak by ho mal mať len vlastníck, ktorý sa hlasovania zúčastnil, tak by to voči jeho osobe bolo nespravodlivé, nakoľko pri dlhšej dovolenke napr. 16

dni, by sa nemohol oboznámiť s otázkami hlasovania v prípade, ak by sa za miesto v dome obvyklé považovala napr. nástenka v jednotlivých vchodoch a považovať od tejto osoby vyriešiť tento problém prostredníctvom plnej moci nie je postačujúce z viacerých dôvodov,

3. ak by to mal byť vlastníck, ktorý hlasoval výslovne „proti“ prijatému rozhodnutiu, tak sa dôvody uvedené v bode dva rozširujú aj dôvod, ktorého podstatou je právo vlastníka byť prítomný na hlasovaní, ale nehlasovať vôbec (čo je okrem iného aj vážny problém v praxi pri výkone písomného hlasovania, nakoľko táto možnosť chýba na hlasovacích listinách) a v takom prípade by takýto

vlastníck nespadal pod kategóriu prehlasovaného vlastníka.

K otázke uplatnenia práva prehlasovaného vlastníka podľa § 14a ods. 8 BytZ vydal dňa 30.07.2021 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok sp. zn. 4Cdo/130/2021, ktorého právna veta znie: „Lehota podľa § 14a ods. 8 BytZ je lehotou hmotno-právnou. Prehlasovaný vlastníck bytu alebo nebytového priestoru musí svoj nárok uplatniť žalobou na súde v posledný deň lehoty.“ Predchádzajúcimi rozsudkami na Okresnom súde v Prešove (rozsudok z 11. novembra 2019 č. k. 9 C 16/2019) v spojení s opravným uznesením z 23. marca 2021 č. k. 9 C 16/2019) a Krajskom súde v Prešove (sp. zn. 3 Co 18/2020) bol návrh o určenie

neplatnosti hlasovania vlastníckov bytov a nebytových priestorov a uplatnenie práva prehlasovaného vlastníka zamietnutý. V odôvodnení rozsudku okresného súdu sa uvádza, že „žalobca sa preukázateľne 11. marca 2019 vo vstupnej časti bytového domu oboznámil s výsledkom hlasovania, pričom žalobu podal na poštovú prepravu 9. apríla 2019, ktorá došla na súd 15. apríla 2019, t. j. po marnom uplynutí zákonnej lehoty. Vzhľadom na nižšie uvedený právny názor z dôvodu zániku práva žalobcu, považoval súd prvej inštalácie akéhokolvek ďalšie dokazovanie za nadbytočné a dôkazné návrhy žalobcu zamietol. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 14a ods. 8 veta prvá zákona č. 182/1993 Z. z.. Vyslovil názor, že ak sa

žalobca o výsledku hlasovania preukázateľne dozvedel 11. marca 2019, žalobu bolo potrebné doručiť na súd najneskôr 10. apríla 2019 (streda). Pretože žaloba bola doručená až 15. apríla 2019, bola podaná oneskorene a z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol.“ Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej ako vecne správne potvrdil.

Vzhľadom na hmotnoprávny charakter lehoty na podanie žaloby na súd, súd prvej inštancie správne uzavrel, že je rozhodujúce, kedy došla žaloba na súd a nie kedy bola odoslaná na poštovú prepravu.

Odvolací súd pre úplnosť upriamil pozornosť na rozhodnutie Ústavného súdu SR z 3. mája 2012, sp. zn. IV. ÚS 230/2012, podľa ktorého: „Krajský súd sa tiež stotožnil s právnym názorom okresného súdu o hmotnoprávnej povahe 3-mesačnej lehoty ustanovenej v § 14 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov. Pri hodnotení toho, či sťažovatelia uplatnili svoje právo na vyhlásenie zápisnice zo schôdze konanej 29. júna 2009 za neplatnú, vychádzal zo zistenia, že návrh podali sťažovatelia na poštovú prepravu 28. septembra 2009, a tiež zo zistenia, že návrh došiel na okresný súd 30. septembra 2009. Pre záver o zachovaní lehoty podľa § 14 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov je rozhodujúce, kedy došiel návrh na súd, čo v tomto prípade je 30. september 2009, preto dospel k záveru, že sťažovatelia uplatnili svoje právo po uplynutí prekluzívnej 3mesačnej lehoty podľa § 14 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov. Z tohto dôvodu nemohol krajský súd a ani okresný súd preskúmať námietky sťažovateľov týkajúcich sa zvolávania schôdzy a samotného hlasovania na schôdzi vlastníkov bytov. Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu sú dostatočne odôvodnené, nemajú znaky arbitrárnosti, teda svojvoľne, sú logické a vyplývajú z relevantných skutkových zistení, je možné k nim dospieť aplikáciou a výkladom príslušných ustanovení zákona o vlastníctve bytov a Občianskeho zákonníka.“

Lehoty uvedené v § 14a ods. 8 BytZ je potrebné po právnej stránke považovať za prekluzívne (na rozdiel od premlčacích). Základným účelom inštitútu preklúzie je pôsobiť na subjekty právnych vzťahov, aby v primeraných lehotách uplatňovali svoje práva (nároky) a zároveň aj zabránilo tomu, aby ani jedna strana týchto vzťahov nebola vystavená právnej neistote po časovo neprimeranú dobu. Stanovením prekluzívnej lehoty je podporená zásada vigilantis iura scripta sunt, podľa ktorej si každý má strážiť a chrániť svoje práva ich včasným uplatnením na súde tak, aby sa mu neprekľudovali. Preklúzia ako taká je upravená v ustanovení § 583 Občianskeho zákonníka, ktoré má

všeobecnú platnosť pre celé súkromné právo.

Ustanovenie § 14a ods. 8 BytZ je upravené výslovne a spôsobom nevyvolávajúcím právny základ pre rozumne protikladné právne výklady, niet žiadnych pochyb, že sa jedná o prekluzívnu lehotu, ktorá plynie od oznámenia o výsledku hlasovania. Preklúzia práva je v tomto prípade vyjadrená slovami: „inak jeho právo zaniká“. Márnym uplynutím tejto lehoty dochádza k zániku práva s tým, že súd je povinný prihliadať na takýto zánik práva, aj keď to strana nenamieta. Spornou otázkou v tomto konaní bolo posúdenie v tomto konaní bolo posúdenie charakteru prekluzívnej lehoty, a teda, či sa jedná o hmotnoprávnu prekluzívnu lehotu – v rámci ktorej najneskôr v posledný deň lehoty musí byť žaloba podaná na súde, alebo procesnoprávnu lehotu, pri ktorej postačuje odoslanie žaloby na poštovú prepravu v posledný deň lehoty. Na rozpoznanie hmotnoprávných lehôt od lehôt procesnoprávných slúži základné rozlišovacie kritérium, podľa ktorého hmotnoprávne lehoty vyplývajú z hmotnoprávných predpisov, predovšetkým zo základných civilných kódexov (Občiansky zákonník, Obchodný zákonník, Zákonník práce a pod.), pričom procesnoprávne lehoty sú upravené v procesných kódexoch. Odlíšenie hmotnoprávných a procesnoprávných lehôt je kľúčové pre posúdenie, či bol úkon potrebný pre zachovanie práva alebo nároku učinенý včas. Typickými príkladmi prekluzívnych lehôt sú napr. lehoty na podanie žaloby na neplatnosť výpovede z nájmu bytu (§ 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka) alebo lehoty na podanie žaloby na neplatnosť rozviazania pracovného pomeru (§ 77 Zákonníka práce); po uplynutí zákonom stanovených prekluzívnych lehôt v týchto prípadoch právo na podanie žaloby na určenie neplatnosti zaniká.

Základnou súkromnoprávnou hmotnoprávnou úpravou je právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku. Súkromnoprávna hmotnoprávna úprava, okrem

základných civilných kódexov je ale tvorená aj celým radom iných predpisov; ich vzťah k Občianskemu zákonníku je možné vo všeobecnosti charakterizovať ako vzťah špeciálnej právnej úpravy v osobitnom predpise a všeobecnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku; takým predpisom je aj BytZ., ktorého ustanovenie § 3 ods. 1 vyjadruje zásadu lex specialis derogat legi generali tak, že ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahuje sa na práva a povinnosti vlastníkov domov, bytov a nebytových priestorov Občiansky zákonník a osobitné predpisy. Z uvedeného vyplýva, že používanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka vo vzťahu k bytom a nebytovým priestorom budú aj ustanovenia o počítaní času (§ 122), ale aj ustanovenie o neuplatnení práva v určenom čase (§ 583).

Na základe uvedeného teda ustanovenie § 14a ods. 8 BytZ limituje prehlasovaného spoluvlastníka podať žalobu na súd do 30 dní od oznámenia výsledku hlasovania a táto lehota má pre jeho uplatnenie vždy hmotnoprávnu povahu, pretože je zakotvená v hmotnoprávnom predpise.

Základom pre rozlíšenie hmotnoprávných a procesnoprávných lehôt je predovšetkým to, z akého predpisu vyplývajú, a nie to, či sa má lehotou podmienený úkon urobiť voči súdu alebo nie. Keďže k preklúzii dochádza uplynutím zákonom stanovenej doby bez ďalšieho, pre zachovanie prekluzívnej lehoty nestačí, ak sa posledný deň 30 dňovej lehoty žaloba odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 121 ods. 5 C.s.p.), ale vzhľadom na jej hmotnoprávny charakter mala byť žaloba dovolateľa najneskôr posledný deň lehoty (t. j. v stredu 10. apríla 2019) doručená súdu.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/60/2019 zo dňa 29.06.2021, v ktorom bola riešená otázka postavenia prehlasovaného vlastníka vôbec a nie lehota na uplatnenie práva

prehlasovaného vlastníka. Otázkou rozhodnutia vlastníkov, proti ktorému smeroval návrh vlastníka, mal podľa jeho argumentácie súd prvej inštancie riešiť ako predbežnú otázku. Podstatné je, že z obsahu dovolania možno vyvodit' podľa dovolateľa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ nevyriešenú právnu otázku (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), či je možné po márnom uplynutí lehoty na podanie žaloby podľa § 14 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov v znení do 30.9.2014 považovať uznesenie vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorým rozhodli o zmluve o výkone správy za platné, aj napriek tomu, že pri hlasovaní nebol dodržaný postup podľa § 14 ods. 2 citovaného zákona, teda že za toto uznesenie nehlasovala nadpolovičná väčšina všetkých vlastníkov.

Na tom, že dovolanie v tomto prípade bolo prípustné nemení nič skutočnosť, že v čase po jeho podaní už najvyšší súd predmetnú otázku vyriešil, a to rozsudkom z 22. apríla 2021, sp. zn. 5 Cdo 110/2018. V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd uviedol nasledovne: „Podľa § 14 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov v znení do 30.9.2014 má prehlasovaný vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome právo obrátiť sa do 15 dní od oznámenia o výsledku hlasovania na súd, aby vo veci rozhodol, inak jeho právo zaniká. Ak sa vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nemohol o výsledku hlasovania dozvedieť, má právo obrátiť sa na súd najneskôr do troch mesiacov od hlasovania, inak jeho právo zaniká. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina hlasov pri hlasovaní podľa odsekov 2 a 3 nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome súd.“

V súvislosti s nastolenou právnou otázkou je potrebné vyriešiť problém, či žaloba podľa ustanovenia § 14 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov v znení do 30.9.2014 (teraz § 14 ods. 8 zákona o vlastníctve bytov) predstavuje jediný prostriedok ochrany alebo či majú vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome popri špecifickom právnom prostriedku obsiahnutom v citovanom ustanovení aj všeobecné právne prostriedky súdnej ochrany na zvrátenie stavu, ktorý vznikol v dôsledku rozhodnutí prijatých na schôdzach vlastníkov. Toto bude aktuálne najmä vtedy, ak niektorému vlastníkovi uplynie zákonom stanovená prekluzívna lehota na podanie tejto žaloby (a zároveň nejde o prípad rovnosti hlasov alebo ak sa v určitej otázke nedosiahla väčšina), a ten sa bude či už určovacou žalobou podanou podľa ustanovenia § 137 CSP alebo preskúmania tejto otázky ako predbežnej v inom súdnom konaní (napr. na zaplatenie dlžných úhrad za služby spojené s užívaním bytu alebo nebytového

priestoru) domáhať nápravy s odvolaním sa na to, že nikomu nemôže byť odmietnutá právna ochrana realizovaná prostredníctvom všeobecných procesných nástrojov upravených v CSP.

Preklúzia je však prejavom právnej zásady, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

Preklúzia označuje zánik práva, ktoré nebolo uplatnené v stanovenej lehote – ide o zánik práva uplynutím času. K tomuto javu dochádza len v prípadoch, ktoré určuje zákon (napr. formulácia „inak právo zanikne“). Na preklúziu je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti. Právny poriadok ukladá povinnosť každému súdu prihliadať na absolútnu neplatnosť právnych úkonov ex offio, t. j. aj bez návrhu. Hoci rozhodnutia zhromaždenia (schôdzy) vlastníkov treba považovať za právne úkony sui generis, táto zásada sa na ne nevzťahuje. **Zákon totiž výslovne určil, že vlastník sa môže domáhať neplatnosti uznesení prijatých na schôdzi, či zhromaždení vlastníkov v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote.**

Súdny prieskumom platných uznesení vlastníkov po uplynutí zákonom stanovených lehôt v inom súdnom konaní (napr. v konaní o zaplatenie pohľadávky iniciovanom voči vlastníkovi správcom zastupujúcim všetkých vlastníkov v dome, ktorého aktívna vecná legitímácia vyplývajúca z uznesenia schôdzy vlastníkov nebola na súde nikdy spochybnená žalobou podľa ustanovenia § 14 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov v znení do 30.9.2014) by bol narušený princíp právnej istoty, a tým nielen stabilita v právnych vzťahoch medzi vlastníkmi navzájom, ale aj medzi vlastníkmi a ich správcami, resp. tretími osobami (dodávateľmi tovarov a služieb pre bytový dom). K doslovnému výkladu tejto časti právnej normy (§ 14 ods. 4 vety zákona o vlastníctve bytov v znení do 30.9.2014) je potrebné sa prikloniť v tomto prípade aj s ohľadom na princíp proporcionality medzi zásahom do práv jednotlivého vlastníka a potenciálnym zásahom do práv ostatných vlastníkov rešpektujúcich už prijaté uznesenia.

Ostáva už len vyriešiť otázku, do akej miery sú správcovia domov alebo orgány spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov povinní upozorňovať na tieto „skryté“ právne otázky vo vzťahu k vlastníkom. Ale to už nechám na rozhodnutie každého z nich zvlášť.

Tokajské vinobranie

Čerhov, Veľká Trňa, Malá Trňa

27.09.2024

Areál Oddychového centra

!!! pozor zmena miesta preteku !!!

Beh Tokajskými vinicami

- 15:00 Štart preteku
- 16:00 Vyhodnotenie preteku
- 16:30 Detský beh s mamičkami
- 17:00 - 17:30 Folklorný krúžok Podkovička
- od 15:00 vozenie na koníkoch, ochutnávka tradičných makovníkov, orechovníkov, škvarkových pagáčov

Obec Čerhov

14:00 - 21:00 Vinárske dvory Čerhov

28.09.2024

08:30 Odchod nostalgického vlaku z Košíc

Obce Čerhov, Veľká Trňa, Malá Trňa

09:30 - 21:00 Vinárske dvory - Čerhov, Veľká Trňa, Malá Trňa

Celodenný program v obciach Čerhov, Veľká Trňa, Malá Trňa:

Živá hudba Lakatoš, FSk Strapec Čerhov, Hnojňaňe, Kysacki harmonikari, výstava diel z plenára maliarov

Oddychové centrum

- 15:30 Východňarske Šarkanice
- 17:00 Hrdza
- 19:30 Odchod nostalgického vlaku z Čerhova

29.09.2024

Vinárske dvory Čerhov

Predaj lístkov na 28. september

**„Ochutnávky vín vo vinárskych dvoroch“
Čerhov, Veľká Trňa, Malá Trňa**

Cena jedného lístka pre dospelého je:
25,00 € - pri individuálnej doprave
35,00 € - cena s dopravou nostalgickým vlakom tam a späť
(bez možnosti zľavnených lístkov pre dôchodcov a deti)

V cene je 12 žetónov (á 1€) na ochutnávku vín, 1 žetón na Čerhovský MEGA guláš, doprava autobusom a späť z vybraných smerov, kyvadlová autobusová doprava, degustačný pohár, propagačný materiál, kultúrny program, tombola.

Materiály si po zaplatení na vstup.me/tokajske-vinobranie môžete vyzdvihnúť na Obecnom úrade Čerhov s č. 100 dňa 28.09.2024 do 18:00 h.

Dopredaj vstupeniek do určeného počtu bude na Obecnom úrade Čerhov

Na uvedenom mieste bude prebiehať predaj suvenírov s tematikou vinobrania.

Kyvadlová autobusová doprava 28.09.2024

Medzi obcami Čerhov, Veľká Trňa a Malá Trňa (premáva vždy v 30 min. intervaloch)

Z Čerhova prvý autobus o 10:20
Z Malej Trne posledný autobus o 18:20

Lístky sú v predpredaji na stránke: vstup.me/tokajske-vinobranie

BSK: Župná Polygrafická škola v Rači je školou 21. storočia. Vďaka komplexnej rekonštrukcii je pre žiakov, ako aj pedagógov, modernejšia a atraktívnejšia

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) naštartoval v roku 2018 reformu župného školstva. Postupnými krokmi robí odborné školy pre žiakov atraktívnejšie, kvalitné a moderné. Nárast počtu prihlášok o vyše tretinu za posledných 5 rokov svedčí o tom, že je župa na dobrej ceste. Jednou zo škôl, ktoré prešli modernizáciou, je Stredná odborná škola polygrafická v mestskej časti Bratislava-Rača.

„Stále je veľký dopyt po informatikoch, grafikoch, elektrikároch, vodároch, mechanikoch či murách. Preto je dôležité mať kvalitné školy a v nich moderné vybavenie. Chceme, aby do praxe odchádzali absolventi, ktorí sú pripravení pre trh práce. Paradoxom je, že hoci o štúdium takýchto profesií bol ešte donedávna relatívne malý záujem, remeselníci môžu veľmi rýchlo zarábať viac ako začínajúci právnik alebo manažér. Prípadne si rovno po škole môžu založiť vlastnú firmu,“ uviedol predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba.

„Na rekonštrukcie škôl a budovanie nových kapacít sme z Programu Slovensko vyčlenili približne štvrt miliardy eur a o tom, kde sa investujú, sa rozhodne priamo v regiónoch. Využitie eurófondov na takéto projekty je jasným príkladom toho, ako môžeme spoločne využívať zdroje EÚ na zlepšenie infraštruktúry a kvality života v našich komunitách a zlepšovať podmienky na poskytovanie kvalitného vzdelávania. Teší ma, že sme opäť dokázali tieto zdroje využiť efektívne a v prospech nás všetkých,“ minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR Richard Raši.

Od augusta minulého roka prechádzala Stredná odborná škola polygrafická rekonštrukciou a modernizáciou, a to vrátane nákupu špičkového materiálo-technického vybavenia. Predmetom projektu bola celková rekonštrukcia Budovy praktického vyučovania, a to rekonštrukcia vnútorných povrchov a obkladov, výmena výplní otvorov, zateplenie obalových konštrukcií objektu či výmena rozvodov technológií, ako aj zabezpečenie bezbariérovosti objektu (výmena výťahu za nový určený pre vozíčkaru, osadenie schodiskových plošín, sociálneho vybavenia pre vozíčkarov).

Súčasťou rekonštrukcie boli aj práce zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti. V rámci tejto aktivity sa zrealizovalo aj zateplenie strechy, zateplenie obvodového plášťa, výmena a montáž nových rozvodov, výmena všetkých

okien, inštalácia vonkajších žalúzií na elektrický pohon a montáž vzduchotechniky. Zateplením objektu spolu s výmenou okien sa dosiahli energetické úspory.

„Nové materiálo-technické vybavenie majú k dispozícii

odborné učebne grafiky médií, riadenia polygrafie, grafiky tlačových médií, grafických techník, spracovania statického ako aj dynamického obrazu. Lepšie zariadenie získala aj odborná dielňa klasických grafických techník,

odborná učebňa opravy polygrafických strojov a IT pracovisko polygrafie. Lepšie vybavenie získala aj knižnica a prednášková miestnosť. Žiaci majú k dispozícii štvorfarebný tlačový stroj vo formáte A2, vyvolávací automat so šírkou 85 cm, rezací stôl, modernú foto techniku, či riadiaci server,“ spresnil Roman Šíp, riaditeľ školy.

Hlavným cieľom projektu bolo zvýšenie atraktivity podporovaného študijného odboru a vytvoriť prostredie blízke podnikateľskému sektoru. Zároveň sa dosiahlo, aby absolventi zo skupiny odborov polygrafia a médiá spĺňali aktuálne požiadavky na znalosti a zručnosti trhu práce. Vzniklo tak moderné Centrum odborného vzdelávania a prípravy (COVP), vďaka ktorému sa celkovo zvýši kapacita školskej infraštruktúry na polygrafickej škole.

Projekt bol financovaný z Integrovaného regionálneho ope-

račného programu 2014-2020. Celkové oprávnené výdavky boli vo výške 3,61 mil. eur, z toho nenávratný finančný príspevok bol vo výške 3,43 mil. eur a vlastné zdroje vo výške 0,18 mil. eur.

(ts-BSK, Mgr. Lucia Forman)

Vláda schválila koncepciu posilnenia bezpečnosti škôl prostredníctvom inštalácie kamerových systémov

Analýza verejných objektov, pri ktorých je potrebná zvýšená kontrola a ochrana, ukázala ich najväčšiu potrebu pri školách. Pilotný projekt by mal byť realizovaný na troch vybraných školách už v najbližších mesiacoch.

Hlavným cieľom inštalácie kamerových systémov je zvýšenie kontroly nad prístupom do školských objektov a monitorovanie pohybu osôb v okolí škôl. Tieto systémy nielenže znížia riziko neoprávneného vstupu, ale poskytnú aj dôležitý nástroj pre rýchlu reakciu v prípade bezpečnostného incidentu. Každá škola tak bude môcť byť vybavená kamerami so zreteľom na legislatív-

ne predpisy o ochrane osobných údajov a ochrany súkromia.

Do systému, ktorý bude pracovať so softvérom rozpoznávacím tváre, bude mať prístup aj polícia.

„Tento systém nevytvorí ďalšiu záťaž na policajtov základných útvarov. Kamerové systémy budú pomocou umelej inteligencie schopné identifikovať rizikové správanie. Až potom bude hlásenie

posunutú operačnému stredisku. Myslím, že to pomôže zvýšiť bezpečnosť na školách. Systém si nebude vyžadovať špeciálnu obsluhu,“ objasnil minister vnútra Matúš Šutaj Eštok.

Projekt je realizovaný v úzkej spolupráci s bezpečnostnými expertmi a školskými inštitúciami. Odborníci navrhli umiestnenie kamier tak, aby zabezpečili optimálny dohľad nad rizikovými

zónami bez narušenia súkromia študentov a zamestnancov. Počet kamier sa môže líšiť v závislosti od veľkosti či dispozície školy.

Predpokladaná nákladovosť pilotného projektu sa pohybuje na úrovni 137 700 EUR. Ministerstvo vnútra v pokračovaní projektu ráta s celkovými nákladmi 62 706 153 EUR na celkový počet 2 967 základných a stredných škôl. Inštalácia kamerových systémov by bola v pokračovaní projektu postupne realizovaná v najbližších dvoch rokoch. Projekt bude financovaný zo zdrojov Európskej únie.

(ts-MV SR)

Spustenie Akadémie prevencie proti šikane v Partizánskom

V utorok 10. septembra bol v Partizánskom oficiálne spustený spoločný projekt Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) a Úradu komisára pre deti s názvom Akadémia prevencie proti šikane, ktorého cieľom je aktívne bojovať proti šikane na slovenských základných školách.

Na podujatí sa zúčastnilo viac ako 250 žiakov ôsmeho a deviateho ročníka, ako aj 60 riaditeľov, učiteľov a členov podporných tímov zo šiestich základných škôl v meste Partizánske. Akadémia prevencie proti šikane je inovatívny projekt zameraný na komplexnú prevenciu a osvetu v oblasti šikany. Cieľom projektu je zvýšiť povedomie medzi študentmi, pedagógmi a rodičmi o dôležitosti otvorenej komunikácie a budovania bezpečného školského prostredia. Predseda ZMOS, Jozef Božík, zdôraznil význam tejto iniciatívy.

„Vytváranie bezpečného prostredia pre naše deti je pre ZMOS kľúčovou prioritou. Akadémia prevencie proti šikane je konkrétnym krokom, ktorým chceme zmeniť atmosféru na školách a posilniť zodpovednosť všetkých zúčastnených strán. Týmto projektom chceme inšpirovať nielen školy, ale aj celé komunity, aby sa šikane postavili aktívne a spoločne.“

Projekt je založený na systematických rozhovoroch s deťmi, učiteľmi a rodičmi. Komisár pre deti, Jozef Mikloško, ktorý sa takisto zúčastnil na podujatí, zdôraznil, že najdôležitejšie je začať otvorenú diskusiu o problémoch detí. „Rozhovory o šikane sú prvým krokom k jej potlačeniu.

Naša práca je založená na počúvaní detí a hľadaní riešení spoločne s pedagógmi a rodičmi. Cieľom Akadémie je nielen vzdelávať, ale aj vytvoriť platformu, kde budú deti cítiť, že ich hlas je vypočutý.“ Počas podujatia prebiehali diskusie medzi odborníkmi z Úradu komisára pre deti, zástupcami ZMOS a študentmi, pedagogickými asistentmi, školskými psychologmi a ďalšími členmi podporných tímov. Tieto aktivity majú za cieľ stanoviť konkrétne postupy, ktoré pomôžu školám efektívne bojovať proti vzniku šikany. Počas tlačového brífingu bola predstavená aj spoločná publi-

kácia proti šikane, ktorá bude distribuovaná školám po celom Slovensku. Tento materiál poskytne školám a rodičom praktické rady a metodiky na identifikáciu a riešenie prípadov šikany, ako aj na prevenciu jej výskytu. Akadémia prevencie proti šikane bude postupne prechádzať základnými školami po celom Slovensku, kde sa budú realizovať podobné vzdelávacie programy a aktivity. Tento projekt vytvára priestor pre dlhodobé zlepšovanie vzdelávacieho prostredia a podporu detí, ktoré čelia rôznym formám šikany.

Jozef BOŽÍK,
predseda ZMOS

Miliónová investícia úplne zmenila praktické vyučovanie v rimavskosobotskej škole

Vďaka peniazom z Európskej únie a iniciatíve Catching-Up Regions majú študenti SOŠ technickej a agropotravinárskej v Rimavskej Sobote, ktorej zriaďovateľom je Banskobystrický samosprávny kraj, k dispozícii nové a moderné priestory pre praktické vyučovanie. Po pätnástich rokoch sa v škole dokonca podarilo obnoviť aj pekársku dielňu.

Pekári, cukrári, mäsiari-lahôdkari, autoopravári, agromechanici či pracovníci v poľnohospodárstve. To všetko sú povolania, pre ktoré pripravujú svojich žiakov v Strednej odbornej škole technickej a agropotravinárskej v Rimavskej Sobote.

Škola, ktorú navštevuje viac ako 460 detí, sa dnes môže pochváliť kompletne novými a moderne zrekonštruovanými učebňami praktického vyučovania. To všetko vďaka peniazom z eurofondov, pomoci Európskej komisie a Svejtovej banky a projektu Catching-Up Regions.

Celková investícia dosiahla takmer 6 miliónov eur, z čoho Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) investoval viac ako milión.

„Ak k tomu prirátame aj sadu väčších a menších investícií za ostatných 5 až 7 rokov vo výške bezmála 700-tisíc eur z rozpočtu kraja, dávame jasný signál, že nám na tejto škole záleží. Že nám záleží, aby fungovala, aby poskytovala

vzdelanie, ktoré absolventom a absolventkám poskytne uplatnenie na trhu práce, aby sa tu žiaci cítili počas štúdia aj príjemne a aj bezpečne,“ povedal predseda BBSK Ondrej Lunter.

Modernizácia školy zahŕňala rozsiahlu rekonštrukciu a novú výstavbu dielní pre žiakov v rôznych odboroch. Okrem pekárskej dielne, ktorá po dlhých rokoch prešla kompletnou obnovou, škola zmodernizovala aj priestory pre

cukrársku a mäsiarsku výrobu, kuchyňu a energoblok. Súčasťou projektu bolo tiež vybudovanie nového prístrešku pre agrotechniku, nových autoopravárenských dielní, spevnenie a asfaltovanie plôch, ako aj výstavba nových parkovísk.

„Táto obnova má pre nás obrovský význam, pretože po mnohých rokoch môžeme opäť ponúknuť študentom plnohodnotné praktické vyučovanie v moderných

podmienkach a pod jednou strechou. Verím, že nové priestory a vybavenie prispievajú k zvýšeniu atraktivity školy a pripravujú našich absolventov na náročné požiadavky pracovného trhu,“ povedala riaditeľka školy Dagmar Vašová.

Zároveň dodala, že práve pekárská dielňa, ktorú sa podarilo obnoviť po pätnástich rokoch, je z pohľadu vyučovania jedným z najväčších úspechov tejto rekonštrukcie.

Investícia vo výške takmer šesť miliónov eur pokryla nielen stavebné práce, ale aj nákup moderného vybavenia pre jednotlivé dielne. Napríklad vybavenie pre cukrársku dielňu stálo viac ako 64-tisíc eur, mäsiarska dielňa dostala nové zariadenia v hodnote vyše 110-tisíc eur, autoopravárenské dielne boli vybavené technikou za viac než 130 tisíc eur. Pekárska dielňa, ktorá je teraz pripravená na vyučbu, bola vybavená za viac ako 72-tisíc eur.

Škola taktiež investovala do rozvoja technickej infraštruktúry,

vrátane novej výpočtovej techniky, učebne hydrauliky a pneumatiky a nového kamerového systému, čím sa výrazne zlepšila bezpečnosť a kvalita výučby.

„Nejde o ojedinelý úspech – iniciatíva Catching-Up Regions priniesla viac ako 33 miliónov eur – sedem našich stredných škôl sa vďaka tejto investícii zmenilo, trufam si povedať, na nepoznanie. Takto vďaka členstvu v Európskej únii – a vďaka schopnosti nášho kraja a našich organizácií čerpať fondy – modernizujeme, dovybavujeme, prerábame,“ povedal Ondrej Lunter.

Ten zároveň pripomenul aj ďalšie projekty, ktoré BBSK v oblasti školstva robí – aktivity proti šikane, boj s menštruačnou chudobou či nový systém výberových konaní na riaditeľov škôl.

„Stručne povedané: Pracujeme na tom, aby veci v našom kraji fungovali – a osobitne nám záleží, aby fungovali v našom školstve,“ uzavrel banskobystrický župan.

(ts-BBSK, Lenka Štepaneková)

Mesto zakúpilo nové elektrobicykle, nabíjané budú solárnou energiou

Banskobystrická samospráva zakúpila pre zamestnancov mestského úradu a mestskej polície 19 nových elektrobicyklov a dve elektrické kolobežky. Nabíjané sú prostredníctvom fotovoltických panelov, zamestnanci ich môžu využívať počas pracovnej doby i vo voľnom čase. Na tlačovom brífingu to uviedol primátor mesta Ján Nosko.

Nákup elektrických bicyklov a kolobežiek samospráva realizovala v rámci projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica, na ktorý získala financie z grantov Európskeho hospodárskeho priestoru a štátneho rozpočtu. V areáli MsÚ vybudovali pre elektrobicykle a kolobežky aj nový prístrešok.

„Na streche sú umiestnené fotovoltické články, ktoré slúžia primárne na nabíjanie bicyklov, ale pokiaľ nie je odber pre bicykle, tak sa elektrická energia používa pre potreby úradu,“ priblížil Nosko. Dodal tiež, že elektrobicykle budú môcť zamestnanci mesta využívať na služobné účely i vo voľnom čase.

Celkové náklady na nákup elektrobicyklov a vybudovanie prístrešku s fotovoltickými panelmi predstavovali približne 130.000 eur. Fotovoltická elektrárň na streche prístrešku disponuje maximálnym výkonom 10 kilowattov (kW). „Zabezpečuje nabíjanie elektrobicyklov, prebytky, ktoré vznikajú, spotrebujeme v rámci budovy. Od uvedenia do prevádzky na začiatku apríla sme vyprodukovali približne 5,5 megawatthodín elektrickej energie, čo je približne celoročná spotreba dvoch rodinných domov,“ uviedol

hlavný energetik mesta Ivan Dragoňa.

Nové e-biky budú môcť využívať aj príslušníci MsP, mestským policajtom ponúkajú väčšiu flexibilitu v lokalitách, kde je obmedzený pohyb s motorovým vozidlom. „MsP využíva cyklohladku už minimálne štyri roky. Je pre nás účinná najmä v nedostupných terénoch, na cyklochodníkoch a v hlavných častiach centra mesta,“ priblížila hovorkyňa banskobystrickej MsP Diana Lunterová.

Na projekt Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica samospráva získala približne 1,5 milióna eur, aktivity realizovala od roku 2021. Okrem nákupu elektrických bicyklov a kolobežiek boli financie použité na rekonštrukciu materských škôl, výmenu verejného osvetlenia či budovanie dažďových záhrad v areáloch škôlok.

Mesto v súčasnosti pracuje aj na budovaní cyklistickej infraštruktúry. Z plánu obnovy mesto získalo financie na vybudovanie cyklotrasy v Sásovej, podané má aj ďalšie tri projekty na výstavbu cyklotrás z centra mesta na Fončordu a do Sásovej či vybudovanie cyklomagistrály v Radvani.

(TASR)

MIRRI: Na cezhraničné projekty v oblasti klímy pôjde 11 miliónov eur

Na cezhraničné projekty v oblasti klímy a biodiverzity pôjde viac ako miliónov eur. Najnovšie výzvy z programu cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko-Slovensko určené na rozvoj prihraničných oblastí predstavili v piatok v Bardejove minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Richard Raši (Hlas-SD) a štátny tajomník rezortu investícií Michal Kaliňák. Zúčastnili sa tiež na otvorení kancelárie Karpatského euroregiónu v Bardejove.

„Stretli sme sa v Bardejove, hlavnom meste slovensko-poľskej spolupráce, pretože tu otvárame kanceláriu Karpatského euroregiónu. Sme presvedčení o tom, že tento deň bude veľmi významný z hľadiska budúcnosti celého regiónu,“ uviedol minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie.

Za minulé programové obdobie 2014 - 2020 bolo z programu Interreg PL-SK vyčerpaných takmer 99 percent z celkovej alokácie viac ako 178 miliónov eur. V Bardejove bolo realizovaných sedem projektov v hodnote presahujúcej 32 miliónov eur. „Tieto projekty prispeli k zlepšeniu dopravy, zvýšeniu dopravnej bezpečnosti, ale aj k revitalizácii kultúrnych centier, parku a výstavbe cyklochodníkov,“ dodal Raši.

V novom programovom období 2021 - 2027 má program Interreg PL-SK vyčlenených viac ako 165 miliónov eur. Prvých 47 projektov je už schválených a zazmluvnených, pričom prvé hmatateľné výsledky sa očakávajú v blízkej budúcnosti.

„Už v pondelok (16. 9.) chys-

táme vyhlásenie nových výziev v oblasti klímy a biodiverzity s celkovou alokáciou viac ako 11 miliónov eur. Výzva na tému klímy bude zameraná na zvýšenie odolnosti voči klimatickým zmenám a extrémnym javom, zatiaľ čo výzva na biodiverzitu bude podporovať napríklad aktivity zamerané na ochranu chránených oblastí a krízové riadenie,“ vysvetlil Raši.

Ďalšie výzvy sa pripravujú na október a budú sa týkať cestovného ruchu a kultúrneho dedičstva s alokáciou 25 miliónov eur.

„V decembri 2024 budú vyhlásené výzvy na podporu elektromobility a inštitucionálnej spolupráce s alokáciou 1,9 a 1,5 milióna eur. Tieto peniaze budú využité na rozvoj elektromobilnej infraštruktúry a posilnenie inštitucionálnych kapacít verejných inštitúcií v pohraničných oblastiach,“ informoval šéf rezortu investícií.

V Bardejove v piatok 13. septembra slávnostne otvorili i kanceláriu Karpatského euroregiónu. Podľa rezortu investícií Karpatský euroregión plní dôležitú úlohu v podpore cezhraničného cestovného

ho ruchu a prevádzkuje Fond malých projektov programu Interreg PL-SK. Jeho najväčším cieľom do roku 2030 je vytvorenie a propagácia značky Carpathia, ktorá bude vlajkovou loďou regiónu Karpát.

„Značka Carpathia zahŕňa veľké slovenské a poľské územie a našou úlohou bude, aby sme dokázali spojiť investorov naprieč dedinami, mestami, samosprávami a krajinami,“ povedal štátny tajomník Michal Kaliňák.

„Pred 17 rokmi bol otvorený tento Poľsko-slovenský dom. Dnes sa posúvame ďalej a Bardejov bude centrom pre značku Carpathia. Táto kancelária bude zastrešovať v podstate všetky aktivity Karpatského euroregiónu v regióne. Súbežne s tým tú vznikne aj Entry Point značky Carpathia, keďže nám bol schválený ako mestu projekt v rámci mäkkých grantov Interreg medzi mestami Bardejov a Jaroslaw,“ dodal Marcel Tribus, riaditeľ kultúrneho a turistického centra a riaditeľ kancelárie Karpatského euroregiónu v Bardejove.

(TASR)

KARLOVESKÉ HODY

27. - 29. 9. 2024

 KARLOVA VES

 Kamel Klub

 KARLOVESKÁ NIŽNICA

 DACA

BILLY BARMAN

MEDIAL BANANA

PETER LIPA BAND

KING SHAOLIN

MAJSELF

SAMO TOMEČEK

JÁN BERKY MRENICA JR. A JANA HUBINSKÁ

DÚHALKA

FUNNY FALLOWS

SAYMI

DJ MILAN LIESKOVSKÝ

SNÍČEK HUGO

MAROŠ BANGO

FS DOLINA

DFS ČEČINKA

DETSKÁ ZÓNA

STREDOVEKÝ DOBOVÝ TÁBOR

„A KHOŽIŠTYO SÁLBICH POGGIATI“

Svetový deň cestovného ruchu oslávim v Prešove

Letná kampaň KOCSR Severovýchod Slovenska s názvom LEGENDARIUM vyvrcholí v sobotu 21. septembra 2024 v prešovskom Ekoparku. Podujatie bude spojené s oslavami Svetového dňa cestovného ruchu.

Sobota 21. septembra bude patriť všetkým turistom a rodinám s deťmi. Kultúrny a zábavný program sa uskutoční v krásnom prostredí rozsiahlej záhrady so zvieratami v Ekoparku na Botanickej 13 v Prešove.

Program sa začne o 13.00 hod. Počas podujatia sa uskutoční odovzdávanie cien výhercom súťaže LEGENDARIUM 2024, ktorí sa zapojili do záverečného žrebovania. Pozvané sú zároveň všetky deti a dospelí, ktorí radi objavujú, cestujú a spoznávajú Slovensko.

Všetci návštevníci Ekoparku budú mať vstup zadarmo. Počas celého podujatia sa môžu tešiť na zverinec Ekoparku, skákací hrad, tvorivé dielne, divadelné a hudobné vystúpenia či bublinovú šou a športové aktivity s tímom Decathlon. V stánku KOCSR Severovýchod Slovenska budú pripravené materiály s tipmi na výlety a zážitky v Prešovskom kraji pre všetky vekové skupiny.

LEGENDARIUM

Kampaň LEGENDARIUM je cestovateľská súťaž určená rodi-

nám s deťmi. V 17 prírodných lokalitách bol umiestnený trezor so súťažnými nálepkami a v 77 zariadeniach mohli deti získať súťažnú pečiatku. Kampaň je veľmi obľúbená, zapájajú sa do nej tisíce detí. V roku 2024 trvala od 14. júna do 8. septembra.

Tešíme sa z rekordných čísel: Oficiálne sa do Legendaria v r. 2024 zaregistrovalo takmer 3200 detí! Do žrebovania zaslalo svoje ústrižky 2301 detí, ktoré spolu nazbierali neuveriteľných 41 516 ústrižkov za návštevu miest s trezormi a pečiatkami (zariadenia cestovného ruchu).

„Okrem toho sú to ďalšie celé rodiny, ktoré sa do súťaže síce neregistrujú, ale navštevujú miesta a zariadenia s brožúrkou Legendarium. Máme radosť, že lokality a poskytovatelia služieb zaznamenali rast záujmu návštevníkov. Podporili sme aj také miesta a služby, ktoré nie sú bežne známe a teší nás pozitívna spätná väzba,“ uviedol Martin Janoško, výkonný riaditeľ KOCSR Severovýchod Slovenska. Legendarium tak priamo podporuje návštevnosť Prešov-

ského kraja a využitie služieb cestovného ruchu.

K obľúbeným miestam 9. ročníka Legendaria patril napríklad Náučný chodník pri Slovenských opálových baniach, Kamenický a Šarišský hrad, vyhládka nad obcou Matiašovce, rozhľadňa Údol, Múzeum Červený Kláštor s no-

vou expozíciou alebo Žabia cesta v Levoči.

„Do záverečného žrebovania o ceny zaslalo svoje ústrižky 2301 detí, ktoré spolu nazbierali neuveriteľných 41 516 ústrižkov za návštevu miest s trezormi a pečiatkami,“ doplnil štatistiku rekordných čísel Janoško.

V areáli Ekoparku budú vyžrebovaným výhercom odovzdané ceny.

Viac o LEGENDARIU

Vyhodnotenie kampane je symbolické spojené s oslavami Svetového dňa cestovného ruchu, ktorý pripadá na 27. september. V tento deň v roku 1970 boli prijaté stanoviny WTO (World Tourism Organization), najvýznamnejšej medzinárodnej organizácie v oblasti svetového cestovného ruchu. Načasovanie osláv WTD je symbolické aj preto, že sa koná v čase, kedy sa končí hlavná turistická sezóna na severnej pologuli a zároveň sa začína na južnej zemskej pologuli. Hlavným zmyslom WTD je vyzdvihnutie cestovného ruchu, jeho sociálnych, kultúrnych, politických a ekonomických hodnôt a jeho prínosu pre celkový rozvoj spoločnosti.

Podujatie je realizované s finančnou podporou Ministerstva cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky.

(ts-KOCSR Severovýchod Slovenska)

Návštevnosť Spišského hradu od začiatku roka mierne stúpla

Návštevnosť Spišského hradu od začiatku roka mierne stúpla. Na základe hodnotenia hlavnej letnej turistickej sezóny to pre TASR uviedla riaditeľka Slovenského národného múzea - Spišského múzea v Levoči Dáša Uharčeková Pavúková.

Počas hlavných dvoch letných mesiacov si cestu na hrad našlo viac ako 70.000 návštevníkov, o niečo viac v júli ako v auguste.

„Spišský hrad tento rok svoje brány otvoril prvýkrát 29. marca. Odvtedy až do konca augusta sme zaznamenali takmer 105.500 turistov. V porovnaní s minulým rokom to bolo približne o 5000 viac,“ konkretizovala riaditeľka. Zvýšený záujem pripisuje najmä počtu podujatí, ktoré od začiatku sezóny pripravili. Múzeum zaregistrovalo viac návštevníkov z Poľska a nemecky hovoriacich krajín.

„Čo sa týka národnostného zloženia, tak 60 percent tvorili zahraniční návštevníci - Poliaci, Česi a Maďari - a potom z celého sveta, zvyšných 40 percent boli Slováci. Prvýkrát sa nám to obrátilo, že bolo viac zahraničných turistov,“ skonštatovala Uharčeková Pavúková. Riaditeľku práve tento fakt prekvapil najviac a taktiež návrat seniorských skupín z nemecky hovoriacich krajín.

Dodala, že najväčší záujem bol o ponúkané podujatia, ako napríklad Tajomné noci na Spišskom hrade. Najnavštevovanejším bol festival súHRADnice a veľký zá-

ujem prejavili turisti aj o nočné prehliadky, Príbeh hradu s video-mappingom či virtuálnu realitu.

Spišský hrad bude otvorený aj v najbližších týždňoch, v októbri tam pripravujú pre školy a verejnosť dvojdnú Hradnú šarkaniádu. Zároveň chcú dobré poveternostné podmienky využiť na úpravy a stavebné práce tak, aby mohli na ďalšiu sezónu opäť sprístupniť ďalšie priestory. Riaditeľka predpokladá, že hrad bude otvorený minimálne do polovice novembra, všetko však závisí od počasia.

(TASR)

Na Javorníckej magistrále pribudnú rozhľadňa a vyhládka

Spojenie tradičnej ľudovej architektúry s modernými prvkami predstavujú rozhľadňa a vyhládka, ktoré pribudnú na Javorníckej magistrále v Čadci. Ako informoval primátor mesta Matej Šimášek, projekt bude financovaný z eurofondov v rámci cezhraničnej spolupráce s českými partnermi.

„Naším cieľom je zatriktívniť oblasť pre spoločenské a športové aktivity a zároveň prehĺbiť vnímanie našej histórie. V projekte spájame architektúru a umenie, aby sme zanechali trvalý odkaz pre ďalšie generácie,“ poznamenal Šimášek.

Doplnil, že autorom rozhľadne je Stanislav Mikovčák, ktorý má na konte viacero stavieb v regióne. „Cestu k nej budú lemovat sochy od významných akademických umelcov, ktoré návštevníkov dovedú k modernej vyhládke autorskej dvojice architektov Martina a Viktora Mikovčákovcov,“ dodal čadčiansky primátor.

Celkový rozpočet projektu, ktorý bol podaný koncom roka 2023, je približne 313.000 eur. Finančná spoluúčasť mesta Čadca predstavuje čiastku 24.660 eur.

(TASR)

Pozvánka z Regiónu Horehronie

Pozývame vás na pripravované oslavy Svetového dňa cestovného ruchu 2024 v meste Brezno a jeho blízkom okolí, a to dňa 28. septembra 2024 od 14:00 hod.

SVETOVÝ DEŇ cestovného ruchu

28. 9. 2024 od 14:00 hod. mesto Brezno a okolie

Ústrednou témou podujatia je chlieb a jeho podoby predstavujúce základný zdroj obživy pre Slovákov, s čím súvisí prebiehajúca výstava Horehronského múzea pod názvom „Od zrnka k hrnku“ v priestoroch Meštianskeho domu. Na výstavu bude nadväzovať interaktívny program s tvorivou dielňou zameranou na prácu s cestom – príprava, tvarovanie a zhotovenie výsledného produktu.

Druhá časť programu bude venovaná priamej skúsenosti

s prevádzkou vo Vodnom mlyne v Predajnej vo vlastníctve rodiny Čipkovcov, ktorý bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Zážitkom pre účastníkov bude určite aj samotná preprava do Predajnej a späť žltým americkým autobusom.

Záver podujatia obohatí na nádvorí Expozície Nostalgia, detské divadelné predstavenie s názvom Popolvár a koncert talentovanej speváčky Lara Abou Hamdan.

(ts- OOCR Región Horehronie)

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny sa v lete venovalo aj prevencii proti násiliu

Ako sa správať ohľaduplne, na čo si dať na internete pozor a kam sa obrátiť s prosbou o pomoc v ťažkej situácii boli hlavné témy, o ktorých sa odborníci Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny rozprávali s deťmi počas prázdnin na letných táboroch. Preventívno-osvetové aktivity sa realizovali v rámci implementácie národného projektu Spoločne za detstvo bez násilia pre všetky deti a propagácie národnej linky na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K.

Odborní pracovníci navštívili počas letných prázdnin 55 detských kolektívov, prevažne letných táborov, po celom Slovensku a rozprávali sa s takmer 1 500 deťmi. Tieto preventívno-osvetové aktivity boli zamerané na celé spektrum tém súvisiacich s násilím. Prostredníctvom diskusií, hier a voľnej tvorby sa účastníci venovali rešpektujúcemu správaniu, násiliu medzi rovesníkmi, šikane a kyberšikane, dezinformáciám či bezpečnosti na internete. Stretnutia priniesli deťom aj návod, ako sa zachovať v prípade konfrontácie s násilím a ako pri tom môže pomôcť národná linka na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K. Podujatia pripravovali koordinátori ochrany detí pred násilím často v spolupráci s ďalšími organizáciami, napríklad s policajným zborom, mestskou políciou či lokálnymi samosprávami.

„Násilie nemá prázdniny. Prevenciu proti násiliu na deťoch sa s plnou vážnosťou venujeme na všetkých úrovniach a počas celého roka. Vytrvalú prácu s deťmi

v teréne dlhodobo sprevádzajú naše systematické kroky na národnej aj medzinárodnej úrovni. Toto leto sme úspešne uzavreli jednu dôležitú kapitolu, keď sme v rámci rezortu práce spustili Centrum bezpečného internetu, vďaka ktorému budeme pracovať v úzkom spojení s európskymi partnermi aj na rýchlej identifikácii hrozieb a efektívnejmu potlačovaniu škodlivého obsahu na internete,“ povedal generálny riaditeľ a generálny tajomník služobného úradu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Peter Ormandy.

Preventívno-osvetové aktivity s cieľom ochrániť deti pred násilím realizuje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny už niekoľko rokov. V období školského roka sú spravidla sústredené v školských a predškolských zariadeniach či v centrách pre deti a rodiny. Od začiatku tohto kalendárneho roka do júna bolo uskutočnených 434 aktivít. V období medzi rokmi 2017 až 2023 pripravilo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny viac ako tri tisíce podobných podujatí. Niektoré z nich boli

ÚSTREDIE
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY

určené aj pre širokú či odbornú verejnosť. V organizovaní aktivít sa bude pokračovať aj v novom školskom roku, a to v podobe detských konferencií, interaktívneho čítania v knižniciach, webinárov pre žiakov základných a stredných škôl, divadelných predstavení a podobne.

Národná linka VIAC AKO NI(c)K tu nie je iba pre deti, ktoré bezprostrednému násiliu čelia. Môžu sa na ňu obrátiť aj deti alebo mladí ľudia, ktorí poznajú vo svojom okolí mladého človeka s problémom a chcú mu pomôcť. Rovnako tak môžu národnú linku kontaktovať aj dospelí klienti s podnetom alebo konzultáciou k riešeniu prípadu násilia na dieťaťu.

Národná linka poskytuje v prvom rade poradenstvo, prevenciu a aj krízovú intervenciu online dištančnou formou prostredníctvom človeka a mailovej komunikácie. Pomoc poskytuje všetkým klientom bezplatne a v nepretržitej prevádzke 24 hodín denne, 7 dní v týždni.

Deti a mladí ľudia sa môžu obrátiť na národnú linku prostredníctvom webovej stránky www.viacakonick.sk použitím akéhokoľvek webového prehliadača či už v počítači alebo na mobilnom zariadení. Na tejto webovej stránke nájdú informácie o pravidlách pomoci, čiže dôležité informácie o tom, ako národná linka funguje, čo môže od nej klient očakávať a

pod. Sú tam uvedené aj podrobné návody ako vymazať históriu prehliadania v jednotlivých typoch prehliadačov, aby nebolo možné na strane klienta vystopovať jeho návštevu na webovej stránke národnej linky. Deti a mladí ľudia sa môžu skontaktovať s konzultantmi národnej linky aj prostredníctvom mobilnej aplikácie, ktorú je možné bezplatne si stiahnuť do mobilného telefónu aj do tabletu. Pre e-mailovú komunikáciu s klientami slúži adresa pomoc@viacakonick.gov.sk. Od spustenia národnej linky, od 30. apríla 2021, kontaktovalo konzultantov cez čít viac ako 6 500 ľudí dovedna viac ako 20-tisíc-krát. Približne v tretine prípadov to boli osoby do 12 rokov.

Národné projekty Spoločne za detstvo bez násilia pre všetky deti a Prevencia a eliminácia násilia a sociálneho vylúčenia prostredníctvom národných liniek pomoci sa realizujú vďaka spolufinancovaniu z fondov EÚ v rámci Programu Slovensko.

(ts-ÚPSVAR)

APSS ocenila pracovníkov i poskytovateľov sociálnych služieb

Národná cena starostlivosti Dobré srdce oslávila piate výročie. Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb (APSS) ocenila najlepších pracovníkov v sociálnych službách v šiestich kategóriách a špeciálnej kategórii Výnimočný prínos pre sociálne služby. Odovzdávanie cien sa uskutočnilo na galavečere v bratislavskej Starej tržnici.

V kategórii opatrovateľ/ka získala cenu Andrea Dummanová z Domu Tretieho veku v Bratislave. Mária Gregušková z Domu seniorov v Tatranskej Štrbe sa stala víťazkou v kategórii Sestra v sociálnych službách. Cenu Sociálny pracovník odovzdali Márii Dostálovej z Nemocnice Topolčany. Víťazkou kategórie Iný odborný pracovník v sociálnych službách sa stala Valéria Cubová z Arcidiecéznej charity Košice, Komunitné stredisko Stropkov.

Márii Kubovej z Centra sociálnych služieb Mikádo udelili cenu Manažér v sociálnych službách. V kategórii Poskytovateľ sociálnych služieb sa stal víťazom Seniorville Jablonové. V nesúťažnej kategórii Výnimočný prínos pre sociálne služby dostala cenu Zuzana Fabianová zo Zariadenia sociálnych služieb Slnečný dom v Humennom.

„Z hľadiska obsahu bol tento

ročník Dobrého srdca najemotívnejší. Kým neexistovalo ocenenie Dobré srdce, tak laická verejnosť ani celá spoločnosť často ani nevedeli, že existujú sociálne služby. My o nich hovoríme a ukazujeme, akí úžasní ľudia v nich pracujú. Za najnižšiu mzdu v nich pracujú a odovzdávajú kus svojho srdca a života,“ uviedla autorka projektu, predsedníčka APSS a predsedníčka poroty Dobrého srdca Anna Ghannamová.

Galavečer odvysielala STVR 6. októbra o 20.10 h na Dvojke.

(TASR)

V Hanušovciach nad Topľou sa začína výstavba domu seniorov za vyše 3,6 milióna eur

Zariadenie pre seniorov v Hanušovciach nad Topľou začnú stavať ešte v septembri. Na jeho výstavbu získalo mesto vyše 3,6 milióna eur z plánu obnovy. Ako pri poklepaní základného kameňa stavby zariadenia uviedol minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš (Hlas-SD), na rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti vyčlenili spolu 212 miliónov eur.

Z nich podporia po celom Slovensku pobytové nízko-kapacitné zariadenia do 12 miest, sociálno-zdravotné zariadenia do 30 miest aj ambulantné sociálne služby. Spolu ponúknu viac ako 2350 miest. V súčasnosti je zazmluvnených 1439 miest v 67 projektoch a zazmluvnená suma predstavuje takmer 115 miliónov eur.

„Čo sa týka zariadení s kapacitou do 30 klientov, tie sa rozchytali veľmi rýchlo, ale ešte stále platí výzva pre zariadenia s kapacitou do 12 miest a pre ambulantné služby, takže chcem vyzvať ďalšie samosprávy, aby sa ešte prihlásili,“ uviedol Tomáš.

Domov pre seniorov v Hanušovciach nad Topľou s kapacitou 30 klientov bude v širšom centre mesta, naprojektované sú dve nadzemné podlažia s počtom 22 izieb.

Služít má seniorom odkázaným na pomoc iných osôb. „Bude pre ľudí s rôznym stupňom odkáza-

nosti, čiže aj tých, ktorí sú imobilní, aj tí s mobilitou by tu mali nájsť svoje miesto. Snažili sme sa reagovať na spoločenský dopyt, ktorý je tu dlhodobo,“ uviedol primátor Štefan Straka.

Výstavba zariadenia by mala trvať 16 mesiacov. „Do konca roka by sme chceli dostať stavbu pod

strechu a uzavrieť, aby sme mohli potom v zime vykonávať ostatné práce,“ uviedol Maroš Boľanovský zo spoločnosti PehAES. Radnica predpokladá, že v zariadení by mohli byť umiestnení klienti v prvej polovici roka 2026.

(Text a ilustračná snímka: TASR)

MPSVR vyčlenilo 100 miliónov eur na pracovné miesta v sociálnych podnikoch

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR) vyčlenilo 100 miliónov eur na vytváranie nových pracovných miest prostredníctvom sociálnych podnikov. Na hrade Čičva v obci Sedliská v okrese Vranov nad Topľou o tom v piatok informoval minister práce Erik Tomáš (Hlas-SD) s tým, že predlohou pre zamestnávanie ľudí evidovaných na úradoch práce bude projekt Ľudia a hrady.

Minister tiež zdôraznil, že v rámci projektu zamestnávajú ľudí, ktorí by inak zostali nezamestnaní. „Z tohto počtu 450 zamestnancov je väčšina rómskej komunity, ktorým patrí moje veľké poďakovanie,“ doplnil.

Projekt zahŕňa rekonštrukciu 31 kultúrnych pamiatok a jeho realizácia začala v marci tohto roka a ukončenie je plánované na december budúceho roka. Na projekt je vyčlenených 12,5 milióna eur, z čoho už bolo vyplatených 3,5 milióna eur v dvoch kvartálnych splátkach.

Na hrade Čičva v tejto sezóne pracuje osem zamestnancov, uviedol starosta Sedlísk Matej Sabol, pričom väčšina z nich sú Rómovia. „Majú chuť pracovať a stále sa ma pýtali, kedy už začneme a

kedy nám pomôžete? Je veľmi dôležité, aby sme im pomohli získať pracovné návyky. Cestovať ďaleko za prácou je pre nich neefektívne a finančne nezmyselné, ale tu sú blízko svojich rodín a dokážu si zarobiť peniaze,“ dodal.

Po vzore tohto projektu vyčlenilo ministerstvo 100 miliónov eur na vytváranie pracovných miest prostredníctvom rôznych projektov, najmä v sociálnych podnikoch. Cieľom je podľa ministra vytvárať udržateľné pracovné príležitosti, najmä pre dlhodobo nezamestnaných a nízko kvalifikovaných ľudí. „V spolupráci s inými ministerstvami dodáme technológie a rôzne zákazky pre sociálne podniky. Veľa práce je napríklad v lese. My založíme sociálny podnik v regióne a štátne lesy dajú tomu

sociálnemu podniku zákazku, a tam budú pracovať nízko kvalifikovaní alebo dlhodobo nezamestnaní ľudia,“ spresnil Tomáš.

Rezort práce zároveň pracuje na revízii eurofondov s cieľom získať ďalších 200 miliónov eur na rozšírenie programu. Sociálne podniky budú vytvárať samosprávy a pilotné projekty sociálnych podnikov plánujú predstaviť do konca tohto roka.

„Ako som už avizoval pred letom, ľudia, ktorí odmietnu vhodnú pracovnú ponuku, môžu prísť o dávky v hmotnej núdzi. Naša úloha je vytvárať pre nich pracovné príležitosti, čo projekt Ľudia a hrady jasne demonštruje,“ uzavrel Tomáš.

(TASR)
Snímka: Teraz.sk

Krajská nadácia rozdelila núdzným 22-tisíc eur aj notebooky

Nielen finančná, ale aj materiálna pomoc v podobe notebookov či chladničky smeruje aktuálne z nadácie Prešovského samosprávneho kraja (PSK) k ďalším ľuďom v núdzi. Septembrové zasadnutie jej správnej rady rozhodlo o podpore vo výške viac ako 22-tisíc eur, ktoré sa prerozdělili medzi takmer päťdesiatku žiadateľov.

Finančná pomoc je určená i dvom rodinám z okresu Poprad, ktoré stále zápasia s následkami po júlovej povodni.

Po necelých dvoch mesiacoch kraj znovu pomáha obyvateľom, ktorí sa ocitli v hmotnej či zdravotnej núdzi. Cez svoju Nadáciu PSK pre podporu rodiny najnovšie podporuje 47 žiadateľov, medzi ktorých bolo rozdelených 22 180 eur. Z toho siedmim sa poskytla nefinančná pomoc v podobe vecného daru. Pre dve rodiny zasiahnuté letnými prívalovými dažďami sa schválili finančné príspevky z krízového fondu nadácie.

„Naša nadácia je žiadostami o pomoc kontaktovaná po celý rok a snaží sa naozaj promptne reagovať a pomáhať ľuďom, ktorí zápasia s nepriazňou osudu tak rýchlo, ako sa dá. Len tento rok podáva pomocnú ruku už po siedmykrát. Pomáhame opätovne rodinám, ktoré svojimi deťom so zdravotnými problémami či znevýhodnením potrebujú zabezpečiť rehabilitačné pobyty. Poskytujeme pomoc na zabezpečenie základných životných potrieb, na fyzioterapie, zdravotné pomôcky, lieky či na operačné zákroky, ale pomáhame aj s úhradou nájmu či elektriny. V rámci nadačného Fondu na riešenie krízových situácií po povodniach, požiaroch či zemetrasení podporujeme sumou 750 eur dve ďalšie dve rodiny z obcí okresu Poprad,

ktoré sú prihlásené a prispievajú doň každoročne určenou sumou,“ ozrejmil v súvislosti so zasadnutím Správnej rady Nadácie PSK pre podporu rodiny v pondelok 16. septembra predseda PSK Milan Majerský.

Nadácia na svojom v poradí 13. zasadnutí v novom volebnom období konkrétne podporila 47 núdznych z desiatich okresov, z toho dvoch v rámci Fondu na riešenie krízových situácií. Ide o 13 žiadateľov z okresu Prešov, po šesť z okresov Levoča a Poprad, po päť zo Sabinovského a Sninského okresu, ako i o štyroch žiadateľov z okresu Bardejov. Pomoc smeruje tiež medzi troch núdznych z okresu Vranov nad Topľou, dvoch z okresov Kežmarok a Humenné, ako aj k jednému žiadateľovi z okresu Stropkov.

Výška finančnej pomoci sa pritom pohybuje od 200 do 1 500 eur a v prípade krízového fondu je to 750 eur. Čo sa týka nefinančnej pomoci, schválená bola v podobe šiestich notebookov pre žiadateľov, ktorí sú z okresov Bardejov, Poprad a Sabinov a v podobe chladničky pre núdznu rodinu z okresu Levoča.

Za vyše päť rokov svojho fungovania pomohla krajská nadácia aj s aktuálnou pomocou už viac ako tisícke žiadateľov v regiónoch PSK, pričom poskytnutá finančná pomoc sa blíži k hranici 790-tisíc eur. Pre žiadateľov o pomoc je pritom otvorená celoročne. Bližšie informácie o možnostiach finančnej i nefinančnej podpory sú zverejnené na webovom sídle nadacia-psk.sk.

(ts-PSK)

Novela zákona o zdravotnom poistení prináša zmeny

Vláda SR na rokovaní 11. septembrashválila novelu zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve. Tá reaguje na aplikačnú prax a dotýka sa viacerých oblastí. Pomôže napríklad aj chudobou ohrozeným skupinám obyvateľov. Následne pôjde novela na prerokovanie do parlamentu.

Ďalšou je oblasť vzniku a zániku verejného zdravotného poistenia. Upravuje problém s evidenciou poisťencov v extrémne vysokom veku. Tí sú totiž v súčasnosti vedení v Centrálnom registri poisťencov, nečerpajú zdravotnú starostlivosť, nie je s nimi evidovaná žiadna komunikácia a reálne je možné predpokladať, že už nežijú.

Verejné zdravotné poistenie zaniká u poisťenca v prípadoch:

- ak dosiahol vek 105 rokov,
- nemá uzatvorenú dohodu o poskytovaní všeobecnej ambulantnej starostlivosti so žiadnym takýmto poskytovateľom,
- ak zdravotná poisťovňa za posledných 5 rokov neeviduje poskytnutie zdravotnej starostlivosti poisťencovi na SR ani v zahraničí,
- zaniká tiež, ak poisťovňa za posledných 5 rokov neeviduje žiadnu komunikáciu zo strany poisťenca príp. ak tento za posledných 5 rokov nezmenil poisťovňu.

Oblasť prerozdelenia poisťného definuje pojmy pri výkone prerozdelenia (napríklad priemerné dodatočné náklady, celkové dodatočné náklady a pod), ďalej dátumy pre odosielanie údajov či identifikáciu záznamov. Zavádza aj nový parameter – Skupina nadmerného prepoistenia, čím sa môžu eliminovať príliš časté zmeny zdravotnej

poisťovne.

Ďalšia oblasť je vykazovanie poisťného. Táto definuje výmenu údajov o elektronickej PN priamo medzi NCZI a zdravotnou poisťovňou, čím sa odbremení zamestnávateľa od oznamovacej povinnosti.

Oblasť činnosti zdravotnej poisťovne rozširuje splnomocňovacie ustanovenie na vydanie tzv. programovej vyhlášky. Jednoznačne sa stanovujú ekonomické pojmy pri vykazovaní údajov zo strany zdravotnej poisťovne. Implementáciu projektu ePrehľadky do legislatívy rieši oblasť vydávania povolení pre poskytovateľov, zverejnenie metodík pre prepočet úhradového mechanizmu DRG zabezpečuje oblasť úhradových mechanizmov.

Vláda SR si v Programovom vyhlásení na roky 2023 – 2027 stanovila aj posilnenie právomocí Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou:

- zvyšuje sa kontrolná a dohľadová činnosť úradu v prípade zdravotných poisťovní.
- úrad bude môcť nariadiť zdravotnej poisťovni, aby predložila na schválenie ozdravný plán, ak vykazuje straty, v dôsledku ktorých výška vlastného imania zdravotnej poisťovne klesá pod minimálnu hodnotu základného imania podľa § 33 ods. 1 písm. a). (Zdroj: MZ SR, ZMOS)

V Trnave oslávia cez víkend 450. výročie začiatku výstavby mestskej veže

V Trnave oslávia cez víkend (21. - 22. 9.) 450. výročie začiatku výstavby mestskej veže. Okrem interaktívnych prehliadok budú mať návštevníci možnosť nahliadnuť do archívnych dokumentov. Mesto Trnava o tom informovalo na svojom webe.

„Verejnosti budú predstavené plány a návrhy prestavby veže, historické fotografie, ale aj dokumenty, ktoré boli uložené v časovej schránke pod sochou na jej vrchole,“ uviedla riaditeľka Štátneho archívu v Trnave Júlia Ragačová na webe mesta. Podujatie sa volá Hlásnik, strážnik a hodinár.

Súčasťou podujatia budú aj hrané inscenácie. „S mestskou vežou súvisia mnohé príbehy, ktoré formovali históriu mesta, ale aj bežné životy jeho obyvateľov,“ uviedol riaditeľ Oblastnej organizácie cestovného ruchu Trnava Tourism Alexander Prostinák.

Veža bude otvorená od 10.00 h, hrané prehliadky sa začnú vždy o 13.00 h. „Dočasná dvojdňová výstava originálnych dokumentov bude návštevníkom k dispozícii bezplatne od 13.00 do 19.00 h v priestoroch arkiera v mestskej veži,“ informovalo mesto.

(TASR)
Snímka zdroj: mesto Trnava

V Piešťanoch sa opäť uskutoční súťaž a výstava kvetov Victoria Regia

V najbližších dňoch sa v Piešťanoch uskutoční súťaž a výstava kvetov Victoria Regia. Majstrovstvá Slovenska vo floristike majú tento rok slogan Energia sa musí hýbať.

Informovala o tom výkonná riaditeľka Oblastnej organizácie cestovného ruchu (OOCR) Re-zort Piešťany Tatiana Nevolná.

„Slogan 31. ročníka Victoria Regia symbolizuje nielen miesto konania, ale aj dynamiku prírody. Otvárame tému udržateľnosti aj dôležitosť kvetinárskeho remesla. Vo floristike už dlhšie vnímame trend využívania udržateľných materiálov, ktoré sú lokálne, typické pre náš región a našu klímu,“ uviedol Tamás Víg, prezident Slovenskej asociácie kvetinarov a floristov, ktorá podujatie organizuje. „Jedno zo súťažných zadaní motivuje aj k pohybu, aby sa študenti vydali hľadať prírodné materiály do okolitých lesov a na lúky,“ dodal.

Súťaž sa uskutoční v stredu, o

vítazoch rozhodne porota ešte v ten večer. Vytvorené diela budú na druhý deň vystavené v priestoroch zrekonštruovanej Elektrárne Piešťany, kde si ich návštevníci budú môcť pozrieť do soboty 21. septembra.

Jednou z hlavných noviniek tohto ročníka bude výstava veľkoformátových prírodných objektov LandArt, ktorá nahradí tradičnú súťaž profesionálnych floristov. „V mestskom parku Piešťany budú štyri medzinárodné tímy floristov z krajín V4 tvoriť botanické sochy z lokálnych materiálov, ktoré zostanú v parku až do ich prirodzeného rozkladu,“ dodal Víg. Nevolná pozýva obyvateľov a návštevníkov Piešťan aj na slávnostné ukončenie letnej kúpeľnej sezóny.

(Text a snímka: TASR)

Pod Poľanou sa opäť predstavia heligonkári z celého Slovenska

Poľanou sa v sobotu 21. septembra zídu fanúšikovia folklóru a ľudových tradícií na 30. ročníku celoslovenskej prehliadky heligonkárov. TASR o tom informoval organizátor Roman Malatinec.

Heligónku, gombíkovú ťahaciu harmoniku doplnenú o zosilnenú basovú časť, predstavia jej nadšenci v dvoch scénických programoch. Oba budú na Amfiteátri pod vrbou, začiatok prvého organizátori naplánovali na 14.30 h. Jeho názov je Korytár, Korytár aj tie Korytárky a predstavia sa v ňom heligonkári z regiónov Slovenska.

Druhý program s názvom Pie-seň na hranici života a smrti sa začne o 17.30 h. Svoje umenie a lásku k tradíciám predvedú heligonkári z Podpoľania. Predstavenie pri príležitosti 80. výročia Slovenského národného povstania venujú regrútskym a vojenským piesňam. Okrem toho dostanú počas soboty priestor aj umelecké folklórne súbory a skupiny. Divákovi prídu zabaviť Kmotry a kmotrovia z Detvy, Folklórny súbor Urpín z Banskej Bystrice i ľudová hudba z Hrušova.

Spríevodnými podujatiami budú výstava heligónok v korytárskom kultúrnom dome i rozhovory o tomto hudobnom nástroji vo vzťahu k ľudovým hudbám na Slovensku. Pred kultúrnym

domom bude popoludní aj škola hry na heligónke pre deti. Súčasťou akcie budú tvorivé aktivity pre deti, ktoré pripravuje Centrum tradičnej kultúry v Detve.

Korytárky sú bohaté na tradičnú ľudovú kultúru, ktorú si dodnes zachovávajú ako svoje najvzácnejšie bohatstvo. Môžu sa pýšiť hudobníkmi a umelcami slovenského kultúrneho a verejného života, ktorí reprezentujú svoje rodisko. „Heligónka nechýba v

Korytárkach na oslavách, zabíjačkách a nájdete ju v každom druhom dome,“ objasnil Malatinec. Aj súčasný ročník celoslovenskej prehliadky je na počesť zosnulého Matúša Mittera, významného heligonkára z Korytárov. Ten založil aj toto podujatie, neskôr ho začalo organizovať občianske združenie Javorie.

(TASR)
Ilustračná snímka, zdroj: Lexikon.sk

Slovenským kandidátom na Oscara je film Ema a smrťihlav

Slovenským národným kandidátom pri 97. udeľovaní ceny americkej Akadémie filmových umení a vied (AMPAS) bude historická dráma Ivety Grófovej Ema a smrťihlav. Rozhodla o tom Slovenská filmová a televízna akadémia (SFTA), ktorá každoročne vyberá kandidáta na Oscara za Slovensko.

„Členstvo SFTA tento rok vyberalo spomedzi desiatich prihlásených filmov,“ uviedla pre TASR PR manažérka Perla Žinčíková. Dodala, že víťazný film bol prvýkrát v histórii ohlásený na filmovom festivale Cinematik v Piešťanoch počas jeho záverečného ceremonálu.

Za film o holokauste hlasovalo 111 členov SFTA. Riaditeľka akadémie Katarína Krnáčová podotkla, že tento rok zaznamenali rekordný počet hlasov. „Medzi filmami, ktoré skončili na prvých troch miestach, bol rozdiel len niekoľko hlasov, dokonca o víťazovi rozhodol iba jeden,“ prezradila Krnáčová.

Porota, ktorú tvoria všetci členovia SFTA, vybrala spomedzi desiatich prihlásených diel, pričom hlasovanie muselo prebehnúť v súlade s podmienkami AMPAS. Pred samotným hlasovaním mali akademici k dispozícii všetky prihlásené filmy na bezpečnej online platforme.

Víťazná snímka Ema a smrťihlav vznikla ako adaptácia knižnej novely spisovateľa Petra Krištúfka, ktorý sa pre tragickú nehodu nedožil zrežirovania vlastnej látky.

Režijného vedenia filmu sa napokon zhostila oceňovaná režisérka Iveta Grófová.

Dej filmu sa odohráva v období vojnového Slovenského štátu, kde maďarská krajčírka Marika prišla o prácu a odchádza z Bratislavy, aby sa mohla vrátiť do domu po svojom manželovi v slovensko-maďarskom pohraničí. Vo vojnovom Slovenskom štáte to vri. Česi už boli vyhnaní z krajiny, Židia sú deportovaní a Marika so svojím maďarským pôvodom to tiež nemá ľahké. Navyše, v jej stodole sa pred nacistami a gardistami schováva židovský chlapec. Ako osamelá žena púta pozornosť kapitána Hlinkovej gardy aj nemeckého nacistického dôstojníka.

V hlavných úlohách účinkujú Alexandra Borbély, Milan Ondřík a Nico Klimek.

(TASR)
Snímka: SFTA

Pryý bibliomat v Žilinskom kraji má Kysucká knižnica v Čadci

Kysucká knižnica v Čadci je vôbec prvou knižnicou v Žilinskom kraji, ktorá svojim registrovaným čitateľom ponúka službu vyzdvihnúť si knihy v tzv. bibliomate. Ten umožňuje čitateľom vypožičať si knihy aj v čase, kedy je knižnica zatvorená alebo v obmedzenej prevádzke.

Čitateľa si môžu knihy objednať kedykoľvek v online katalógu s výberom možnosti vyzdvihnutia prostredníctvom bibliomatu. Následne obdržia cez SMS alebo emailovú adresu 6-miestny PIN. Po jeho zadaní do bibliomatu sa otvorí schránka s objednávkou. Bibliomat disponuje 32 schránkami, uložná doba objednávky je 72 hodín, následne PIN expiruje. Výpožičná doba je 30 dní s možnosťou predĺženia, čitateľ si môže objednať max. 10 titulov. Knižnica disponuje aj biblioboxom, do ktorého je možné knihy vrátiť kedykoľvek i mimo času otváracích hodín knižnice.

Zriadenie bibliomatu stálo 20 760 eur, financované bolo prostredníctvom IROP. „Súčasnou súčasťou projektu v celkovej hodnote 85 230 eur bolo aj vybudovanie zázemia (šatne) pre účinkujúcich pre realizáciu podujatí v knižnici, nové dvere, elektronický vrátnik do internej časti budovy, ktorý umožňuje prístup iba autorizovaným osobám a tiež dezinfekčné stanice. Vo foyere bola umiestnená prezentačná TV prostredníctvom ktorej sú návštevníci informovaní nielen o podujatiach a novinkách,“ informuje Katarína Borisová, riaditeľka Kysuckej knižnice v Čadci.

V knižnici bola v uplynulých mesiacoch redizajnovaná a mo-

dernizovaná aj Artotéka – úsek umenia. Tá je súčasťou oddelenia knižnično-informačných a kultúrno-vzdelávacích činností Kysuckej knižnice. Priestory architektonicky navrhla Ing. arch. Frederika Hromádková. Kovo-drevené a drevené regále na mieru vyrobili študenti Strednej odbornej školy drevárskej a stavebnej Krásno nad Kysucou. Súčasťou modernizovaného priestoru sú nové stoly, stoličky, sedacie vaky, konferenčný stolík, koberec. Z technického vybavenia pribudli LED TV, bluetooth slúchadlá, zosilňovač wifi, notebook, reproduktory a úložné boxy.

„Táto časť knižnice bola a je

značne využívaná, avšak jej interiérové a technické vybavenie nezodpovedalo záujmu návštevníkov. Sme radi, že vďaka finančnej podpore z Fondu na podporu umenia vo výške 16 220 eur a spolufinancovaniu nášho zriaďovateľa sme mohli vytvoriť moderný priestor, ktorý bude slúžiť pre účely zapožičania umenovednej literatúry, notového materiálu, či vypočítania gramoplastní, ale realizovať sa tu budú aj klubové stretnutia a workshopy,“ doplnila Borisová.

Erika Jurinová, predsedníčka ŽSK: „Oba projekty – bibliotéka aj modernizovaná artotéka boli spolufinancované Žilinským sa-

mosprávnym krajom. Kysucká knižnica v Čadci oslavuje v tomto roku storočnicu a čitateľa, ale aj zamestnanci knižnice dostali naozaj krásny darček. Verím, že bibliomat, modernizovaná artotéka, ale napríklad aj letná čítareň, ktorá je podľa mňa rovnako veľkým prínosom tejto knižnice, budú naplno využívané, priestory nikdy nezostanú prázdne a budú miestom stretávania sa miestnej umeleckej obce a fanúšikov literatúry, umenia a kultúry. V súčasnosti má knižnica vyše 6000 registrovaných čitateľov a ja verím, že ich počet sa bude len a len zvyšovať.“

(ts-ŽSK, Eva Lacová)

RUŽINOVSKÉ HODOVÉ SLÁVNOSTI
 28. - 29. SEPTEMBER 2024
 PRED DK RUŽINOV PARK A. HLINKU
 WETZLEROV PARK
 MODERUJÚ MARTINA COMISSO RICHARD VRABLEC
 VSTUP ZADARMO

Dolný Kubín sa stal cez víkend centrom parašportu: Športové hry telesne znevýhodnenej mládeže získali medzinárodný rozmer

V Dolnom Kubíne sa počas víkendu konali Športové hry telesne znevýhodnenej mládeže, ktoré tento rok nadobudli medzinárodný rozmer pod názvom Slovak Abilitysport Youth Games 2024 (SAYG 2024). Účasť mladých športovcov zo Slovenska, Poľska, Česka a Maďarska potvrdzuje rastúci význam podujatia, na ktorom sa súťažilo v šiestich paralympijských disciplínach: atletike, boccii, lukostrelbe, plávaní, stolnom tenise a cyklistike.

S viac než 200 účastníkmi sa hry zaradili medzi najvýznamnejšie podujatia svojho druhu na Slovensku. „Sme nadšení, že sme v spolupráci s mestom Dolný Kubín dokázali posunúť podujatie na medzinárodnú úroveň. Veríme, že táto skúsenosť mladým športovcom prinesie nielen športové úspechy, ale aj nové priateľstvá a cenné zážitky,“ uviedla Martina Balcová, výkonná riaditeľka Slovenského zväzu telesne postihnutých športovcov.

Súboje o medaily sa niesli v duchu fair play a priniesli množstvo výnimočných športových výkonov. Mesto Dolný Kubín sa opäť ukázalo ako skvelý hosťiteľ. „Sme hrdí, že aj tento rok sme mohli privítať talentovaných parašportovcov a vidieť, ako šport prekonáva hranice a vytvára nové príležitosti,“ uviedol primátor mesta Ján Prílepek.

Podujatie odštartovalo v piatok disciplínami paralukostrelby a boccie, zatiaľ čo sobota priniesla vzrušujúce súboje v plávaní, atletike, stolnom tenise a boccii. Súčasťou programu bola aj časovka v cyklistike. Zaujímavosťou bol atletický program, v rámci ktorého sa súťažilo spoločne s atletickým mítingom zdravých detí, mládeže a veteránov.

Podľa slov riaditeľa hier Pavla Bílika sú prvé reakcie, či už od zahraničných alebo domácich účastníkov, veľmi priaznivé. „Ve-

mi sa z toho tešíme. Vyzerá to, že druhý ročník športových hier mládeže absolútne naplnil všetky naše očakávania, ba dokonca ich v niektorých momentoch aj pre-

konal. Tento ročník bol odlišný predovšetkým svojou emóciou, pretože medzinárodné podujatie prináša úplne inú úroveň súťaženia. Kým pred rokom sme tu mali

60 športovcov zo Slovenska, tento rok sme privítali 100 športovcov zo štyroch krajín, čo už dáva podujatiu, najmä v športoch ako plávanie a boccia, punc európskeho šampionátu juniorov. Bolo naozaj úžasné vidieť špičkové juniorské výkony, ktoré sa vyrovnávajú majstrovstvám Európy,“ konštatoval.

Mesto Dolný Kubín sa dôkladne pripravilo na organizáciu hier, pričom zabezpečilo plne bezbariérové priestory a športoviská. „Chcel by som sa z celého srdca poďakovať všetkým, ktorí prispeli k úspechu tohto podujatia. Stredné školy poskytli svoje športoviská a stravovacie kapacity, mestský hokejový klub, atletický klub, plavecký klub, ale aj správa našich športovísk nám vyšli maximálne v ústrety. Veľké poďakovanie patrí aj mestskému Aquaparku, mojim kolegom, ale najmä všetkým dobrovoľníkom, ktorí neúnavne pracovali na tom, aby sa toto podujatie mohlo uskutočniť. Bez nich a mnohých ďalších by to jednoducho nebolo možné. Samozrejme, najväčšiu zásluhu má organizátor Slovenský zväz telesne postihnutých športovcov. Oni sú už druhý rok tou myšlienkou a motorom celého podujatia u nás. Naše mesto, jeho obyvatelia a inštitúcie zase predstavujú potrebnú hnaciu silu,“ doplnil primátor.

Ambície do budúcnosti sú jasné. „Chceme v Dolnom Ku-

bíne usporiadať svetové hry našej medzinárodnej organizácie World Abilitysport. No a budúci rok by sme si to ešte možno vyskúšali s účasťou šiestich, prípadne siedmich krajín zo Strednej Európy, čo by bolo bránou k tomu, aby sme potom o rok alebo dva požiadali o usporiadanie Svetových hier mládeže,“ dodáva riaditeľ podujatia Pavel Bílik.

Otvorenie bolo obohatené o účasť slovenských paralympijských medailistov z nedávnych Paralympijských hier v Paríži: Veroniky Vadovičovej (zlatá a strieborná medaila v parastrelbe), Jána Riapoša a Petra Lovaša (zlatá medaila vo štvorhre v parastolnom tenise) a Radoslava Malenovského (strieborná medaila v parastrelbe).

Celé podujatie bolo špičkovým zabezpečením nielen z hľadiska bezbariérovosti a inklúzie, ale aj po odbornej a technickej stránke. Na všetky súťaže dohliadali certifikovaní rozhodcovia. Pripravená bola elektronická časomera aj administrácia, optické meranie vzdialenosti a špičkové súťažné vybavenie pre všetkých účastníkov.

Úspech Slovak Abilitysport Youth Games 2024 potvrdil, že parašport na Slovensku má silné základy a rastúci medzinárodný význam.

Text a snímky: mesto Dolný Kubín

Mesto Fil'akovo podporilo šport sumou 150-tisíc eur. Na štadióne FTC už obnovujú tribúnu

Na štadióne FTC v týchto dňoch prebiehajú rekonštrukčné práce. Po zamietnutom projekte, v rámci ktorého chcelo mesto zrekonštruovať atletickú dráhu a tribúnu štadióna, sa mesto rozhodlo do rozvoja športu investovať z vlastného rozpočtu. V aktuálnom roku na tento účel vyčlenilo 150-tisíc eur.

Samospráva sa rozhodla rozpočet rozdeliť na tri časti. Prvá z nich je určená na rozsiahlu rekonštrukciu diváckej tribúny na štadióne FTC, spolu s modernizáciou jej ozvučenia. „V týchto dňoch prebieha rozsiahle čistenie a odstraňovanie starých náterov z konštrukcie tribúny pieskovaním. Práce budú pokračovať opravou zvarov konštrukcie a jej novým náterom,“ informoval viceprimátor mesta a prezident OZ FTC Attila Visnyai s tým, že obnova tribúny už bola potrebná aj kvôli zaisteniu bezpečnosti divákov. „Bola postavená v roku 2005 a odvtedy nebola obnovovaná. Poveternostné podmienky stavbu postupne erodovali,“ ozrejmil. Po obnove konštrukcie tribúny bude

nasledovať kompletná výmena plastových sedačiek, realizácia pul- tu pre médiá a výmena ozvučenia tribúny. Práce sú vyčíslené na pri-

blížne 70-tisíc eur. Ukončené by mali byť do októbra.

Ako ďalej informoval, druhú časť rozpočtu mesto vyčlenilo na

rekonštrukciu zastaralého multifunkčného ihriska na Základnej škole na Školskej ulici. „Ihrisko bolo postavené tiež približne pred dvomi dekadami a odvtedy významnejšou obnovou neprešlo, preto už nespĺňa dnešné štandardy. V rámci projektu vymeníme kompletné povrch ihriska – umelý trávnik aj s pieskovým podložením – spolu s jeho mantinelom,“ dodal. V týchto dňoch sa uzavrelo verejné obstarávanie na zhotoviteľa, vysúťažaná suma na realizáciu je 41-tisíc eur. Práce by mali prebehnúť ešte v tomto roku.

Z tretej časti rozpočtu by sa mesto chcelo venovať streche administratívnej budovy na štadióne FTC. Plánuje ju komplexne zatepliť a opraviť krytinu. „V súčasnos-

ti máme problém so zatekaním strechy na šatniach mládeže. Zateplenie by tiež pomohlo znížiť energetickú náročnosť budovy,“ povedal Visnyai s tým, že realizácia projektu bude závisieť od toho, či bude zostatok z celkového rozpočtu určeného na všetky tri projekty postačovať aj na tento účel. „Ak by sme sa zmestili celkovo do 150-tisíc eur, prebehne aj rekonštrukcia strechy ešte v tomto roku. V opačnom prípade tento zámer presunieme do ďalšieho roka,“ doplnil.

V rámci pôvodného projektu mesto chcelo obnoviť aj povrch atletickej dráhy na štadióne. Podľa viceprimátora bude mesto sledovať ďalšie výzvy na získanie externých zdrojov.

(Zdroj: mesto Fil'akovo)

MAJERČÍKOVCI
19.-20.-21.9.2024

BASAWELL
19.9.2024 / 16:00

PLOŠTÍN PUNK
19.9.2024 / 17:30

DIVADIELKA
19.9.2024 a 21.9.2024

USMIEVANKA
20.9.2024 / 15:30

TEAM REVIVAL
20.9.2024 / 15:45

HEX
20.9.2024 / 17:30

FS ROZSUTEC
21.9.2024 / 11:00

ŠTVRTOK 19. 9. 2024

15:00 / 16:30 (PEŠIA ZÓNA MARTIN)
HELIGONKÁRI MAJERČÍKOVCI
15:30 (ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE)
BUBLINKA DIVADIELKO PRE DETI
16:00 (DIVADELNÉ NÁMESTIE MARTIN)
BASAWELL
17:00 (KAMENNÉ NÁMESTIE PRI JANOŠÍKOVOM SÚSOŠÍ)
DH STREČNIANKA
17:30 (DIVADELNÉ NÁMESTIE MARTIN)
PLOŠTÍN PUNK

PIATOK 20. 9. 2024

14:00 / 16:00 (PEŠIA ZÓNA MARTIN)
HELIGONKÁRI MAJERČÍKOVCI
15:30 (ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE)
USMIEVANKA
15:45 (DIVADELNÉ NÁMESTIE MARTIN)
TEAM REVIVAL
MARTIN
17:30 (DIVADELNÉ NÁMESTIE MARTIN)
HEX

SOBOTA 21. 9. 2024

10:00 (PEŠIA ZÓNA MARTIN)
HELIGONKÁRI MAJERČÍKOVCI
10:00 (ZÁHRADA TURČIANSKEJ GALÉRIE)
REBRIŇÁK DIVADIELKO PRE DETI
11:00 (DIVADELNÉ NÁMESTIE MARTIN)
FS ROZSUTEC

8. MARTINSKÝ BEH MEDIKOV
28.9.2024 OD 9:30
(HVIEZDOSLAVOV PARK V MARTINE)

20. - 22. september 2024

Ulice centra Pezínka

Tradičné obaračkové slávnosti. Víno, hudba, dobré jedlo, tanec

Prvý dúšok vypijeme v piatok 20.9.2024 o 17.00 h na tribúne pred zámkom. Na historický alegorický sprievod sa môžeme tešiť v nedeľu 22.9.2024 od 11.00 h v uliciach centra Pezínka.

Podporte nás a zvýšte svoj odber Obecných novín

Obecné noviny prinášajú odborné, metodické, legislatívne a informačné články o dianí v samospráve, v ZMOS, v regionálnych združeniach, v regiónoch, mestách a obciach. Predplatiteľmi Obecných novín sú predstavitelia miest a obcí, primátorky a primátori, starostky a starostovia - tvoria až 95 percent ich odberateľov. Zvyšných 5 percent je distribuovaných vládny orgánom. K dispozícii ich majú aj výbory a poslanci NR SR, ministerstvá a ďalšie štátne inštitúcie.

Čo tým získate? - v prvom rade informácie, ale zároveň aj možnosť bezplatnej propagácie Vašich aktivít, diania vo Vašom meste či obci, čo sa v tomto predvolebnom období môže zísť. **A bonus navyiac** - istotu, že máte vlastné periodikum, ktoré stojí na Vašej strane a nikdy neodmietne uverejniť Váš názor, polemiku, kritiku i dobrú skúsenosť.

Okrem toho budete mať:

- **neobmedzený prístup na portál www.obecne-noviny.sk**, prístup do archívu Obecných novín v *pdf formáte aj do aktuálneho čísla, pre toľkých čitateľov, koľko kusov Obecných novín v tlačenej forme si objednáte,
- **zľavu 25 % z celkovej sumy** (v letnej akcii až 50 % zľavu) na u nás objednané tlačivá na priznanie dani z nehnuteľností,
- **bezplatnú neekonomickú inzerciu** - oznamy o pripravovaných či uskutočnených kultúrnych a iných podujatiach vo Vašej obci či regióne
- **mimoriadnu zľavu až 90 % z cenníkovej inzercie** v Obecných novinách pokiaľ pôjde o ekonomickú inzerciu,
- **prednostné uverejňovanie materiálov**, ktoré nám pošlete.

ZÁVÄZNÁ OBJEDNÁVKA

Objednávame si Obecné noviny v počte ..... ks od najbližšieho čísla

Názov úradu (organizácie) .....

Kontaktný pracovník ..... č. tel.: .....

IČO ..... DIČO ..... IČ DPH .....

PSČ ..... Presná adresa: .....

Bankové spojenie ..... Číslo účtu .....

Dátum .....

Pečiatka a podpis:

Objednávku pošlite na adresu:

Inprost, spol. s r. o.,
Obecné noviny,
Smrečianska 29,
811 05 Bratislava
alebo mail:
seraf@inprost.sk,
inprost@inprost.sk

www.obecne-noviny.sk

denne aktualizovaný portál pre samosprávu

Vážení čitatelia,

v mailoch i listoch sa nás často pýtate, koľko Vás bude stáť uverejnenie článku v Obecných novinách. Naša odpoveď je zakaždým, že nič, práve naopak, že vám zaň budeme vďační. A ak ešte pridáte jednu dve fotografie, o to viac.

Chceme Vám však ponúknuť i ďalšiu možnosť zverejniť akcie, ktoré organizujete v mestách a obciach a to na našej webovej stránke. Na snímke vľavo sú bannery a buttony v modrých plochách, ktoré sú Vám k dispozícii. Stačí nám poslať logo akcie, prípadne jej názov, plagát, z ktorého sa dá urobiť výrez a pod. a k tomu webovú adresu na prepojenie.

Napríklad obrázok:

Adresa: <http://www.oravskyhrad.sk/>

Pri kliknutí na tento obrázok bude čitateľ automaticky presmerovaný na adresu, ktorú ste nám poslali.

Zaujíma Vás, čo to bude stáť? Odoberateľov Obecných novín nič - inými slovami je to zadarmo!

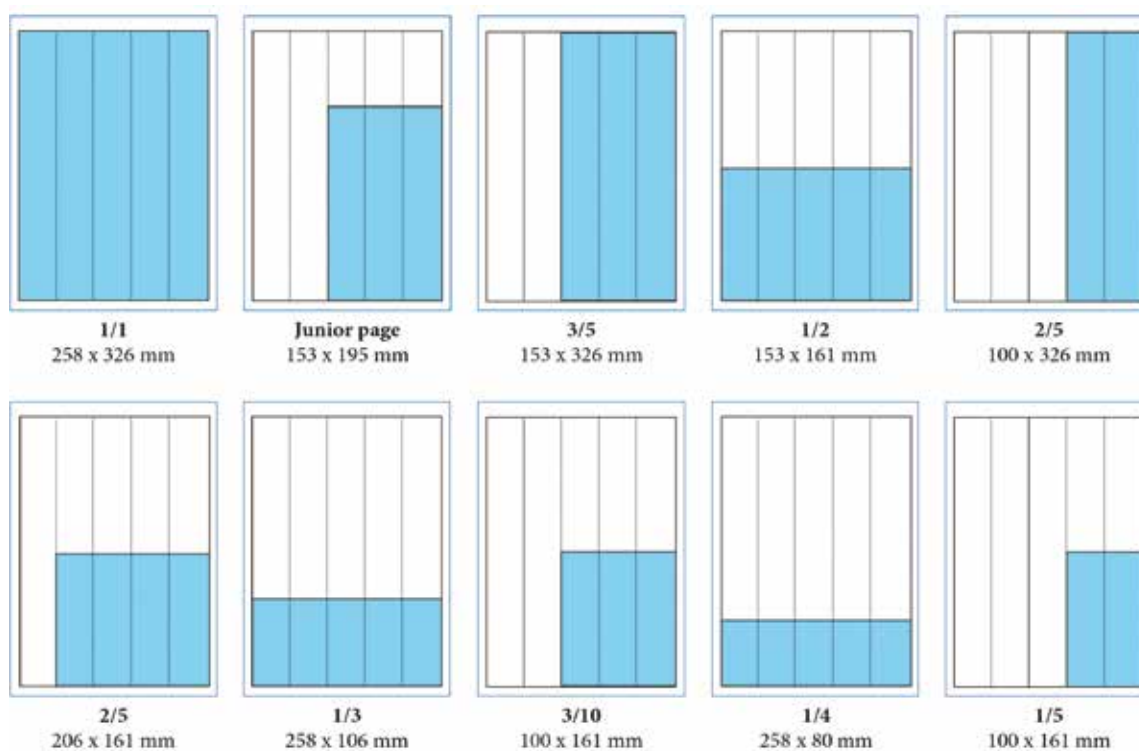
V náhlade vpravo nájdete najčastejšie využívané formáty inzercie v printovej forme Obecných novín. Ak Vás zaujíma cenník, nájdete ho na našej stránke www.obecne-noviny.sk na hornej lište, keď kliknete na Inzercia.

Tento cenník pre Vás však neplatí. Všetky články, oznamy, avíza kultúrnych podujatí a všetky ostatné materiály máte možnosť v Obecných novinách uverejiť ZADARMO, a dokonca aj PREDNOSTNE.

Výnimku tvoria iba materiály, ktoré sú z vážneho dôvodu nevhodné na uverejnenie. Ale ani tie nezahodíme do koša. Skontaktujeme sa s Vami a dohodneme sa na ďalšom postupe.

Výnimkou je aj ekonomická inzercia, ktorá propaguje tovar alebo služby. No aj v tomto prípade platí pre mestá a obce výnimka: do polovice strany Vás vyjde ekonomická inzercia 50 eur a viac ako polovica až celá strana do 200 eur. Tieto sumy sú oproti bežným cenám inzercie u nás alebo v iných novinách zlomkové.

OBECNÉ NOVINY SÚ VAŠE NOVINY

OBECNÉ noviny TYŽDENÍK MIEST A OBCÍ

Vychádza ako odborný-metodický týždenník pre komunálnu sféru pri Združení miest a obcí Slovenska

Bezručova 9, 811 09 Bratislava 1
Tel.: 02/5296 4243, fax: 02/5296 4256
email: centr@zmos.sk, www.zmos.sk

Vydáva: INPROST, spol. s r. o., IČO 31 363 091,
riaditeľ Seraf Tropek, mobil: 0905 442 734,
e-mail: seraf@inprost.sk

Sídlo vydavateľa a redakcie: Smrečianska 29, 811 05 Bratislava,
www.inprost.sk, www.obecne-noviny.sk, e-mail: inprost@inprost.sk

Predplatné a distribúcia: mobil: 0905 442 734,
e-mail: seraf@inprost.sk, inprost@inprost.sk

Ročné online predplatné: 57,20 eur, polročné predplatné: 28,60 eur
Registrované Ministerstvom kultúry SR pod č. EV 3772/09 zo dňa 24. 07. 2009. ISSN 1335-650X.

Od určitého veku veta „Byť dobrá v posteli“ znamená nechrápať a nekradnúť paplón

- Ja si myslím, že ľudia by mali chodiť bosí. Je to oveľa zdravšie. Napríklad ja, keď sa ráno zobudím obutý, tak ma bolí hlava celý deň.

Muž prichádza domov s pochmúrnou náladou. Kabát odhadzuje ledabolo, nepozdraví svoju manželku, pripravenú večeru je s nechutou. Vidiac to všetko jeho žena, snaží sa mu zlepšiť náladu.

- Drahý, som tehotná.
- Bože, ty tiež?

Na vojenčine pri cvičných streľbách sa kapitán pýta vojaka:

- Vojak, čím vy sa vlastne živíte v civile?

- Prečo sa pýtate, pán kapitán?

- Ja nič, len vás tak pozorujem, že vždy, keď vystrelíte, tak vyťahujete vreckovku a poutierate všetky odtlačky na zbrani.

Dedo prišiel k lekárovi a sestrička mu pomáha vyzliecť sa. Ako tak bol zohnutý k zemi, začal sestričku chytať medzi stehnami.

- Čo to robíte, dedo?! - okrikuje ho sestrička.

- Ále tu niekde mi spadla baranica, už som ju trikrát držal v ruke, ale zakaždým sa mi vytrhla.

Stojí tučná blondínka na autobusovej zastávke a druhá blondínka sa jej pýta:

- Čakáte bábätko?
- Nie, ja čakám autobus.

Malý Jožko sa pýta otecka:
- Otecko, ako sa volala Adamova svokra?
- Synček môj, Adam nemal svokru... on žil v raji!

- Ako sa má váš pes? - pýta sa futbalista rozhodcu po zápase.

- Aký pes? Ja žiadneho nemám!

- To je čudné... slepý ste a psa nemáte...

Podnapitý pán odchádza z reštaurácie a pýta sa hlavného:

- Neviete, kde mám klobúk?

- Máte ho predsa na hlave!

- Ďakujem, nebyť vás, idem domov bez klobúka!

Nemohol by si mi požičať stovku?

- Je mi ľúto, nemám pri sebe peniaze.

- A čo doma?

- Ďakujem, všetci zdraví.

Sedliak príde domov a zvestuje manželke:

- Kúpil som päť hektárov pôdy, budeme orať.

- Viem, - preruší ho žena, - bola som v stajni, kôň sa obesil.

Policajt zastaví auto s mladým párikom a pýta sa vodiča:

- Pili ste pred jazdou alkohol?

- Ale prosím vás, pán poli-

Plnená paprika

cajt, veď nie je až taká škarredá.

Muž vlezie do postele ku spiacej manželke, pritisne sa k nej a nežne a vášnivo jej zašepká do ucha:

- Som bez trenírok.

Rozospátá žena mu odpovie:

- Teraz ma nechaj spať, zajtra ti jedny vyperiem.

Blondínka cestuje lietadlom do Paríža a sadne si do prvej triedy. Stevard ju zastaví a povie jej:

- Pani, toto je prvá trieda, vy ste si kúpili lístok do ekonomickej triedy.

Blondínka sa naňho zamračí a povie mu:

- Som krásna a som blondínka, budem sedieť tu!

Stevard sa ju snažil presunúť, potom si muž v druhej rade všimol čo sa

deje a povedal:

- Prepáčte pane, ja mám za manželku blondínku už 20 rokov, nechajte to na mňa. Stevard ustúpil, o chvíľu blondínka odišla do ekonomickej triedy. Stevard sa spýtal:

- Ako ste to dokázali?

- Jednoducho, proste som jej povedal, že prvá trieda neletí do Paríža.

Babke ukradli bicykel. Okoloidúci sa pýta:

- A volali ste políciu?

- Áno.

- A čo vám povedali?

- Že oni to neboli.

Manželia nastupujú do rýchlika. On ukladá veľký kufor nad manželkinu hlavu.

- Viliam, mám strach, že mi ten kufor spadne na hlavu.

- Neboj sa, nie je v ňom nič, čo by sa rozbilo.

Chlap sa povadil do svojou ženou. Prišiel k farárovi a prosil ho, aby ich rozsobáčil. Farár mu dohovára:

- Prečo sa rúhaš, Mišo? Či si nepočul modlitbu Otčenáš „Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom?“

Chlap:

- To je pravda, pán farár, ale v Otčenáši sa aj modlíme: „Ale zbav nás zlého?!“

Kaplán sa na hodine náboženstva sputuje žiakov:

- Tak, ako znie siedme božie prikázanie, Jožko?

- Nepokradnete!

- Azda nepokradneš, nie?

- Áno, ja viem, ale nechcel som vám tykať.

